

KERKENBELEIDSPAN

Gemeente Assen

mei 2025

Inhoudstafel

Inhoudstafel	2
Inleiding	4
1 Situering van de kerkgebouwen	4
2 Fiche per kerkgebouw	6
2.1 Sint-Martinus in Asse.....	6
2.1.1 Identificatie.....	6
2.1.2 Beschrijving.....	7
2.1.3 Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	16
2.1.4 Beschrijving van het actueel gebruik.....	16
2.2 Sint-Bavo in Zellik	17
2.2.1 Identificatie.....	17
2.2.2 Beschrijving.....	18
2.2.3 Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	23
2.2.4 Beschrijving van het actueel gebruik.....	23
2.3 Sint-Gaugericus in Kobbegem	24
2.3.1 Identificatie.....	24
2.3.2 Beschrijving.....	26
2.3.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	32
2.3.4 Beschrijving van het actueel gebruik.....	32
2.4 Sint-Godardus in Bekkerzeel	35
2.4.1 Identificatie.....	35
2.4.2 Beschrijving.....	36
2.4.3 Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	41
2.4.4 Beschrijving van het actueel gebruik.....	42
2.5 Sint-Hubertus in Asse-Terheide.....	44
2.5.1 Identificatie.....	44
2.5.2 Beschrijving.....	45
2.5.3 Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	49
2.5.4 Beschrijving van het actueel gebruik.....	49
2.6 H-Familie in Asbeek	50
2.6.1 Identificatie.....	50
2.6.2 Beschrijving.....	51

2.6.3	Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	54
2.6.4	Beschrijving van het actueel gebruik.....	54
2.7	O.L.Vrouw van H. Hart in Walfergem	55
2.7.1	Identificatie.....	55
2.7.2	Beschrijving.....	56
2.7.3	Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	59
2.7.4	Beschrijving van het actueel gebruik.....	60
2.8	Onbevlekt Hart van Maria in Krokegem	61
2.8.1	Identificatie.....	61
2.8.2	Beschrijving.....	62
2.8.3	Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	64
2.8.4	Beschrijving van het actuele gebruik.....	65
2.9	Sint-Antonius in Bollebeek	66
2.9.1	Identificatie.....	66
2.9.2	Beschrijving.....	67
2.9.3	Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	72
2.9.4	Beschrijving van het actueel gebruik.....	73
2.10	Sint-Jan Baptist Relegem	74
2.10.1	Identificatie.....	74
2.10.2	Beschrijving	75
2.10.3	Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	82
2.10.4	Beschrijving van het actueel gebruik.....	82
2.11	Sint-Stefanus Mollem	84
2.11.1	Identificatie.....	84
2.11.2	Beschrijving	85
2.11.3	Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	90
2.11.4	Beschrijving van het actueel gebruik.....	91
3	Naar een toekomstvisie.....	93
3.1	Onderbouwde visie op het toekomstig gebruik en de toekomstige functie.....	93
3.2	Plan van aanpak hoe de toekomstige invullingen zullen worden onderzocht.....	94

Inleiding

Het kerkenplan omvat de volgende gebouwen voor de rooms-katholieke eredienst op het grondgebied van de gemeente Asse:

1. Sint-Martinuskerk te Asse, Kerkplein, 1730 Asse (dekenaat Asse - dekenale kerk)
2. Sint-Bavokerk te Zellik, Kerklaan 203/3, 1731 Zellik (dekenaat Asse)
3. Sint-Gaugericus te Kobbegem, Lierput 7, 1730 Asse (dekenaat Asse)
4. Sint-Godardus te Bekkerzeel, Schutstraat 4, 1730 Asse (dekenaat Asse)
5. Sint-Hubertuskerk te Asse-Terheide, Gentsesteenweg, 1730 Asse (dekenaat Asse)
6. Kapel H. Familie te Asbeek, Kespier 22, 1730 Asse (dekenaat Asse)
7. Kapel O.L.Vrouw van het H. Hart te Walfergem, Stevensveld 1, 1730 Asse (dekenaat Asse)
8. Kapel Onbevlekt Hart van Marie te Krokegem, Dendermondsesteenweg 48, 1730 Asse (dekenaat Asse)
9. Sint-Antoniuserk te Bollebeek, Pastoor Isidoor Stallaertplein 2, 1730 Asse (dekenaat Londerzeel)
10. Sint-Baptistkerk te Relegem, Dorpsstraat 29, 1731 Relegem (dekenaat Londerzeel)
11. Sint-Stefaankerk te Mollem, Dorp, 1730 Asse (dekenaat Londerzeel)

Een eerste ontwerptekst werd in overleg opgesteld en voorgelegd aan het centraal kerkbestuur. Daarna werd het schema doorgenomen met een afvaardiging van het schepencollege. Tot slot werden alle kerkraden uitgenodigd op het centraal kerkbestuur voor een toelichting op het ontwerp.

Dit kerkenbeleidsplan werd opgemaakt in overleg tussen de gemeente Asse, het centraal kerkbestuur van Asse en alle kerkfabrieken die eronder ressorteren en werd vervolgens goedgekeurd door:

- de bisschop van Aartsbisdom Mechelen-Brussel op datum;
- de gemeenteraad van de gemeente Asse op datum.

In dit kerkenbeleidsplan worden allereerst de betrokken kerkgebouwen ruimtelijk gesitueerd. Vervolgens volgt een bespreking van elke kerk afzonderlijk. Aan bod komen een beschrijving, een situering in de ruimtelijke omgeving en een beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie. Aan het einde van dit document is er een overzichtstabel met de genomen opties (per kerk), de visie die hieraan ten grondslag ligt en het traject dat is of zal worden opgestart om deze toekomstige invulling te realiseren.

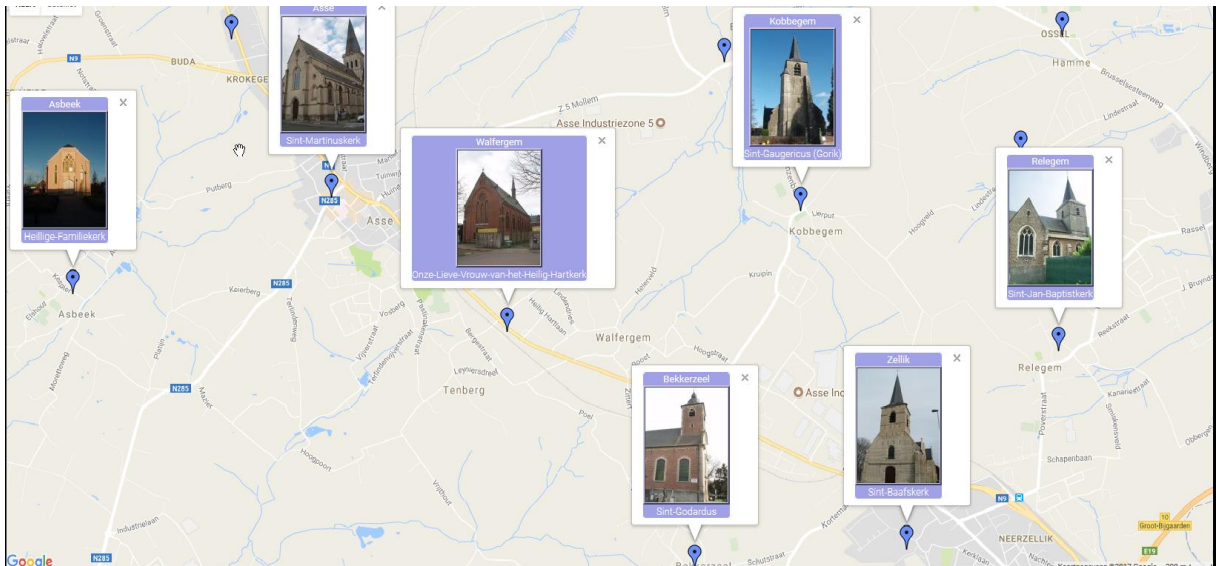
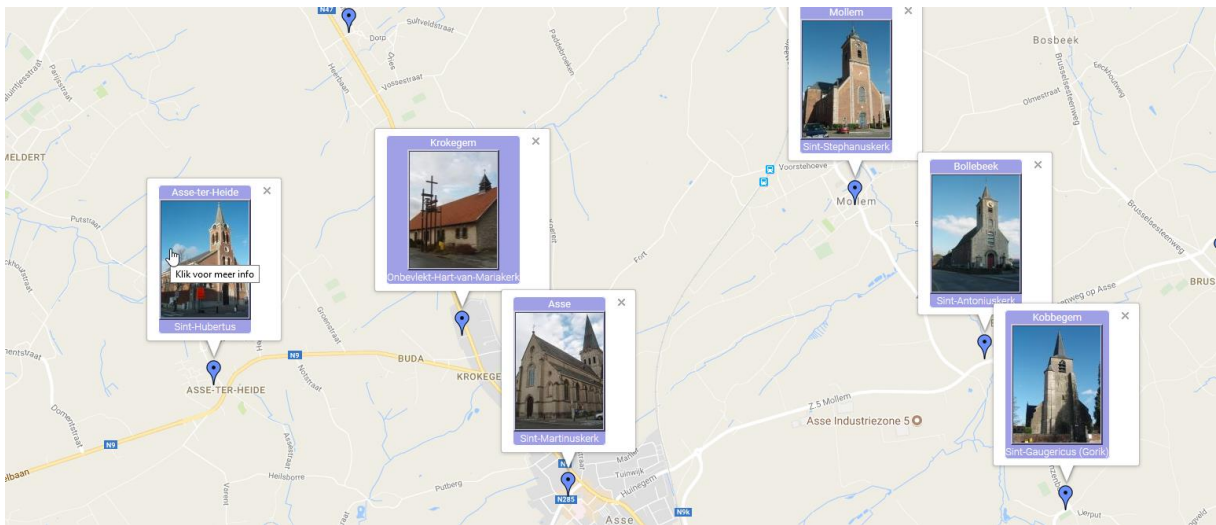
Handtekening bisdom

Handtekening gemeente

1 Situering van de kerkgebouwen

1. Sint-Martinuskerk te Asse, Kerkplein, 1730 Asse (dekenaat Asse - dekenale kerk)
2. Sint-Bavokerk te Zellik, Kerklaan 203/3, 1731 Zellik (dekenaat Asse)
3. Sint-Gaugericus te Kobbegem, Lierput 7, 1730 Asse (dekenaat Asse)

4. Sint-Godardus te Bekkerzeel, Schutstraat 4, 1730 Asse (ekenaat Asse)
5. Sint-Hubertuskerk te Asse-Terheide, Gentsesteenweg, 1730 Asse (dekenaat Asse)
6. Kapel H. Familie te Asbeek, Kespier 22, 1730 Asse (dekenaat Asse)
7. Kapel O.L.Vrouw van het H. Hart te Walfergem, Stevensveld 1, 1730 Asse (dekenaat Asse)
8. Kapel Onbevlekt Hart van Marie te Krokegem, Dendermondsesteenweg 48, 1730 Asse (dekenaat Asse)
9. Sint-Antoniuserk te Bollebeek, Pastoor Isidoor Stallaertplein 2, 1730 Asse (Dekenaat Londerzeel)
10. Sint-Baptistkerk te Relegem, Dorpsstraat 29, 1731 Relegem (dekenaat Londerzeel)
11. Sint-Stefaankerk te Mollem, Dorp, 1730 Asse (ekenaat Londerzeel)

2 Fiche per kerkgebouw

2.1 Sint-Martinus in Asse

2.1.1 Identificatie

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Naam: Sint-Martinus Asse

Geografische ligging:

- Adres: Kerkplein, Asse
- Provincie: Vlaams-Brabant

Plaats in kerkelijke structuur:

- Bisdom: Aartsbisdom Mechelen-Brussel
- Dekenaat: Asse
- Parochie: Sint-Martinus

Eigenaar: Gemeente Asse

Bescherming: vastgesteld bouwkundig erfgoed [Parochiekerk Sint-Martinus](#)

Deze vaststelling is geldig sinds 08-10-2021.

- beschermd monument [Parochiekerk Sint-Martinus](#)
Deze bescherming is geldig sinds 08-03-1940.
- Vastgesteld bouwkundig erfgoed [Parochiekerk Sint-Martinus](#)
Deze vaststelling was geldig van 24-09-2009 tot 08-10-2021.

<https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/76674>

2.1.2 Beschrijving

Cultuurhistorische waarde

Georiënteerde pseudo-basiliek in gotische stijl, in kern opklimmend tot het begin van de dertiende eeuw, maar in de loop der eeuwen voortdurend verbouwd, vergroot en verfraaid. Oorspronkelijk omgeven door een kerkhof, dat thans grotendeels is ingericht als parkeerruimte, deels als groene zone.

Historiek

De kerk ligt op het hoogste punt van de gemeente en vormt zo een baken in het landschap voor de verre omgeving. Ze werd beschermd als monument bij Koninklijk Besluit van 8 maart 1940.

De oorsprong van de Sint-Martinuskerk is moeilijk te achterhalen. Volgens J. Verbesselt bestond er op het einde van de Gallo-Romeinse periode mogelijk een eerste christelijke kern, gegroeid uit een heidense bronnencultus op de Kerkberg, zie Kruisborreweg. Mogelijk verplaatste deze kern zich tijdens de kersteningperiode (einde zesde, begin zevende eeuw) naar Asse-centrum, op dat ogenblik hoofdstad van een gouw. Er ontstond in ieder geval een vicuskerk die tegelijkertijd de functie had van moederkerk waaruit elf dochterkerken zouden groeien. De parochie omvatte immers naast de zeven dorpen van het Land van Asse (Baarddegem, Meldert, Affligem, Hekelgem, Essene, Mollem en Bollebeek) ook nog Sint-Ulriks-Kapelle en delen van Bekkerzeel en Groot-Bijgaarden. Deze

dochterkerken zullen zich geleidelijk afscheiden en al in de dertiende eeuw waren ze allen onafhankelijk.

In de hoogfeodale periode wijzigde de rechtstoestand van de parochie Asse, waardoor de kerk niet langer een vicuskerk was dan wel een "eigenkerk", rechtstreeks afhankelijk van de graven van Leuven. Op het einde van de elfde eeuw, volgens J. Verbesselt in 1098, schonken zij de kerk van Asse aan de pas opgerichte abdij van Affligem (Hekelgem, 1083). Ze bleef als patronaatskerk in het bezit van deze abdij tot in 1533 toen ze door de toenmalige abt Carolus de Croy aan het Pauscollege van Leuven werd geschonken. Een toestand die behouden bleef tot het einde van het ancien régime. Zo kwam er dus een einde aan het meer dan vier eeuwen durende beheer van de abdij over Asse. Na de Franse Revolutie kwam de kerk van Asse ten slotte onder de bevoegdheid van het aartsbisdom Mechelen.

Vermoedelijk trad de abdij in het begin van de dertiende eeuw op als bouwheer van een laatromaans kerkje met een transept en kruisingstoren, ter vervanging van een mogelijk houten gebedshuis uit de Karolingische tijd. In de tweede helft van de dertiende eeuw werd aan het transept een vroeg-gotisch driebeukig schip met basilicale opstand toegevoegd. Dertiende-eeuwse bouwelementen bleven bewaard in het huidige transept (een venster aan de zuidwestzijde van het transept en een gedichte ingang deur in de noordelijke kruisbeuk) en delen van de toren. Rond het midden van de veertiende eeuw, vermoedelijk na de brand van 1356, werd de kerk grondig vernieuwd. Wellicht droeg het succes van de Heilige Kruisverering in belangrijke mate bij tot de toenmalige vernieuwingswerken. Deze verering bereikte trouwens een hoogtepunt in de tweede helft van de veertiende en in de vijftiende eeuw. De kruisingstoren werd verhoogd met een klokkenverdieping en ook de bouw van het kruiskoor, ter verering van de mirakelkruisen, dateert uit deze periode. De precieze datering voor deze bouwfases kon tot vandaag echter niet achterhaald worden, aangezien het ons ontbreekt aan de nodige bronnen. Wat betreft de verhoging van de toren opteert professor R.M. Lemaire voor de periode omstreeks 1375. Ook de kruiskapel moet bestaan hebben in 1388 aangezien Jan van Grimbergen er toen begraven werd. Een oude potloodtekening van circa 1650 uit het familiearchief de Clippele, toont ons een rechthoekige constructie van één travee met vlakke afsluiting onder het zadeldak. Op het einde van de veertiende eeuw en in het begin van de vijftiende eeuw werd het dertiende-eeuwse, vermoedelijk rechthoekige, koor vervangen door het huidige in Brabantse hooggotiek met sterk verticaliserend accent. Volgens professor R.M. Lemaire werd toen ook het romaanse traptorentje op de noordoostelijke hoek van de kruisingstoren grotendeels afgebroken en heropgebouwd. Waarschijnlijk werd toen ook de noordelijke sacristie toegevoegd, althans het gedeelte met verdieping en lessenaarsdak. De rechthoekige nevenruimte met zadeldakje en de ingang onder het platte dak zijn vermoedelijk toegevoegd in de tweede helft van de negentiende eeuw. Het zuidelijke transept werd verhoogd, verstevigd en overwelfd in de eerste helft van de vijftiende eeuw. De romaanse toegang in de zuidelijke gevel werd vervangen door de huidige geprofileerde spitsboogpoort. Tegelijkertijd werd het hooggotische en bijgevolg rijk uitgewerkte zuiderportaal toegevoegd zodat de pelgrims steeds een toevlucht hadden. Bij deze werken werd de romaanse deur in de zuidgevel van de zuidelijke transeptarm vervangen door een spitsbogige. De noordelijke transeptarm werd pas in de tweede helft van de vijftiende eeuw verbouwd en overwelfd. In de noordelijke gevel kwam toen een groot spitsboogvenster. Het algemene uitzicht van het volledige transept sluit, net als het koor, aan bij de Brabantse hooggotiek.

In het tweede kwart van de zeventiende eeuw werd er werk gemaakt van het schip, dat toen zijn huidige laatgotische uitzicht kreeg. In de periode 1627-1630 werden de zijbeuken voorzien van nieuwe buitenmuren, qua uitzicht aansluitend bij de late gotiek. Inwendig kregen ze een bakstenen kruisribgewelf, zie het jaartal 1629 op een scheiboog in de noordelijke zijbeuk. De oude basilicale opstand moest wijken voor een pseudo-basilicale opstand. De gotische bovenvensters van de middenbeuk werden dichtgemetseld en verdwenen onder de hogere lessenaarsdaken van de zijbeuken die van relatief zware steunberen werden voorzien om de druk van de stenen gewelven op te vangen. Uit deze periode dateert ook de noordelijke zijkapel. In 1637 werd de oorspronkelijk houten zoldering van de middenbeuk vervangen door de huidige overwelling: zie gewelfsleutel met jaartal 1637 in de derde travee. Bij een felle brand in 1684 werden de schipgewelven, de klokkentoren en de daken van het koor en de kruiskapel vernield. Onmiddellijk werd gestart met herstellingswerken die op het einde van de zeventiende eeuw nog niet beëindigd waren, aangezien de herstelling van de schipgewelven pas uitgevoerd werd in 1704-1705: zie gewelfsleutel met jaartal 1704 in de vierde travee. In 1719 werd het oorspronkelijk slechts één travee tellende kruiskoor uitgebreid met een tweede travee en een driezijdige apsis in gotische stijl. In de loop van de achttiende eeuw werd het kerkinterieur aangepast aan de heersende barok en rococo. Ook de westgevel kreeg in 1771-1774 een rococo-uitzicht en in 1780-1781 werd de inwendige ruimte geplafonneerd.

Halverwege de negentiende eeuw stond de kerk er vrij vervallen bij, vooral na de hagelstorm van 1855 waarbij alle glasramen verbrijzeld werden met uitzondering van de "Verheerlijking van het Heilig Sacrament" in het hoogkoor. Dit raam werd in 1858-1859 gerestaureerd naar ontwerp van J.B. Capronnier. Slechts enkele stukjes uit het tweede kwart van de zeventiende eeuw bleven bewaard, de rest werd gereconstrueerd. De laatste vergrotingswerken aan de kerk gebeurden in combinatie met meerdere herstellingen onder leiding van Ed. Serrure in 1865-1867 toen de bestaande westgevel werd afgebroken zodat het schip in westelijke richting kon uitgebreid worden met twee traveeën: zie gewelfsleutel met jaartal 1867 in de tweede travee van het schip. Aansluitend werd de westgevel vernieuwd. Voortgaande op de briefwisseling van de Koninklijk Commissie voor Monumenten en Landschappen (K.C.M.L.) blijken deze werken in verschillende fasen te zijn uitgevoerd omwille van financiële problemen. De uitbreiding werd op het kadaster ingetekend in 1882.

Naderhand werden nog meermaals herstellingswerken uitgevoerd aan onder meer bedaking, kroonlijsten, buitengevels, schrijnwerk en interieur. Al in 1889 waren opnieuw dringende werken nodig aan de algemene bedaking en aan de vensters en steunberen van het schip. Men opteerde toen voor een eenvoudige restauratie van de bestaande elementen of die waarvan het bestaan bewezen werd zonder nieuwe toevoegingen. De plannen hiervoor werden opgemaakt door L. Laureys. Zo was hij verantwoordelijk voor het herstel van de vensters van het schip en het grote venster van het noordelijke transept. Op het einde van de negentiende eeuw en het begin van de twintigste werd door neogotische restauraties getracht het oorspronkelijke karakter te herstellen en de achttiende-eeuwse aanpassingen weg te werken. Het hoogkoor werd inwendig gerestaureerd in 1892-1893 naar ontwerp van architect Eugène Nève (Brussel). De achttiende-eeuwse lambrisering en bepleistering werden verwijderd; de gotische architectuur en sculptuur werden hersteld. De lambrisering in het transept en kruiskoor ontsnapten aan deze vernieling. In dezelfde context past de neogotische vernieuwing van het hoofdaltaar. In 1902 en de daaropvolgende jaren kreeg ook het exterieur een neogotische behandeling naar ontwerp van architect Emar Collès (Brussel). Naast

werken aan onder meer de bedaking en het exterieur van koor en transept, werd de lage, ingesnoerde torenspits vervangen door de huidige naaldspits met omlopende balustrade aan de voet en voorzien van neogotische spuwversiers. Bij de restauratiewerken van 1909 en volgende kreeg het interieur met uitzondering van het hoogkoor een grondige beurt onder leiding van dezelfde architect: vooral de gewelven met inbegrip van de ribben en de arcade werden hersteld en herschilderd. De meest recente werken zijn vooral gericht op het behoud: zo werden dringende instandhoudingswerken uitgevoerd naar ontwerp van 1988 van architect M. Vijverman, gevolgd door de restauratie van de noordelijke gevels (ontwerp van 1993). De laatste jaren wordt ook grote aandacht besteed aan de restauratie van de negentiende-eeuwse glasramen onder leiding van Monument Vandekerckhove N.V.

Beschrijving

De kerk, opgetrokken uit zandhoudende kalksteen van Lede onder leien zadel- en lessenaarsdaken, heeft een vrij homogeen gotisch uitzicht, hoewel koor en zuiderportaal duidelijk thuishoren in de Brabantse hooggotiek terwijl het schip aansluit bij de laatgotische stijl. Voor de restauraties in de negentiende en de twintigste eeuw werd gebruik gemaakt van onder meer Euvillesteen, Savonnières en Gobertange. De vierkante kruisingstoren gaat terug tot de romaanse periode, maar kreeg een neogotische bekroning in het begin van de twintigste eeuw. De plattegrond vertoont een Latijns kruis met driebeukig schip van acht traveeën, een transept van één rechte travee met vlakke sluiting, een koor van drie rechte traveeën met vijfzijdige sluiting, ten noorden geflankeerd door een sobere rechthoekige sacristie, ten zuiden door het kruiskoor of de Heilige Kruiskapel van twee rechte traveeën met driezijdige, blinde sluiting. Verder is er het zuiderportaal van twee rechte traveeën dat aansluit op de zuidelijke transeptarm en de oude doopkapel, aanvankelijk toegewijd aan Onze-Lieve-Vrouw Onbevlekt Ontvangen, later aan Petrus Ascanus in de oksel van de noordelijke zijbeuk en transept.

De huidige, neogotische westgevel uit de periode 1865-1867 bestaat uit een centrale puntgevel met aandak, top- en schouderstukken, geflankeerd door verjongende, versneden steunberen; eenvoudige spitsboogdeur onder omlopende, doorgetrokken waterlijst met hogerop een spitsboogvenster met neogotisch maaswerk onder druiplijst met bekronende kruisbloem en oculus hogerop. Links en rechts geflankeerd door de schuin oplopende westgevels van de zijbeuken met spitsboognissen onder oculus met vierpasmotief. De zijbeuken worden geritmeerd door versneden steunberen waartussen brede spitsboogvensters met neogotisch maaswerk als resultaat van negentiende-eeuwse restauratiewerken (1889, L. Laureys) en doorgetrokken, omlopende waterlijsten. Het dertiende-eeuwse transept komt als oudste gedeelte van de kerk over als een vrij massieve constructie met volle, effen wanden en weinig lichtopeningen met uitzondering van de naderhand gotisch uitgewerkte zijpuntgevels met pseudo-arcade, korfbogig in de noordelijke transeptarm, spitsbogig in de zuidelijke; verder veelvuldig voorkomende kruisbloemen, pinakels en casementen met drielobmotief. De beide oostelijke muren waren oorspronkelijk geopend door kleine rondboogvenstertjes, vermoedelijk gedicht bij de aanbouw van de sacristie en de kruiskapel waar de sporen nog zichtbaar zijn. De in oorsprong eveneens romaanse kruisingstoren toont drie zichtbare, verankerde geledingen onder een leien naaldspits met omlopende, neogotische balustrade aan de voet. De onderste geleding is nauwelijks zichtbaar, de tweede geleding wordt gemarkeerd door een boogfries tussen vlakke lisenen, de derde geleding door per drie gekoppelde galmgaten in een geprofileerde spitsboogomlijsting, op hun beurt gevat in een rechthoekig spaarveld en hogerop een

geprofileerde daklijst en neogotische spuwvers. Polyonaal traptorentje in de noordoostelijke hoek. Architectonisch sterk uitgewerkt zuiderportaal dat door zijn rijke decoratie volledig aansluit bij de hooggotiek. Uitwendig vertoont dit portaal een puntgevel geflankeerd door steunberen met bekronende pinakels. Voorts een geprofileerde spitsboogpoort onder dito, getralied venstertje tussen halfzuiltjes. Het ijzeren hek is een ontwerp van E. Collès van 1905. De top wordt gemarkeerd door drie gotische nissen en afgewerkt door hogels en kruisbloemen. Inwendig wordt het portaal gemarkeerd door gekoppelde spitsboognissen met wimbergen voorzien van gestileerde blad- en bloemmotieven en figuratieve voorstellingen in halfverheven beeldhouwwerk; omlopende stenen bank onderaan. Kruisribgewelven met gewelfsleutels onder meer voorzien van bladwerk en het gelaat van Christus; de eigenlijke toegang tot de kerk bestaat uit een rechthoekige deur onder houten latei gevat in een geprofileerde spitsboogomlijsting; beschilderd boogveld met engelen die de gekruisigde Christus verheerlijken. Het toegangsportaaltje rechts van de zuidelijke transeptarm werd vroeger door de Heren van Asse gebruikt om naar hun privé-tribune in het koor te gaan en vertoont een kruisribgewelf met sleutel die hertog Wenceslas van Brabant en zijn gade Johanna voorstelt.

Het kruiskoor wordt eveneens verlicht door spitsboogvensters met neogotisch maaswerk, vermoedelijk als resultaat van restauratiewerken onder leiding van architect L. Laureys in 1889 en volgende jaren. De constructie wordt afgelijnd door een boogfries die zich aanvankelijk beperkte tot de eerste travee. Bij de restauratiewerken op het einde van de negentiende eeuw werd ze doorgetrokken over de uitbreiding van 1719. Koor geritmeerd door versneden steunberen waartussen hoge spitsboogvensters onder doorgetrokken waterlijst.

Interieur

Grotendeels bepleisterd en beschilderd *interieur* met eenvoudige spitsboogarcade, gedragen door zuilen met gestileerd bladwerkkapiteel op achzijdige basis. De nu eveneens bepleisterde kruisribgewelven met natuurstenen ribben van het schip worden gesteund door eenvoudige consoles. Drie gewelfsleutels dragen jaartallen verwijzend naar de bouwgeschiedenis, twee andere dragen de initialen HM en SM; gesculpteerde consoles in het transept. In het koor zijn de gewelfvlakken van baksteen. De natuurstenen ribben dragen gepolychromeerde en vergulde sluitstenen en worden opgevangen door gotische kraagstenen met onder meer musicerende engelen en engelen met banderol (vijftiende eeuw). Meerdere spitsboognissen met wimbergen in het koor, al dan niet figuratieve bas-reliëfs in het veld. Het kruisribgewelf van de eerste travee in het kruiskoor dateert mogelijk nog uit de veertiende-eeuwse bouwfase en vertoont een figuratieve gewelfsleutel en dito draagsteentjes. Het gewelf van de tweede travee is duidelijk minder verfijnd qua vormgeving en uitwerking. De spitsbogige bouwnaad in de noordelijke muur van het kruiskoor zou volgens literatuurgegevens verwijzen naar de voormalige tribune van de Heren van Asse.

Meubilair

Schilderijen Triptiek van de Heilige Sebastianus, waarvan zeker het middenluik wordt toegeschreven aan Hendrik De Clerck en zijn atelier, circa 1600. Ontmoeting met de Heilige Veronica, tweede kwart zeventiende eeuw, altaarstuk kruiskapel. Erkenningsserie van Christus als Messias, toegeschreven aan Egidius Smeyers, zeventiende eeuw. Vermenigvuldiging van de broden, toegeschreven aan Gaspard De Crayer, midden zeventiende eeuw. Bewening van Christus, zestiende eeuw. Geschilderde kruisweg, 1861-1862, A. Serrure, F. Vinck en A. François.

Beeldhouwwerk Laatgotische gepolychromeerde Calvariegroep; gepolychromeerde Calvariegroep, einde negentiende eeuw; gepolychromeerde houten beelden van de Heilige Martinus van Tours, Sint-Jozef, Sint-Antonius en Petrus Ascanus, negentiende eeuw.

Meubilair Neogotisch hoofdaltaar van 1892 met retabel door beeldhouwer L. Blanchaert naar ontwerp van baron J.Bte de Béthune; geschilderde zijluiken met taferelen uit het leven van Sint-Martinus door A. Bressers. Barok portiekaltaar in de kruiskapel met symbolen verwijzend naar de kruisiging, gemarmerd, verguld en gepolychromeerd hout, 1719, August de Kindere. Noordelijk zijaltaar in barokstijl, gemarmerd en gepolychromeerd hout, eerste helft achttiende eeuw met beeldengroep "Kroning van Maria"; neogotisch altaar toegewijd aan Petrus Ascanus.

Kruiskapel met eiken lambrisering in rococostijl, derde kwart achttiende eeuw, Nicolaas Roossens met narratief beeldsnijwerk door Jacob de Koninck; Lodewijk XV-lambrisering met heiligenmedaillons in de transeptarmen, midden achttiende eeuw; Lodewijk XV-tochtportaal in de zuidelijke transeptarm met jaartal 1777 (1771). Neogotische communiebank uit het einde van de negentiende eeuw. Barokke preekstoel, 1732, eik, toegeschreven aan Nicolaas Roossens. Drie eiken biechtstoelen, waarvan twee toegeschreven aan Simon Jozef de Roy, circa 1759 en één in régencestijl, eerste kwart achttiende eeuw. Orgel van 1868, vervaardigd door François Loret in neogotische orgelkast van het huis Stevens Duffel, waarvoor ontwerp van E. Serrure van 1868. Zeventiende-eeuwse doopvont. Laatgotisch glasraam met voorstelling van Jan IV de Cotereau en zijn gade, tweede kwart zeventiende eeuw (in restauratie op het ogenblik van de inventarisatie). Van het oorspronkelijke glasraam bleven slechts enkele stukjes bewaard. De overige werden gereconstrueerd door Jean-Baptiste Capronnier in 1858-1859. De overige gotische glasramen werden door een hagelbui vernield in 1855 en in de periode 1858-1910 vervangen door al dan niet gedateerde, neogotische glasramen van Henricus en/of Julius Dobbelaere (Brugge). De glasramen (1891-1892) in het schip stellen de twaalf apostelen voor. Het raam van Matthias in de westtravee van de noordelijke zijbeuk draagt als vermelding: "Huyus loci vitrae pinxerunt Henricus et Julius Dobbelaere". De glasramen in het kruiskoor met jaartal 1892 illustreren de verering van de miraculeuze kruisen en zijn vervaardigd door Jules Dobbelaere. Het raam in de westgevel stelt de heilige Martinus van Tours voor en is gesigneerd Jul. Dobbelaere/ Brugge.1910. Rijke verzameling grafstenen uit de zeventiende en achttiende eeuw, doch op een drietal na sterk verweerd: de grafsteen van Jean de Cotereau, gestorven in 1561, werd hersteld in 1766 en ligt in het koor.

- AROHM, Afdeling Ruimtelijke Ordening, Huisvesting en Monumentenzorg Vlaams-Brabant, Monumenten en Landschappen, dossier Sint-Martinuskerk.
- Administratie Ruimtelijke Ordening, Huisvesting en Monumentenzorg, Monumenten en Landschappen Brussel, Archief Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landachappen, plannen Decanale Sint-Martinuskerk.
- Kadaster Vlaams-Brabant, mutatieschetsen Asse, afdeling II, 1882/44.
- CEULEMANS C., *Kunsthistorische nota betreffende het altaarschilderij in de H. Kruiskapel*, in *650 jaar Heilig Kruis te Asse. Situering, legende en verering*, Asse, 1987, p. 143-144.

- COEKELBERGHS D., JANSEN J. en JANSSENS W., *Fotorepertorium van het meubilair van de Belgische bedehuizen. Provincie Brabant. Kanton Asse*, Brussel, 1979, p. 14-17.
- DE CLIPPELE T., *Het H. Kruisaltaar, in 650 jaar Heilig Kruis te Asse. Situering, legende en verering*, Asse, 1987, p. 139-141.
- DE GRAVE D., *Geschiedenis der gemeente Assche*, Gent, 1900, p. 359-384.
- FAUCONNIER A. en ROOSE P., *Het historisch orgel in Vlaanderen, deel IIa, Brabant, Arrondissement Halle-Vilvoorde*, Brussel, 1975, p. 5-16.
- LEMAIRE R., *De Sint-Martinuskerk te Asse*, in *Bouwkunst en Wederopbouw*, jaargang 3, nummer 1, maart 1943.
- ROBIJNS L., *Lambrisering in het H.-Kruiskoor*, in *650 jaar Heilig Kruis te Asse. Situering, legende en verering*, Asse, 1987, p. 145-149.
- VAN NIEUWENBORGH J., *Geïllustreerde inventaris van het kunstpatrimonium in Asse. Deel III. Asse*, Asse, 1984.
- VAN NIEUWENBORGH J., *Twee glas-in-loodramen van Jules Dobbelaere voor het kruiskoor (1892)*, in *650 jaar Heilig Kruis te Asse. Situering, legende en verering*, Asse, 1987, p. 150-152.
- VERSTRAETEN S., *De architectuurgeschiedenis van der Sint-Martinuskerk te Asse*, licentiaatsverhandeling KU Leuven, 1985.
- VERSTRAETEN S., *De Sint-Martinuskerk en de aanbouw van het kruiskoor*, in *650 jaar Heilig Kruis te Asse. Situering, legende en verering*, Asse, 1987, p. 131-138.

Bron: KENNES H. met medewerking van VAN DAMME M. 2005: *Inventaris van het bouwkundig erfgoed, Provincie Vlaams-Brabant, Gemeente Asse, Deelgemeenten Asse, Bekkerzeel, Kobbegem, Mollem, Relegem en Zellik*, Bouwen door de eeuwen heen in Vlaanderen VLB6, onuitgegeven werkdocumenten.

Auteurs: [Kennés, Hilde](#)

Datum: 2005

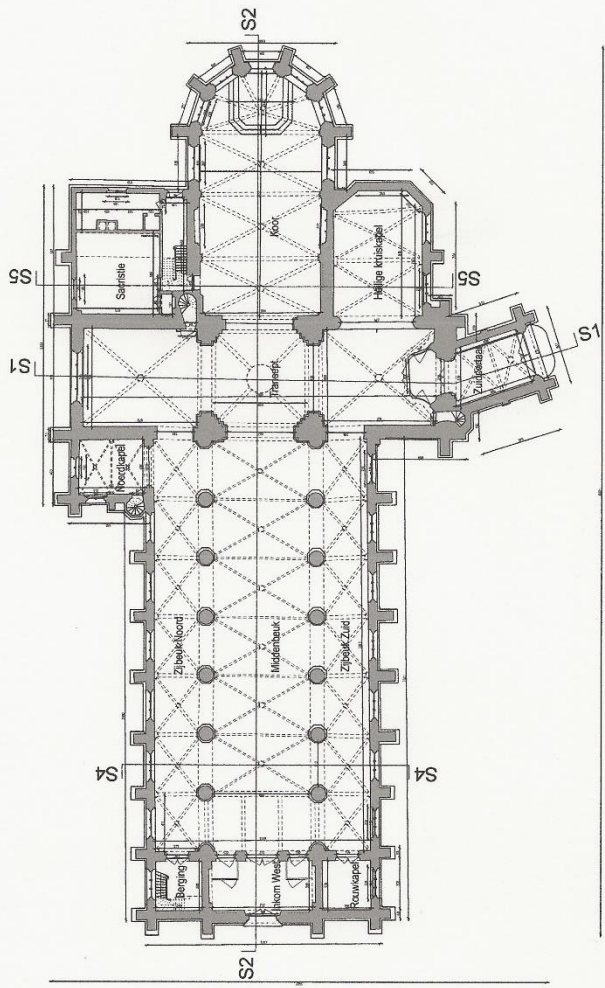
De tekst wordt ter beschikking gesteld door: [Agentschap Onroerend Erfgoed \(AOE\)](#)

Gebouw en architecturale mogelijkheden

Oppervlakte

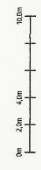
- Oppervlakte in m²: 910 m²
- Vrije hoogte: 11m70 (middenbeuk), 7m80 en 8m (zijbeuken), 12m30 (koor)
- Aantal zitplaatsen: 571
- 3 ingangen (waaronder 1 nooduitgang in sacristie) en één permanent open (zuidportaal – 15de eeuw) in het kader van “Open kerken”.
- Hoogkoor: 20 m lang, met deur naar sacristie 25m².
- Zijkapel met historische waarde. Overdekte ingang uitgevend op Kerkstraat.
- Schip met 2 beukenrijen, achteraan rouwkapel 25 m² en trap voor toegang naar orgel.

- Brede ingang met sas.

Grondplan 00

LEEGDE WERKBLAD
 N: Nieuwste, zwaartekst, veldten van Luce
 L: restitueren
 H: Herf.
 M: Model
 G: Om
 LEEGDE AANDWIJZEN
 - - - - -: Afsneden, mitselwerk en versterken
 ■■■■■: Houder, spoor, draagconstructie

opdrachtgever
 Gemeente Sint-Martinuskerk
 Oudekerkplein 1, 1017 CA Amsterdam
 telefoonnummer
 020 611 9111, fax: 020 611 9112
 e-mail: g.1.102@amst.nl

opdracht
 Vervlechte krypte
 1017 CA Amsterdam
 telefoonnummer
 020 611 9111, fax: 020 611 9112
 e-mail: g.1.102@amst.nl

architect
 Huisman & van
 der Vlist
 1017 CA Amsterdam
 telefoonnummer
 020 611 9111, fax: 020 611 9112
 e-mail: g.1.102@amst.nl

opdracht
RESTAURATIE SINT-MARTINUSKERK
 RESTAURATIEWERKEN TOREN & EXTERIEUR

plan

BT Grondplan 00

id	datum	wijzigingen	plannummer
1			02
2			AD
3			10.01.2008
4			KM_A_2401
5			plannummer
6			base
7			toestand
8			coördinaten
9			KM_A_2401
10			plannummer
11			base
12			toestand
13			coördinaten
14			KM_A_2401
15			plannummer
16			base
17			toestand
18			coördinaten
19			KM_A_2401
20			plannummer
21			base
22			toestand
23			coördinaten
24			KM_A_2401
25			plannummer
26			base
27			toestand
28			coördinaten
29			KM_A_2401
30			plannummer
31			base
32			toestand
33			coördinaten
34			KM_A_2401
35			plannummer
36			base
37			toestand
38			coördinaten
39			KM_A_2401
40			plannummer
41			base
42			toestand
43			coördinaten
44			KM_A_2401
45			plannummer
46			base
47			toestand
48			coördinaten
49			KM_A_2401
50			plannummer
51			base
52			toestand
53			coördinaten
54			KM_A_2401
55			plannummer
56			base
57			toestand
58			coördinaten
59			KM_A_2401
60			plannummer
61			base
62			toestand
63			coördinaten
64			KM_A_2401
65			plannummer
66			base
67			toestand
68			coördinaten
69			KM_A_2401
70			plannummer
71			base
72			toestand
73			coördinaten
74			KM_A_2401
75			plannummer
76			base
77			toestand
78			coördinaten
79			KM_A_2401
80			plannummer
81			base
82			toestand
83			coördinaten
84			KM_A_2401
85			plannummer
86			base
87			toestand
88			coördinaten
89			KM_A_2401
90			plannummer
91			base
92			toestand
93			coördinaten
94			KM_A_2401
95			plannummer
96			base
97			toestand
98			coördinaten
99			KM_A_2401
100			plannummer
101			base
102			toestand
103			coördinaten
104			KM_A_2401
105			plannummer
106			base
107			toestand
108			coördinaten
109			KM_A_2401
110			plannummer
111			base
112			toestand
113			coördinaten
114			KM_A_2401
115			plannummer
116			base
117			toestand
118			coördinaten
119			KM_A_2401
120			plannummer
121			base
122			toestand
123			coördinaten
124			KM_A_2401
125			plannummer
126			base
127			toestand
128			coördinaten
129			KM_A_2401
130			plannummer
131			base
132			toestand
133			coördinaten
134			KM_A_2401
135			plannummer
136			base
137			toestand
138			coördinaten
139			KM_A_2401
140			plannummer
141			base
142			toestand
143			coördinaten
144			KM_A_2401
145			plannummer
146			base
147			toestand
148			coördinaten
149			KM_A_2401
150			plannummer
151			base
152			toestand
153			coördinaten
154			KM_A_2401
155			plannummer
156			base
157			toestand
158			coördinaten
159			KM_A_2401
160			plannummer
161			base
162			toestand
163			coördinaten
164			KM_A_2401
165			plannummer
166			base
167			toestand
168			coördinaten
169			KM_A_2401
170			plannummer
171			base
172			toestand
173			coördinaten
174			KM_A_2401
175			plannummer
176			base
177			toestand
178			coördinaten
179			KM_A_2401
180			plannummer
181			base
182			toestand
183			coördinaten
184			KM_A_2401
185			plannummer
186			base
187			toestand
188			coördinaten
189			KM_A_2401
190			plannummer
191			base
192			toestand
193			coördinaten
194			KM_A_2401
195			plannummer
196			base
197			toestand
198			coördinaten
199			KM_A_2401
200			plannummer
201			base
202			toestand
203			coördinaten
204			KM_A_2401
205			plannummer
206			base
207			toestand
208			coördinaten
209			KM_A_2401
210			plannummer
211			base
212			toestand
213			coördinaten
214			KM_A_2401
215			plannummer
216			base
217			toestand
218			coördinaten
219			KM_A_2401
220			plannummer
221			base
222			toestand
223			coördinaten
224			KM_A_2401
225			plannummer
226			base
227			toestand
228			coördinaten
229			KM_A_2401
230			plannummer
231			base
232			toestand
233			coördinaten
234			KM_A_2401
235			plannummer
236			base
237			toestand
238			coördinaten
239			KM_A_2401
240			plannummer
241			base
242			toestand
243			coördinaten
244			KM_A_2401
245			plannummer
246			base
247			toestand
248			coördinaten
249			KM_A_2401
250			plannummer
251			base
252			toestand
253			coördinaten
254			KM_A_2401
255			plannummer
256			base
257			toestand
258			coördinaten
259			KM_A_2401
260			plannummer
261			base
262			toestand
263			coördinaten
264			KM_A_2401
265			plannummer
266			base
267			toestand
268			coördinaten
269			KM_A_2401
270			plannummer
271			base
272			toestand
273			coördinaten
274			KM_A_2401
275			plannummer
276			base
277			toestand
278			coördinaten
279			KM_A_2401
280			plannummer
281			base
282			toestand
283			coördinaten
284			KM_A_2401
285			plannummer
286			base
287			toestand
288			coördinaten
289			KM_A_2401
290			plannummer
291			base
292			toestand
293			coördinaten
294			KM_A_2401
295			plannummer
296			base
297			toestand
298			coördinaten
299			KM_A_2401
300			plannummer
301			base
302			toestand
303			coördinaten
304			KM_A_2401
305			plannummer
306			base
307			toestand
308			coördinaten
309			KM_A_2401
310			plannummer
311			base
312			toestand
313			coördinaten
314			KM_A_2401
315			plannummer
316			base
317			toestand
318			coördinaten
319			KM_A_2401
320			plannummer
321			base
322			toestand
323			coördinaten
324			KM_A_2401
325			plannummer
326			base
327			toestand

Voorzieningen

Sanitair	1 wc beschikbaar in sacristie
Verwarming	2 aardgasketels; jaarlijks gekeurd
Verlichting	LED, halogeen, grote spots
Keukenvoorzieningen	Eenvoudige spoelbak
Audiosysteem	Ja, recent bijgewerkt
Beeldscherm(en)	Niet aanwezig
Rolstoeltoegankelijkheid	Overal rolstoeltoegankelijk binnen, behalve hoogkoor
Diefstal- en brandbeveiliging	Inbraak en diefstalbeveiliging, toezicht door Alertis
Bliksembeveiliging	Aanwezig, jaarlijks gecontroleerd
Gsm-operatoren	Niet aanwezig

Bouwfysische toestand

Uitgevoerde restauratiewerken + jaar:

- Actuele toestand: in restauratie
- Asse centrum: goed, lid van monumentenwacht
- Glasramen zijn gerestaureerd in 2016
- Renovatie kerktoren, na stormschade: werken gestart in november 2024

2.1.3 Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

2.1.4 Beschrijving van het actueel gebruik

- Weekendvieringen
- Vormselvieringen
- Vieringen tijdens het jaar van scholen en verenigingen
- Doopsels, huwelijken, uitvaarten
- Soms gebruikt voor een concert of tentoonstelling
- Wekelijkse zondagvieringen
- Dagdagelijks open van 08.30 tot 16.30 uur en druk bezocht door plaatselijke gelovigen en toeristen om te bidden en tot rust te komen in hartje Asse-Centrum

2.2 Sint-Bavo in Zellik

2.2.1 Identificatie

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Naam: Sint-Bavo Zellik

Geografische ligging:

- Kerklaan 211DNO1 1731 Zellik/kadaster art 156 wijk A, nr 135 / briefwisseling Kerklaan 203 1731 Zellik
- Provincie: Vlaams-Brabant

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Aartsbisdom Mechelen-Brussel
- Dekenaat: Asse
- Parochie: Sint-Bavo

Eigenaar: Gemeente Asse

Bescherming(en)/vastgesteld

- vastgesteld bouwkundig erfgoed [Parochiekerk Sint-Bavo](#)
Deze vaststelling is geldig sinds 08-10-2021.
- aangeduid als beschermd monument [Parochiekerk Sint-Bavo](#)
Deze bescherming is geldig sinds 25-03-1938.
- omvat de aanduiding als beschermd cultuurhistorisch landschap [Parochiekerk Sint-Bavo: kerkhof met omheiningsmuur](#)
Deze bescherming is geldig sinds 25-03-1938.
- vastgesteld bouwkundig erfgoed [Parochiekerk Sint-Bavo](#)
Deze vaststelling was geldig van 24-09-2009 tot 08-10-2021.

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/76857>

2.2.2 Beschrijving

Cultuurhistorische waarde

Laatgotische kerk, gelegen op een hoogte en omgeven door een ommuurd kerkhof. Sinds 1937 buiten gebruik en vervangen door een nieuwe begraafplaats elders in de straat: zie [straatinleiding](#).

Historiek

Al in 974 is er sprake van een kerkje, vermoedelijk van hout met een strodak, dat werd opgericht door de Sint-Baafsabdij van Gent en daardoor toegewijd aan Sint-Bavo. Het brandde af in 1431 en werd vervangen door een romaanse kerk die werd ingewijd op 20 december 1432. Dit nieuwe gebedshuis werd zwaar beschadigd tijdens de godsdiensttroebelen en ten gevolge hiervan gesloopt in 1648.

De huidige kerk werd gebouwd ten tijde van pastoor Cornelius Lambrechts in de periode 1659-1662: zie de niet meer zichtbare gedenkstenen in de linkerzijbeuk. De torenbasis van de oude kerk bleef bewaard. Pastoor Snijders liet in 1684 het gotische venster van de doopkapel verwijderen en vervangen door een renaissancevenster met een chronogram dat verwijst naar het jaartal 1659 toen begonnen werd met de bouw van de kerk. Op een tekening van 1717, bewaard in het Rijksarchief (RA. KP. nummer 4652 met reproductie in het werk van J. Verbesselt), is de kerk te zien met min of meer hetzelfde uitzicht als vandaag, met uitzondering van de toren die bovenaan telkens twee openingen vertoont in plaats van één en een niet ingesnoerde spits. Het koor was duidelijk korter en lager dan het huidige dat werd toegevoegd in 1839. Ook de vorm en het volume van de huidige sacristie wijken af, waaruit kan afgeleid worden dat ook dit gedeelte een latere toevoeging is.

In 1783, ten tijde van pastoor Reussens, werd de kerk hersteld: zie jaarsteen 1783 in de voorgevel en de vandaag niet meer zichtbare vermelding I(acobus) R(eussens) Pastoor rechts van de deur. In hetzelfde jaar werd een nieuwe kerkdeur geplaatst: zie jaartal op de makelaar. J. Verbesselt is van mening dat de tot dan toe bewaarde romaanse torenbasis samen met de voorgevel in 1783 grondig werd verbouwd. In 1835 werd in de kerk een gewelf aangebracht en in 1839 werd het huidige koor toegevoegd. In 1862-1863 werd de haag rondom het kerkhof vervangen door een bakstenen muur om te voorkomen dat de opgehoogde aarde zou afkalven. Hoewel op foto's van 1893 van het Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium nog niet zichtbaar, werd volgens literatuurbronnen in 1892 een ruimte gebouwd ten noorden van het koor vermits de bestaande sacristie ten zuiden te klein was geworden; deze laatste zou tegelijkertijd aangepast zijn met nieuwe vensters en een plat dak. Algemene restauratie in 1896-1897 naar ontwerp van architect Florent Van Roelen (Brussel) van 1894: deze werken omvatten het opvoegen van de buitenmuren, het herstel van de daken en de vervanging van de dakgoten, reconstructie van de steunberen en herstel van de sacristietrap. Voortgaande op de briefwisseling van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen en een aantal bewaarde plannen werd een nieuwe restauratiecampagne uitgevoerd in de periode 1969-1972 onder leiding van architect Simon Brigode en in het begin van het tweede millennium werden restauratie- en herstellingswerken gerealiseerd naar ontwerp van architect Emiel Van Lembergen (Opwijk) van 1991. Deze werken, aangevat op 3 september 2001 en beëindigd op 31 juli 2002, bestonden onder meer uit het herstellen van de goten en de draagstructuren, een behandeling tegen opstijgend vocht en het afschermen van de galmgaten.

Het kerkhof is sinds 1937 buiten gebruik; slechts een beperkt aantal grafzerken bleef bewaard. In 1931 werden de kerkhofmuur en de trap in klampsteen gereconstrueerd door architect Vanden Driessche.

Beschrijving

Georiënteerde, laatgotische hallenkerk, volledig opgetrokken uit zandsteen onder gecombineerde leien zadeldaken. De plattegrond vertoont een driebeukig schip van drie traveeën met ingebouwde westtoren, links geflankeerd door een bergruimte, rechts door de doopkapel, een licht uitspringend pseudo-transept, twee traveeën breed met vlakke sluiting en een rechthoekig koor met driezijdige sluiting. Flankerende rechthoekige zijkoren van één travee met vlakke sluiting; sacristie ten zuiden en ten noorden de uitbreiding van 1892. De westgevel met versneden hoeksteunberen wordt vooral gedomineerd door de sterk verankerde, vierkante westtoren van vier ongelijke geledingen onder ingesnoerde, leien naaldspits. Verschillen in het metselverband en het coloriet van het bouwmateriaal verwijzen duidelijk naar vroegere herstel- en verbouwingswerken. Literatuurbronnen spreken in dit verband ook van het behoud van de romaanse torenbasis. Het vrij massieve karakter wordt slechts doorbroken door een gedrukte rondboogpoort in een geprofileerde omlijsting, onder de rechterimpost zit een nieuw ingebrachte jaarsteen 2002 als herinnering aan de recente restauratiecampagne. Hogerop een verdiept rondboogvenster en een gevelsteen met vermelding "RESTAURA/ TUM ANNO/ 1783", duidend op de herstelwerken ten tijde van pastoor Reussens, jaartal dat trouwens herhaald wordt in de deurmakelaar. De derde geleding wordt geopend door vier, rondbogige galmgaten, aan elke zijde één, onder omlopende waterlijst en jaarsteen 1662 in de westzijde, verwijzend naar het einde van de bouw.

Het schip dat geritmeerd wordt door versneden steunberen, vertoont in de zuidelijk westtravee een renaissancistisch venster in de zuidgevel, als resultaat van een ingreep van de toenmalige pastoor Snijders die in 1684 het gotische venster van de doopkapel liet verwijderen en vervangen door het huidige met chronogram "aVe eLeCta Del Mater aeternI regis porta nobis patens esto" dat verwijst naar het jaartal 1659 toen begonnen werd met de bouw van de kerk. Het gaat hier om een rondboogvenster in geprofileerde zandstenen omlijsting met sluitsteen en imposten, gevat tussen voluutvormige vleugelstukken en bekroond door een driehoekig fronton en vermelde gevelsteen met chronogram. De als dwarskapellen uitgewerkte zijbeuken hebben tuitgevels die geopend worden door eenvoudige spitsboogvensters zonder maaswerk onder een omlopende waterlijst die ook doorloopt over het transept en de zijkoren waarvan het uitzicht volledige aansluit bij dat van de zijbeuken. De derde travee aan de zuidelijke zijde toont duidelijke bouwsporen van een gedichte deur, terwijl de zuidelijke transeptarm in de top het jaartal 1659 bevat (aanvang bouw).

In tegenstelling tot de rest van de kerk is het vrij gesloten koor, met uitzondering van de zandstenen hoekkettingen, volledig bepleisterd en beschilderd en vormt hiermee een duidelijke verwijzing naar de latere toevoeging in 1839: zie ook de gevelsteen "ME FT./ I.DE.MA.SENER./ ANNO 1839.". Eenvoudige steekboogvensters ter verlichting. In de noordzijde in een geprofileerde omlijsting met sluitsteen, guttae en waterlijst. Tegen de kopgevel van het koor is er een overluidende, heden lege rondboognis die voorheen en dit tot circa 1950 de symbolische voorstelling van het "vagevuur" bevatte. Een bewaard fragment ervan hangt vandaag in de kerk.

Interieur

Het bepleisterde en beschilderde interieur vertoont een andere indeling dan het exterieur laat vermoeden: de rondboogarcade op zandstenen zuilen met achzijdige sokkel en lijstkapiteel telt vier traveeën en loopt derhalve door over de pseudo-transeptarmen. De middenbeuk heeft een bepleisterd tongewelf met verzwakte gordelbogen. De zijbeuken en het transept zijn geplafonneerd en versierd met stucwerkpanelen, rijker uitgewerkt en voorzien van initialen in de pseudo-transeptarmen, laatstgenoemd vooral in de zuidelijke arm die in de oostwand bovendien een gotisch geprofileerd, heden gedicht deurtje naar de sacristie bevat. De eiken binnendeur naar de doopkapel dateert uit het derde kwart van de 18de eeuw, bevat een paneel met Jezusmonogram en is gevat in een natuurstenen rondboogomlijsting.

Meubilair

Schilderkunst: Jezus aan het kruis, Vlaamse School, 18de eeuw; Tenhemelopneming van Maria, C. Stevens, tweede kwart 19de eeuw.

Beeldhouwkunst: gotisch, houten beeld van Jezus aan het kruis, 15de eeuw, vernieuwd kruis; fragment Vagevuur, gedecapeerd hout, J.B. Du Ray, einde 18de eeuw; gepolychromeerde houten beelden Sint-Bavo, Heilige Blasius, Heilige Quirinus van Neuss en Heilige Barbara, 19de eeuw.

Meubilair: portiekaltaar, gemarmerd hout, circa 1839; deels ontmanteld koorgestoelte, eik, eerste helft 17de eeuw; preekstoel, bewaard in gedemonteerde toestand en verspreid over de kerk, eik, 1715; eiken biechtstoelen van circa 1625; orgel van 1916, Van Bever. Diverse grafstenen van de 16de tot de 19de eeuw.

- Administratie Ruimtelijke Ordening, Huisvesting, Monumenten & Landschappen, Afdeling Ruimtelijke Ordening, Huisvesting en Monumentenzorg Vlaams-Brabant, Monumenten en Landschappen, Dossier Sint-Bavokerk.
- Administratie Ruimtelijke Ordening, Huisvesting, Monumenten & Landschappen, Monumenten en Landschappen Brussel, Archief Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen, plannen Sint-Bavokerk Zellik.
- COEKELBERGHS D., JANSEN J. en JANSSENS W., *Fotorepertorium van het meubilair van de Belgische bedehuizen. Provincie Brabant. Kanton Asse*, Brussel, 1979, p. 48-50.
- FAUCONNIER A. en ROOSE P., *Het historisch orgel in Vlaanderen*, deel 2a, Brussel, 1975, p. 460-461.
- SCHOONJANS F., *De St.-Bavokerk te Zellik*, in *Ascania*, jaargang 33, nummers 3-4, 1990, p. 105-107.
- SCHOONJANS F., *Kijk- en leesboek over Zellik*, Zellik, 1976, p. 48-61.
- VAN HAVER J., *Het "vagevuur" van de Sint-Bavokerk in Zellik*, in *Ascania*, jaargang 45, nummer 1, 2002, p. 21-23.
- VAN NIEUWENBORGH J., *Geïllustreerde inventaris van het kunstpatrimonium in Asse. Deel IV. Zellik*, Asse, 1986.
- VERBESSELT J., *Het parochiewezen in Brabant tot het einde van de dertiende eeuw. Deel IV. Tussen Zenne en Dender III*, Pittem, 1965, p. 247-290.
- Kerkraad Sint-Bavo Zellik, oktober 2012 Daniël Labbeke, Marc Boulanger, Neri Carion, Patrick Dhondt, Marc Neirinck, Irène Thiirry

Bron: KENNES H. met medewerking van VAN DAMME M. 2005: *Inventaris van het bouwkundig erfgoed, Provincie Vlaams-Brabant, Gemeente Asse, Deelgemeenten Asse, Bekkerzeel, Kobbegem, Mollem, Relegem en Zellik*, Bouwen door de eeuwen heen in Vlaanderen VLB6, onuitgegeven werkdocumenten.

Auteurs: [Kennes, Hilde](#)

Datum: 2005

De tekst wordt ter beschikking gesteld door: [Agentschap Onroerend Erfgoed \(AOE\)](#)

Gebouw en architecturale mogelijkheden

Oppervlakte

- Oppervlakte in m²
 - De kerk heeft volgende afmetingen: lengte 30.60m/breedte 13.80m en bestaat uit:
 - o een schip lengte 24.60m/breedte 5m met 6 pilaren,
 - o 2 zijbeuken die uitlopen in een kruisvorm
 - o een sacristie: 6m op 3.4m
 - o een doopkapel: 4m op 2m
 - o een koor in renaissancestijl: lengte 6m op breedte 5m
 - o een trappenhuis naar de toren
 - o een ruimte met sanitair/WC
 - o een stookplaats met CV op gas
- Compartimentering lijkt moeilijk.
- Vrije hoogte: 10m
- Aantal zitplaatsen: 240

Voorzieningen

Sanitair	Toilet met lavabo/deur links in het koor
Verwarming	Centrale verwarming op gas, warme lucht propulsie. Bouwjaar 2010 merk Riello, gekeurd in 2024 en veilig en goed werkend bevonden.
Verlichting	Led, halogeen
Keukenvoorzieningen	Geen in de kerk, wel in het parochiehuis tegenover de kerk, Kerklaan 219
Audiosysteem	Is aanwezig en werkt naar behoren. Ringleiding voor optimalisatie audio voor gebruikers van hoorapparaten
Beeldscherm(en)	1
Rolstoeltoegankelijkheid	Rolstoeltoegankelijk behalve het koorgedeelte
Diefstal- en brandbeveiliging	Alarm Honeywell: diefstal en brandmelding met vaste telefoonverbindingen aangesloten op meldkamer. Blusapparaten in de kerk: Ansul, contract jaarlijks onderhoud en vervanging indien nodig.
Bliksembeveiliging	Ja, controles 2018/2023 = OK. Update voorzien in 2025
Gsm-operatoren	Geen
Noodverlichting	Aanwezig met aanduiding vluchtwegen

Bouwfysische toestand

- Samenvatting rapport Monumentenwacht
 - o 2023:
 - Toestand: goed onderhoud = uitstekend
 - Risico op gevolgschade: redelijk

- Toegankelijkheid: redelijk
- Uitgevoerde restauratiewerken + jaar:
 - In 2001-20002 werd de gevel van de kerk en de kerkhofmuur gerestaureerd.
 - In 2010: herschilderen kerk.

2.2.3 Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

De kerk is gelegen op een verhoging en omringd door een baksteenmuur. Kerk en muur/oude kerkhof zijn wettelijk beschermd bij KB van 25 maart 1938. Dit alles is gelegen in een beschermd dorpsgezicht en is omringd door laagbouw voor bewoning. Het sluit aan op park- en landbouwgebied, waaronder beschermde groene zones met een verbindingsweg voor landbouwvoertuigen en voetgangers naar Bekkerzeel.

De toren en het kerkgebouw worden verlicht door energiezuinige ledverlichting. Om het (half)uur, bij het aanbreken en einde van de dag en op de middag (Angelus), worden de klokken dagelijks geluid, tot voldoening van de bewoners van Zellik. Hetzelfde geldt voor het aankondigen van de kerkelijke erediensten.

In de vroegere tuin van de pastorie, gelegen voor de kerk, werd een openbare parking aangelegd met laadpaal voor een dertigtal voertuigen. De bewoonde pastorie – woonplaats voor een pastoor, zetel van de kerkfabriek Sint-Bavo en een appartement met één kamer – wordt sociaal verhuurd en ligt op 50 meter van de kerk.

Het parochiehuis is gelegen voor de kerk; het eerste verdiep wordt sociaal verhuurd. Dit parochiehuis kan gebruikt worden door verenigingen van Zellik/Asse.

Openbaar vervoer (lijnbusen) is beschikbaar op wandelafstand, ongeveer 1 km.

2.2.4 Beschrijving van het actueel gebruik

Het is eerst en vooral een eredienstgebouw met zondagsvieringen en vieringen op kerkelijke hoogdagen, doopsels, huwelijken, uitvaarten, huwelijksjubilea, eerste communie, plechtige communie, catechese, bedevaart H. Quirinus, 21-juliviering in Zellik samen met het gemeentebestuur en de vaderlandslievende verenigingen en plaatselijke organisaties o.a. het Rode Kruis.

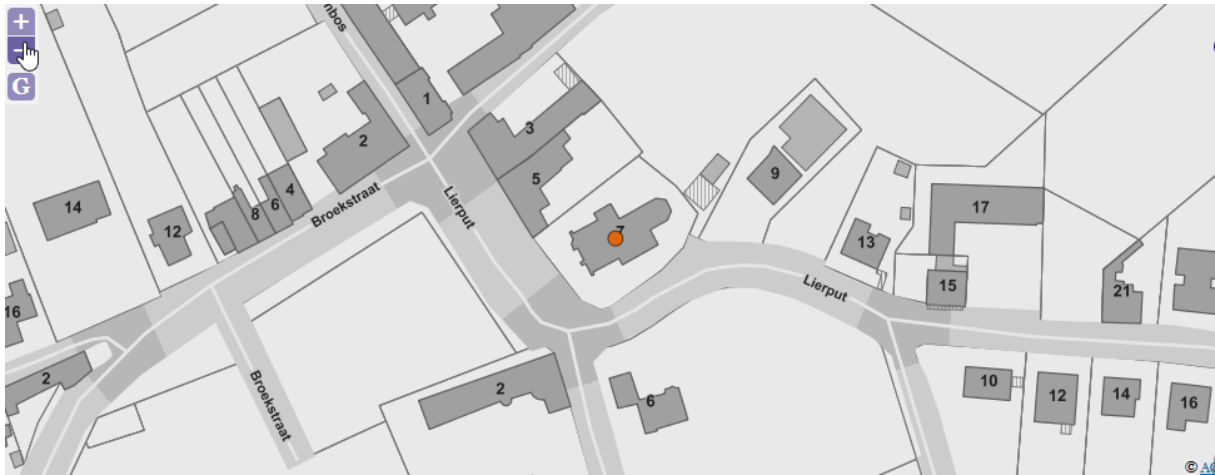
De kerk van Sint-Bavo wordt naast de eredienst en aanvullend gebruikt ten dienste van de gemeenschap Zellik voor het kerstconcert, concerten van/voor de leerlingen van de academies Sint-Agatha-Berchem/Zellik, misviering opgeluisterd door de fanfare Sint-Ceclia Zellik t.g.v. hun jaarlijkse feestdag, jaarlijkse misviering voor het feest van de leden van de Zellikse wandelclub De Trekplusters, huwelijken christelijke gemeenschappen waaronder syrisch-orhodoxe met goedkeuring door de federatiepastoor Zellik-Groot-Bijgaarden, scholentocht laatstejaars van Dilbeekse scholen waaronder heel wat leerlingen uit Zellik met o.a. bezinning in Sint-Bavo, enz.

2.3 Sint-Gaugericus in Kobbegem

2.3.1 Identificatie

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Naam: Sint-Gaugericus

Geografische ligging:

- Lierput 7, Kobbegem
- Provincie: Vlaams-Brabant

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Aartsbisdom Mechelen-Brussel
- Dekenaat: Asse
- Parochie: Sint-Gaugericus

Eigenaar: Kerkfabriek Kobbegem

Bescherming(en)/vastgesteld

- vastgesteld bouwkundig erfgoed [Parochiekerk Sint-Gorik en -Magdalena](#)
Deze vaststelling is geldig sinds 08-10-2021.
- beschermd monument [Parochiekerk Sint-Gorik en -Magdalena](#)
Deze bescherming is geldig sinds 25-03-1938.
- vastgesteld bouwkundig erfgoed [Parochiekerk Sint-Gorik en -Magdalena](#)
Deze vaststelling was geldig van 24-09-2009 tot 08-10-2021.

<https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/76795>

2.3.2 Beschrijving

Cultuurhistorische waarde

Historiek

Georiënteerde, gotische pseudo-basiliek, opklimmend tot het einde van de veertiende eeuw of het begin van de vijftiende. De kerk ligt in een bocht van de klimmende straat en wordt tot op heden omgeven door een ommuurd kerkhof. De kerkhofmuur is opgetrokken uit baksteen op een zandstenen basis en heeft dekplaten van blauwe hardsteen; arduinen hekkenpijlers met bekronende bolornamenten; concentrisch opgebouwd kerkhof met een grote verscheidenheid aan graftekens; rechts van de toegang ligt het monument voor de gesneuvelden. De kerk werd beschermd als monument bij Koninklijk Besluit van 25 maart 1938.

De dubbele patroonheilige refereert aan het bestaan van twee kerken in Kobbegem in de veertiende-vijftiende eeuw: de Sint-Gorikskerk nabij het huidige Torenhof, Torenhof nummer 7 en de Maria-Magdalenakapel op deze plaats: zie ook [gemeente-inleiding](#). Aanvankelijk bestond Kobbegem immers grotendeels uit een agrarisch domein waarvan de opbrengst in de achtste-negende eeuw in handen kwam van de Sint-Baafsabdij van Gent. Tot dit domein, waarvan de kern zich situeerde in het gebied ten zuiden van de Molenbeek in de omgeving van het huidige Torenhof, behoorde ook een kerk, de Sint-Gorikskerk, die ontstaan was als eigenkerk op het einde van de achtste of in het begin van de negende eeuw. Circa 1100 verkreeg ook de abdij van Affligem vaste voet in Kobbegem, meer bepaald in het onbebouwde en onontgonnen gedeelte ten noorden van de Molenbeek die de gemeente nagenoeg halveert. Hierdoor ontstond een nieuwe woonkern in de omgeving van de huidige Sint-Goriks- en Magdalenakerk. Op het einde van de veertiende of in het begin van de vijftiende eeuw, volgens J. Verbesselt in 1356, werd hier een kapel gebouwd die werd toegewijd aan Maria-Magdalena. Jarenlang was er een sterke concurrentie tussen beide kerken, strijd die in de zestiende eeuw beslecht werd in het voordeel van Sint-Magdalena aangezien de bevolkingskern rondom de Magdalenakapel geleidelijk aan belang won. Vermoedelijk werd dit meebepaald door de veiligere ligging over de Molenbeek in een periode waarin Kobbegem geteisterd werd door oorlog en geweld. Er vond een dorpsverschuiving plaats van de oude naar de nieuwe kerk. De eredienst evenals de patroonheilige werden naar hier overgebracht. De Sint-Baafsabdij behield het begeavingsrecht tot het einde van het ancien régime. De oude, vermoedelijk romaanse Sint-Gorikskerk bleef na de godsdiensttroebelen in puin liggen.

De huidige middenbeuk zou als oudste deel van de kerk opklimmen tot het einde van de veertiende of het begin van de vijftiende eeuw; J. Verbesselt haalt in deze context het jaartal 1356 aan. De laatgotische westtoren werd volgens geschreven bronnen opgetrokken in het begin van de zestiende eeuw. Bouwkundig onderzoek leverde echter geen elementen om aan te nemen dat de toren onafhankelijk van het schip werd gebouwd. Het blijft dus een open vraag of de toren al dan niet gelijktijdig met het schip is opgericht, zoals J. Verbesselt aanneemt. De zijbeuken werden toegevoegd in het begin van de zeventiende eeuw na de teloorgang van de Sint-Gorikskerk. Hierdoor werd de oorspronkelijk aan drie zijden vrijstaande westtoren ingebouwd. In 1645, tijdens de ambtstermijn van pastoor Willem de Paepe, werd de kerk vergroot met het huidige transept: zie jaarsteen in de zuidelijke transeptarm. Wellicht werd in dezelfde periode het kruisribgewelf aangebracht ter

vervanging van het voorheen houten plafond: zie jaartal 1649 op een kraagsteen. Nog in de zeventiende eeuw werd de inkom verfraaid met een barokke rondboogpoort in een geringde omlijsting van blauwe hardsteen. Het koor werd opgetrokken in de tweede helft van de achttiende eeuw, kort na 1765, toen pastoor Jan Baptist de Baetselier het bouwvallige, smallere koor liet vervangen. De sacristie ten slotte dateert uit het begin van de twintigste eeuw.

In 1895 werden de vensters gerestaureerd onder leiding van architect Ch. De Maeght (ontwerp van 1894); de monelen werden hersteld met Euvillesteen en nieuwe glas-in-loodramen werden ingebracht. In de periode 1909-1913 werden naast dringende herstellingswerken aan de toren ook algemene restauratiewerken uitgevoerd naar ontwerp van architect H. De Bruyne (Brussel) met onder meer het herstel van de gewelven in de zijbeuken, de bedaking, een gedeelte van de vloer en de kerkhofmuur. Bovendien werd in deze periode de neogotische sacristie gebouwd. Een nieuwe herstel- en onderhoudscampagne gebeurde in de periode 1967-1971 naar ontwerpen van 1961 en 1967 door architect A.G. van Doren (Sterrebeek). In de loop der jaren vonden meerdere restauraties plaats.

Beschrijving

Ten gevolge van de complexe bouwgeschiedenis waarbij de diverse delen in uiteenlopende perioden werden opgetrokken, vertoont de kerk een vrij heterogeen uitzicht met gevarieerde stijlkenmerken en een sterk wisselend dakenspel.

De plattegrond ontvouwt een Latijns kruis met een kort driebeukig schip van twee traveeën en een ingebouwde, vierkante westtoren, een transept met in hoogte verschillende armen van één travee met vlakke sluiting en een lager, doch in verhouding een ruim koor van twee rechte traveeën met driezijdige sluiting. Een sacristie bevindt zich in de zuidelijke oksel van transept en koor. De kerk met pseudo-basilicale opstand werd in zijn geheel opgetrokken uit kalkzandsteen onder wisselende leien bedaking, hoewel kleur en vormgeving van de zandsteen getuigen van verschillen in de plaats van herkomst en bovendien verwijzen naar de bouwchronologie.

De laatgotische westtoren onder ingesnoerde leien naaldspits vertoont drie verankerde geledingen die gemarkeerd worden door waterlijsten die doorlopen over de versneden, haaks op elkaar gestelde hoeksteunberen en de octogonale traptoren met spiltrap en lichtgleuven op de noordwestelijke hoek.

Een rondboogpoort zit gevat in een bij de barok aansluitende, geprofileerde en geringde omlijsting van blauwe hardsteen met jaartal 1683 in de voluutvormige sluitsteen; bekronende waterlijst. De bovenste geleding vertoont spitsbogige galmgaten en steigergaten. Het schip met iets lagere zijbeuken onder lessenaarsdak wordt geritmeerd door versneden steunberen waartussen spitsboogvensters met neogotisch maaswerk als resultaat van de restauratie naar ontwerp van architect Ch. De Maeght van 1894. De tweede travee aan de zuidzijde draagt sporen van een gedichte rondboogdeur, de vroegere paradijspoort of rechtstreekse toegang tot het kerkhof. De vormgeving van de transeptarmen is licht verschillend: de zuidelijke arm is vrij eenvoudig en vertoont in de verankerde tuitgevel van de sluiting een spitsboogvenster met neogotisch maaswerk, een getralied rechthoekig luik en een jaarsteen 1645. De noordelijke transeptarm daarentegen is opgetrokken uit zwaardere zandsteenblokken en verrijkt met gesculpteerde maskerkop consoltjes, uitgewerkte schouderstukken en krulspie ankers. Het classicistische koor wordt verlicht door

steekboogvensters in een vlakke omlijsting van blauwe hardsteen met oren, neuten en waterlijst met gestrekte uiteinden. In de noordzijde van het koor zijn steenmerken zichtbaar. De zuidelijke koorsluiting vertoont de inscriptie "RS. (Reverendus) DS. (Dominus) B.D.B. PAS. (Pastor) J.S.B.M". De inscriptie op de oostzijde is nog nauwelijks leesbaar "Jb. I. KM. AE.S.SP."; inventarisgegevens uit de jaren 1970 vermelden als inscriptie op deze plaats nog "Ou. Bm. AE. V.O.Jb I Km. AE. SSp.". Het uitzicht van de rechthoekige sacristie, ofschoon gebouwd circa 1900, sluit aan bij dat van het koor.

Interieur

Bepoeterd en beschilderd interieur met spitsboogarcade, gevormd door zuilen van Lediaanse zandsteen met lijstkapiteel op achzijdige sokkel. Een kruisribgewelf met bakstenen gewelfvlakken en zandstenen ribben overdekt het geheel, met uitzondering van het koor waar een gedrukt tongewelf is versierd met achttiende-eeuws stucwerk in de vorm van een stralenmedaillon met de voorstelling van de Heilige Geest omringd door engelenfiguurtjes. De koorvensters zijn gevat in een decoratief uitgewerkte stucomlijsting. Zwart-witte tegelvloer in diagonaal dambordpatroon met ingewerkte grafstenen.

Meubilair

Schilderijen: altaarstuk met de Kruisafname, tweede helft zeventiende eeuw.

Beeldhouwwerk: Sint-Gorik, achttiende eeuw, gepolychromeerd hout; Sint-Magdalenaschrijn van circa 1750, afkomstig van een gesloopte kapel in de Langestraat, lindehout.

Meubilair: barok hoofdaltaar met flankerende, achttiende-eeuwse beelden van de patroonheiligen en jaartal 1649, gemarmerd hout. Zijaltaren respectievelijk toegewijd aan Onze-Lieve-Vrouw en Sint-Gorik, beide van zandsteen. Deze altaren kwamen aan het licht bij de algemene restauratiewerken in 1912 en dateren van het einde van de dertiende of het begin van de veertiende eeuw. Ze zijn mogelijk afkomstig van de oude Sint-Gorikskerk. Koorlambrisering met medaillons van de vier evangelisten, C.G. Van der Haegen, 1789-1790. Eiken biechtstoel door J.B. De Vidts, 1737.

Orgel, P.J.(?) De Volder, 1815(?).

Glasramen uit het einde van de negentiende eeuw, mogelijk van atelier Dobbelaere uit Brugge, in koor en transept respectievelijk 1896 en 1895 gedateerd en kaderend in de toenmalige restauratie van de vensters onder leiding van architect Ch. De Maeght.

Diverse hardstenen grafstenen uit de zeventiende en de achttiende eeuw.

- Administratie Ruimtelijke Ordening, Huisvesting en Monumenten & Landschappen, Afdeling Ruimtelijke Ordening, Huisvesting en Monumentenzorg Vlaams-Brabant, Monumenten en Landschappen, dossier Sint-Gorikskerk.
- Administratie Ruimtelijke Ordening, Huisvesting en Monumenten & Landschappen, Monumenten en Landschappen Brussel, Archief Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen, plannen HH. Gangericus en Magdalenakerk Kobbegem.
- Bulletin de la Commission Royale des Monuments et des Sites, Brussel, jaargang 43, 1895, p. 91.

- DE KEGEL A. en GALLE S., *Geïllustreerde inventaris van het Kunstpatrimonium in Asse. Deel II: Kobbegem*, Asse, 1981.
- FAUCONNIER A. en ROOSE P., *Het historisch orgel in Vlaanderen*, deel 2a, Brussel, 1975, p. 200-202.
- VERBESSELT J., *Het parochiewezen in Brabant tot het einde van de dertiende eeuw. Deel IV. Tussen Zenne en Dender III*, Pittem, 1965, p. 291-327.

Bron: KENNES H. met medewerking van VAN DAMME M. 2005: *Inventaris van het bouwkundig erfgoed, Provincie Vlaams-Brabant, Gemeente Asse, Deelgemeenten Asse, Bekkerzeel, Kobbegem, Mollem, Relegem en Zellik*, Bouwen door de eeuwen heen in Vlaanderen VLB6, onuitgegeven werkdocumenten.

Auteurs: [Kennes, Hilde](#)

Datum: 2005

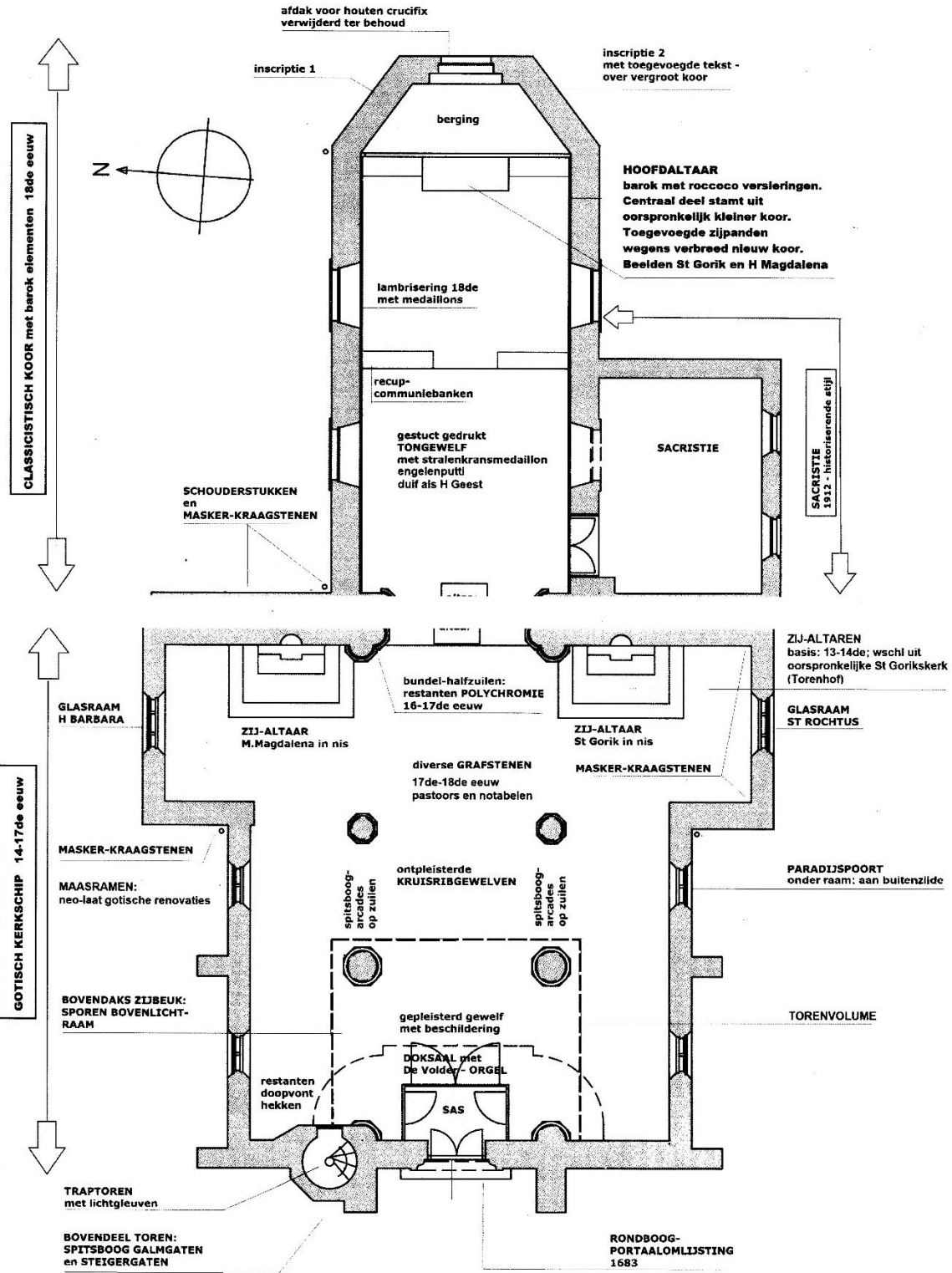
De tekst wordt ter beschikking gesteld door: [Agentschap Onroerend Erfgoed \(AOE\)](#)

Gebouw en architecturale mogelijkheden

Oppervlakte

Oppervlakte in m²:

koor	12,5	5,65	70,625
middenbeuk	13,2	11,6	153,12
zijbeuk links	4,3	2,5	10,75
zijbeuk rechts	4,3	2,5	10,75
			245,245

- Vrije hoogte: 7.5m
- Aantal zitplaatsen: 150

Voorzieningen

Sanitair	1 toilet in de sacristie
Verwarming	Warme lucht via gas; jaarlijks gekeurd
Verlichting	LED hanglampen
Keukenvoorzieningen	Geen keuken
Audiosysteem	2 vaste en 1 loopmicro, cd-speler en versterker
Beeldscherm(en)	Nee
Rolstoeltoegankelijkheid	Via zijtoegang tot kerkhof via 1 trede
Diefstal- en brandbeveiliging	Draagbare brandblusapparaten met jaarlijkse keuring. Diefstal en brandalarminstallatie.
Bliksembeveiliging	Ja
Gsm-operatoren	Nee

De aansturing van de verwarming gebeurt via het internet en ter plaatse. De aansturing van het alarmsysteem kan lokaal of via het internet.

Bouwfysische toestand

Samenvatting rapport Monumentenwacht

De eerste noodzakelijke werken zijn de behandeling tegen houtborende insecten, de restauratie van het orgel, het afsluitbaar maken van het hoogkoor zodat het schip van de kerk beschikbaar kan worden gesteld voor activiteiten. Daar zullen bijkomende werken voor nodig zijn: afsplitsing elektriciteit, water, verwarming, tweede toegangsdeur/vluchtdeur, plaatsing van bijkomende wc's.

De buitenrestauratie werd in 2012 uitgevoerd, maar het voegwerk vertoont reeds ernstige gebreken. De binnenrestauratie wordt nu in fasen uitgevoerd.

Monumentenwacht komt regelmatig langs om een scheur in een van de binnenmuren op de zolder op te volgen. Ook werd een bijkomende inspectie van het voegwerk van de restauratie gevraagd gezien er regelmatig voegsel naar beneden valt.

2.3.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

Openbaar vervoer (de Lijn – Brussel/Aalst) op 1,5 km van de kerk, tweemaal per dag een verbinding met De Lijn aansluitend op het openbaar vervoer op de as Brussel-Aalst.

→ Parkeerplaats voor +/- 30 auto's.

Het nieuwe kerkhof ligt ongeveer op 700 meter van de kerk.

Pastorie: op ongeveer 300 meter van de kerk. De pastorie is opgedeeld in gelijkvloers, zijnde vergaderzalen, en op de eerste verdieping wonen twee priesters. De pastorie is volledig gerenoveerd met middelen van de Kerkfabriek en bijkomende financiële hulp van de gemeente Asse en subsidies van de provincie Vlaams-Brabant. De pastorie is in volle eigendom van Kerkfabriek Sint Gaugericus Kobbegem. Er is geen school meer aanwezig. Het vroegere schoolgebouw staat te verkommeren en er is geen gemeenschapslokaal meer aanwezig in het dorp. Er wordt nu mogelijks ingezet op een gedeeltelijke nevenbestemming van de kerk. Het cultureel centrum in het centrum van Asse bevindt zich op 5 km van de kerk en 't Gezel in Zellik op 5 km.

In de huidige vorm leent het kerkgebouw zich voor het geven van muziekoptredens, kleinere concerten en tentoonstellingen, zonder dat er gigantische transformaties aan het gebouw moeten gebeuren. Actueel wordt reeds sporadisch gebruik gemaakt door derden. Zo ging er een erfgoedparcours door in samenwerking met de provincie, een historische voorstelling met het Buurtcomité Kobbegem, en staan enkele lezingen ingepland.

De vorm van de plattegrond van de kerk is een Latijns kruis: een driebeukig schip van 14 meter lengte en 11,5 meter breedte, met twee zijbeuken van 2,2 meter lengte en 4,4 meter breedte, en het koor van 12 meter lengte op 5,8 meter breedte. Naast het koor bevindt zich de sacristie, waarin een basis sanitaire voorziening aanwezig is.

Aangezien de plattegrond de vorm heeft van een Latijns kruis, kan het koor eventueel afgesloten worden van het driebeukige schip.

2.3.4 Beschrijving van het actueel gebruik

Weekendviering om de 14 dagen, afwisselend met Walfergem met 25-tal aanwezigen.

Doopsels, huwelijken, uitvaarten.

Soms gebruikt voor een concert of tentoonstelling zoals Filikobpijnégem, de diavoorstelling "Kobbegem, de tijd van toen".

Foto reportage Kobbegem de tijd van toen

ZONDAG 10/12
OM 14U30
KERK
KOB BEGEM

Op zondag 10/12 om 14u30 in de kerk van Kobbegem organiseert Buurtcomité Kobbegem een foto reportage over het verleden van ons prachtige dorp, zijn inwoners en enkele boeiende gebeurtenissen.

van Buurtcomité Kobbegem Langerestraat 3, 1730 Asselt

Kom mee genieten van ons archief aan beeldmateriaal, raket enkele herinneringen op, geniet van een gezellige babbel met dorpsgenoten en een gratis drankje!

BIK
BUURTCOMITÉ KOB BEGEM

Het Vredeslicht dat in de periode van Kerstmis vanuit Bethlehem naar Brussel wordt gebracht en vanuit Jette te voet door wandelaars naar Kobbegem en dit in samenwerking met de pastorale zone "De Bron". In de pastorie worden de wandelaars opgevangen, kunnen zij hun boterhammen nuttigen en de parochie voorziet koffie, thee. Zo wordt het vredeslicht verder verspreid over Bollebeek, Mollem, Merchtem, Dendermonde.

De kerk wordt ook gebruikt voor bezinningen van scholen die rond bepaalde kerkelijke feesten bezinningstochten organiseren.

Elk jaar organiseren we ook een Zairese mis waar veel mensen op afkomen.

Met Pasen organiseren het buurtcomité en de parochiale ploegen een paaseierenraap voor de kinderen van Kobbegem. De vieringen van Pasen en Kerstmis met begeleiding van het koor van de

kunstenacademie van Asse kunnen rekenen op een ruime belangstelling en worden bijgewoond door personen van heel Asse.

In het kader van Kerstmis organiseren we elk jaar een inzamelactie voor minderbedeelden waarvan de opbrengsten gaan naar verenigingen in Dilbeek en Denderleeuw waarmee we nu reeds verschillende jaren samenwerken om de goederen bij de minderbedeelden te bezorgen.

We wensen het hoogkoor voor te behouden voor de eredienst en dit af te sluiten met een glazen deur. Het schip van de kerk kan dan ter beschikking staan van andere gebruikers, behalve als er huwelijken of begrafeningen zijn. Daartoe moet de aansturing van elektriciteit en verwarming worden verplaatst en gesplitst.

2.4 Sint-Godardus in Bekkerzeel

2.4.1 Identificatie

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Naam: Sint-Godardus

Geografische ligging:

- Schutstraat 4, Asse
- Provincie: Vlaams-Brabant

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Aartsbisdom Mechelen-Brussel
- Dekenaat: Asse
- Parochie: Sint-Godardus

Eigenaar: Gemeente Asse, maar investeringen gebeuren door de gemeente en het Kerkfabriek.

Bescherming(en)/vastgesteld

- bouwkundig erfgoed [Parochiekerk Sint-Godardus](#)
Deze vaststelling is geldig sinds 08-10-2021.
- beschermd monument [Parochiekerk Sint-Godardus met kerkhofmuur](#)
Deze bescherming is geldig sinds 13-11-2002.
- beschermd monument [Parochiekerk Sint-Godardus: orgel](#)
Deze bescherming is geldig sinds 21-08-1979.
- is deel van de aanduiding als vastgesteld bouwkundig erfgoed [Dorpskern Bekkerzeel](#)
Deze vaststelling is geldig sinds 08-10-2021.
- is deel van de aanduiding als beschermd stads- of dorpsgezicht, intrinsiek [Dorpskern Bekkerzeel](#)
Deze bescherming is geldig sinds 13-11-2002.
- vastgesteld bouwkundig erfgoed [Parochiekerk Sint-Godardus](#)
Deze vaststelling was geldig van 24-09-2009 tot 08-10-2021.

2.4.2 Beschrijving

Cultuurhistorische waarde

Classicistische zaalkerk, gebouwd in 1764 in opdracht van de abdij van Groot-Bijgaarden, en tot op vandaag omringd door een ommuurd kerkhof, in de noordwestelijke hoek voorzien van arduinen hekkenpijlers met een bekronend bolornament; links ervan ingewerkt monument voor de gesneuvelden in de vorm van een hardstenen pijler met symbolische reliëfs en wapenschilden. Op het kerkhof, ten zuidwesten van de kerk doch volgens oude foto's voorheen ten noorden: beeld van het Heilig Hart (1928). De kerk werd met inbegrip van de kerkhofmuur beschermd als monument bij Besluit van 13 november 2002 en maakt bovendien deel uit van het beschermde dorpsgezicht van Bekkerzeel (Besluit van dezelfde datum). Het kerkorgel werd als monument beschermd bij Besluit van 21 augustus 1979.

Historiek

Wat betreft het ontstaan van de kerk opteren de meeste historici voor een typisch villakerkje gezien de oude samenhang met het nabijgelegen Hof te Zittert (nummer 6). Rond de elfde eeuw was deze villakerk afhankelijk van de moederparochie Asse, maar vermoedelijk werd Bekkerzeel al in de elfde eeuw afgescheiden. In het tweede kwart van de twaalfde eeuw en dit tot het einde van het ancien régime verwierf de benedictinessenabdij van Groot-Bijgaarden het patronaatsrecht over de kerk. Mogelijk werd bij deze gelegenheid een houten gebedshuis vervangen door een stenen kerkje dat werd toegewijd aan de Heilige Godardus, een benedictijnerabt die in 1022 bisschop werd van Hildesheim. Hij stierf in 1038 en werd heilig verklaard in 1131. Voor het uitzicht van dit kerkje, een kleinere zaalkerk met romaanse en gotische elementen, bestaan meerdere iconografische bronnen die bovendien getuigen van herhaaldelijke aanpassingen en verbouwingen.

In 1763-1764, tijdens de ambtstermijn van abdis Balthazarina Arrazolla de Onate, werd een nieuwe kerk gebouwd met de abdij als voornaamste geldschieter. Het ontwerp werd toevertrouwd aan William Van der Stallen. In mei-juni 1763 werd de oude kerk afgebroken door Nicolaes Peeters en in juli 1763 werd de eerste steen gelegd van de nieuwe kerk. Bij de bouw werd gebruik gemaakt van recuperatiemateriaal van de oude kerk. De inwijding gebeurde in 1766 door Vander Elst, pastoor te Buizingen. In dezelfde periode werd ook een nieuwe [pastorie](#) opgericht. In 1871 werd de kerk vergroot met een koor van twee traveeën naar ontwerp van de provinciale architect G. Hansotte.

Beschrijving

De plattegrond vertoont een georiënteerde, eenbeukige zaalkerk met ingebouwde westtoren, een schip van vijf traveeën, oorspronkelijk met driezijdige sluiting voorzien van halfcirkelvormige absidiolen in de schuine zijden. De noordelijke absidiool bleef bewaard, de zuidelijke werd geïntegreerd in de sacristie. Het heden aansluitende koor van twee traveeën met driezijdige sluiting is het resultaat van een vergroting in 1871 naar ontwerp van G. Hansotte. De uitspringende, oorspronkelijk achttiende-eeuwse sacristie ten zuiden werd tezelfdertijd gereconstrueerd. Het geheel werd opgetrokken uit bak- en zandsteen onder natuurleien bedaking. Zandsteen werd aangewend voor de vrij zware onderbouw, de hoekkettingen, de vensteromlijstingen en de steigergaten.

De westgevel vertoont een geaccentueerd gevelfront en is in tegenstelling tot de rest van de kerk volledig opgetrokken uit Ledische zandsteen. Hoekpilasters met bolbekroning flankeren de gevel als het ware ter ondersteuning van de klokvormige geveltop. Deze top die wordt afgelijnd door een sterk geprofileerde, gebogen kroonlijst met gestrekte uiteinden vertoont een oculus en het hardstenen wapenschild van abdis Balthazarina Arrazolla de Onate. Centrale steekboogpoort in vlakke omlijsting met sluitsteen en imposten onder kroonlijst. Hogerop groot steekboogvenster in licht uitspringende omlijsting onder waterlijst met gestrekte uiteinden. De eerste travee van het schip omvat de toren met een portaal op de begane grond en het oksaal hogerop. De vierkante toren onder klokvormige leien helm wordt gemarkeerd door zandstenen hoekkettingen en dito steigergaten, voorts de jaarankers 1764 en rondbogige galmgaten. De buitengevels van het schip vertonen een zware zandstenen onderbouw en eenvoudige segmentboogvensters in een zandstenen omlijsting. Voorts een aflijnende rij steigergaten en een geprofileerde, stenen kroonlijst.

Het koor van 1871 is lager en iets smaller dan de rest van de kerk, maar sluit er qua uitzicht volledig bij aan met uitzondering van de smallere steekboogvensters, zo ook de rechthoekige sacristie aan de zuidzijde. Ingemetselde negentiende-eeuwse grafplaat in de noordelijke koormuur.

Interieur

Eenvoudig bepleisterd en beschilderd interieur voorzien van een eiken Lodewijk XV-lambrisering met ingewerkt tochtportaal en meubilair. Kruisribgewelven op consoles met dropmotief en een gelijkaardig straalgewelf in het koor.

Mobilair

Schilderijen: Heilige Anna leert Maria lezen met op de achterzijde van het paneel een familieportret, vermoedelijk de schenkers, Vlaamse School, eerste helft zeventiende eeuw; Sint-Godardus drijft de duivel uit en de gekruisigde Christus door engelen omringd, beide van de Vlaamse School, achttiende eeuw.

Beeldhouwwerk: gepolychromeerd houten beeld van Sint-Bernardus, zeventiende eeuw. Gotische Christus van circa 1500 op negentiende-eeuws houten kruis.

Meubilair: laatbarok hoofdaltaar van marmer met houten tabernakel versierd met putti, derde kwart achttiende eeuw; gemarmerde houten zijaltaren respectievelijk toegewijd aan Onze-Lieve-Vrouw (noordelijk altaar) en Sint-Cornelius (zuidelijk altaar), derde kwart achttiende eeuw; koorlambrisering en -gestoelte uit de tweede helft van de negentiende eeuw; communiebank, preekstoel, biechtstoelen en kerkmeestersbanken in Lodewijk XV-stijl uit het derde kwart van de achttiende eeuw.

Achttiende-eeuws doksaal met orgel door Pierre Charles Van Pethegem, bouwjaar tussen 1823 en 1846. Het gaat om een vier-voets balustrade-orgel dat omwille van plaatsruimte voor de zangers achteruit werd geschoven op het doksaal. De wijzigingen die het orgel ondergaan heeft zijn het gevolg van deze verplaatsing. Ook de bestaande balustrade werd toen nieuw aangebracht. Achttiende-eeuwse arduinen doopvont.

Glasramen in het koor met onder meer de voorstelling van de twee patroonheiligen Godardus en Cornelius, getekend en gedateerd H. Heyden, Ganshoren 1900. In het schip enkele zeventiende- en achttiende-eeuwse hardstenen grafstenen, sommige met marmeren inlegmotieven; obitbord van 1867.

- Administratie Ruimtelijke Ordening, Huisvesting en Monumenten & Landschappen, Afdeling Ruimtelijke Ordening, Huisvesting en Monumentenzorg Vlaams-Brabant, Monumenten en Landschappen, dossier Sint-Godarduskerk en beschermingsdossier dorpskern Bekkerzeel.
- *Bekkerzeel ...uit zijn geschiedenis*, Bekkerzeel-nummer, in *Ascania*, jaargang 21, nummer 1, 1978, p. 4-7.
- Bulletin de la Commission Royale des Monuments et des Sites, Brussel, jaargang 9, 1870, p. 368.

- COEKELBERGHS D., JANSEN J. en JANSSENS W., *Fotorepertorium van het meubilair van de Belgische bedehuizen. Provincie Brabant. Kanton Asse*, Brussel, 1979, p. 18-19.
- DE KEGEL A., *Geïllustreerde inventaris van het Kunstpatrimonium in Asse. Deel I: Bekkerzeel*, Asse, 1980.
- FAUCONNIER A. en ROOSE P., *Het historisch orgel in Vlaanderen*, deel 2a, Brussel, 1975, p. 38-41.
- MARTINY V.G., *L' église et le presbytère de Bekkerzeel*, in *Brabant*, 1960, nummer 1, p. 25-28.

Bron: KENNES H. met medewerking van VAN DAMME M. 2005: *Inventaris van het bouwkundig erfgoed, Provincie Vlaams-Brabant, Gemeente Asse, Deelgemeenten Asse, Bekkerzeel, Kobbegem, Mollem, Relegem en Zellik*, Bouwen door de eeuwen heen in Vlaanderen VLB6, onuitgegeven werkdocumenten.

Auteurs: [Kennes, Hilde](#)

Datum: 2005

De tekst wordt ter beschikking gesteld door: [Agentschap Onroerend Erfgoed \(AOE\)](#)

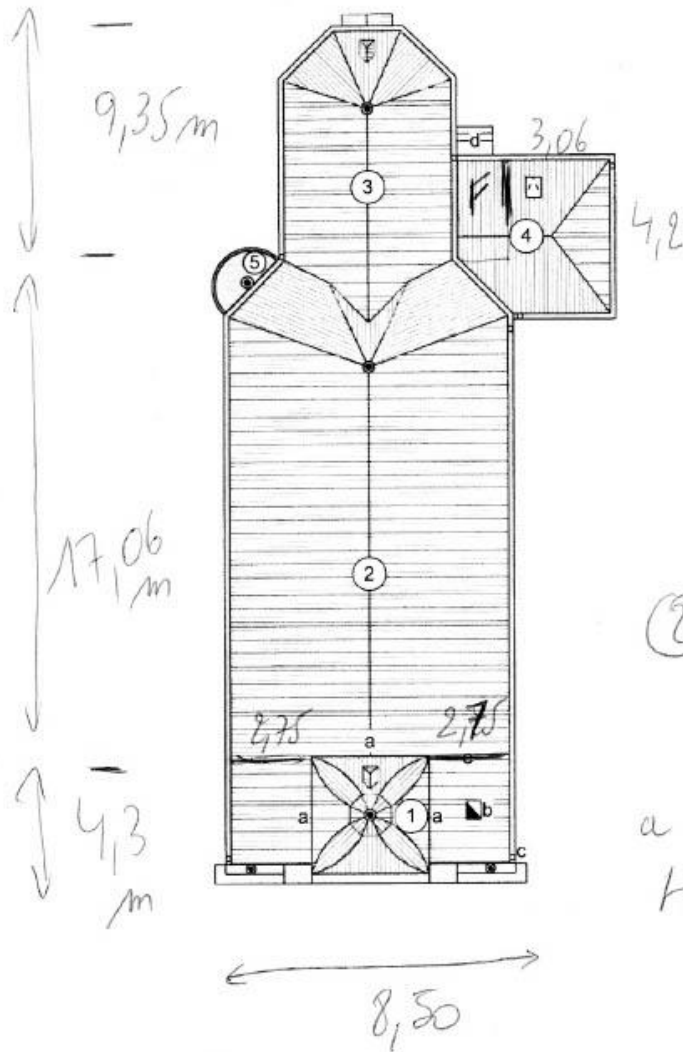
Gebouw en architecturale mogelijkheden

Oppervlakte

Aantal zitplaatsen: +- 110 plaatsen in het schip van de kerk

Geen mogelijkheden tot compartimentering.

PLAN
Sint - Godardus kerk
Bekkerzeel.

+ binnen afmetingen

(4) H 3,5 m
B 3,5

(3) H binnen
7,25 m

F = b 1,57
L 3,09

(2) H binnen 7,90 m

a = 4,30 m
H 2,80 m

0	+10 m
afmetingen en vormen zijn benaderend	
Sint-Godarduskerk	
Schutstraat 2	
1730 Bekkerzeel (Asse)	
B-03 / 22051 / 2013 / B	

Voorzieningen Kerkgebouw

Sanitair	Geen
Verwarming	Vloerverwarming 15°C constant, gasketel, jaarlijkse keuring
Verlichting	Gloeilampen, Halogeenlampen en TL-lampen
Keukenvoorzieningen	Kleine gootsteen in de sacristie
Audiosysteem	Aanwezig en werkt naar behoren
Beeldscherm(en)	Nee
Rolstoeltoegankelijkheid	Nee, opstap
Diefstal- en brandbeveiliging	Alarmsysteem met meldkamerverbinding en brandblussers
Bliksembeveiliging	Ja
Gsm-operatoren	Nee

Bouwfysische toestand

Samenvatting rapport Monumentenwacht

- Monumentenwacht Vlaams-Brabant vzw – dossier 22051 - 2019 – B
- Monumentenwacht Vlaams-Brabant vzw werd aangesteld voor de inspectie (2013)
- Inspectierapport gebouw: B-03/22051/2013/B (inspectiedatum: 06.06.2013).
- Inspectierapport interieur: B-03/22051/2013/I (inspectiedatum: 21.05.2013).

Uitgevoerde restauratiewerken

- Rond 1990 werd het kerkgebouw volledig gerestaureerd:
 - o nieuwe dakbedekking
 - o buitenmuren: behandeld tegen opstijgend vocht, gereinigd, gevoegd en aanbrengen van een waterafstotend product
 - o herstellen en reinigen van de glasramen
 - o herstellen en behandelen van de lambrisering
 - o aanleg van vloerverwarming (constante temperatuur van 15° C)
 - o kerkgebouw geschilderd.
- Eind 2008 (02.12.2008): plaatsing van een nieuwe verwarmingsketel (op stookolie).
- April-mei 2009: kerkgebouw geschilderd.
- Eind 2011 (16.12.2011): verwarming omgeschakeld op aardgas.
- Tussentijdse herstellingen dakgoten en reiniging.
- Aanbrengen vogelwering galmgaten.
- Kleine herstellingen en schilderwerken toegangsdeur.

2.4.3 Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

- Bereikbaarheid: minimaal openbaar vervoer. Bereikbaar met de fiets.
- Aanwezigheid: pastorie en kerkhof rond de kerk. Weinig of geen parking.

- Maakt deel uit van het beschermd dorpsgezicht.
- Klokken luiden.
- Gedeeltelijke verlichting, schijnwerpers gericht naar het kerkgebouw.
- Kerkhof zelf geen verlichting.

2.4.4 Beschrijving van het actueel gebruik

Pastoraal gebruik

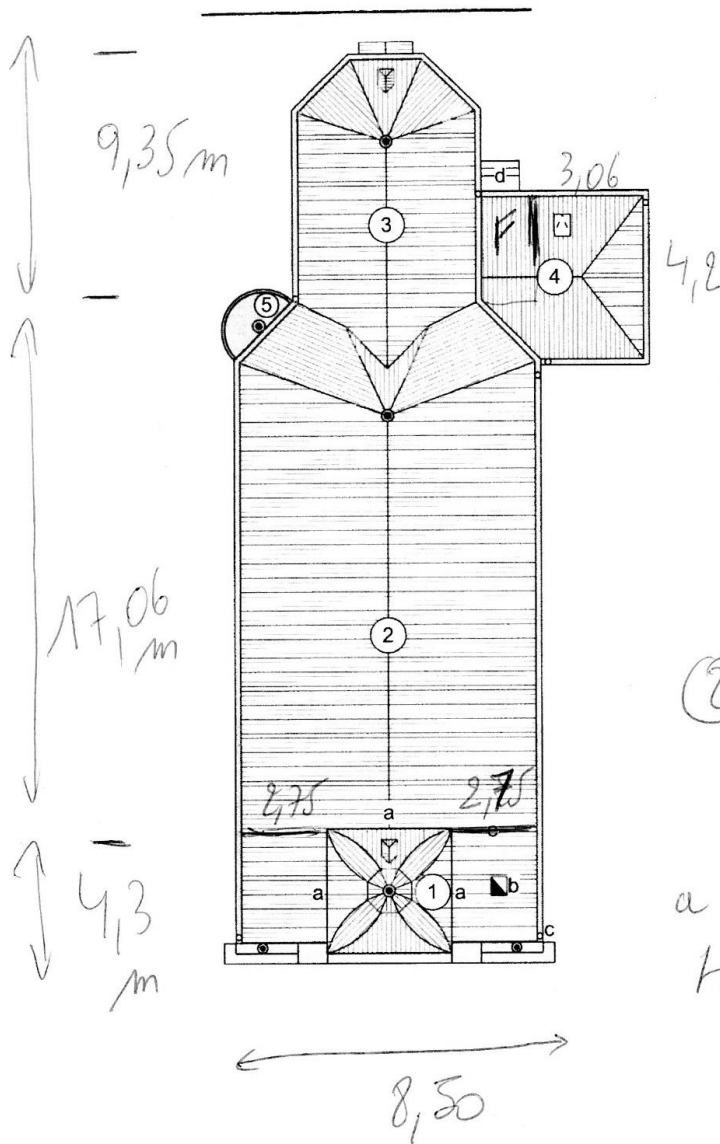
Wekelijkse weekendviering en vieringen tijdens de week bij kerkelijke feestdagen. Goede Vrijdagviering na kruisweg door Bekkerzeel. Doopsels, huwelijken, uitvaarten, vieringen huwelijksjubilea, eerste communie, vieringen Federatie, bedevaart H. Cornelius. Repetitieruimte zangkoor.

Niet-pastoraal gebruik

Concerten, volgens thema en steeds op aanvraag.

Onze kerk wil een bredere basis zijn om mensen samen te brengen: in eerste instantie voor de inwoners van Bekkerzeel zelf, maar ook daarbuiten.

PLAN
Sint - Godardus kerk
Bekkerzeel.

+ binnen afmetingen

④ H 3,5 m
B 3,5

③ H binnen
7,25 m

$$F = \begin{matrix} b & 1,57 \\ L & 3,09 \end{matrix}$$

② H binnen 7,90 m

$$a = 4,30 \text{ m}$$

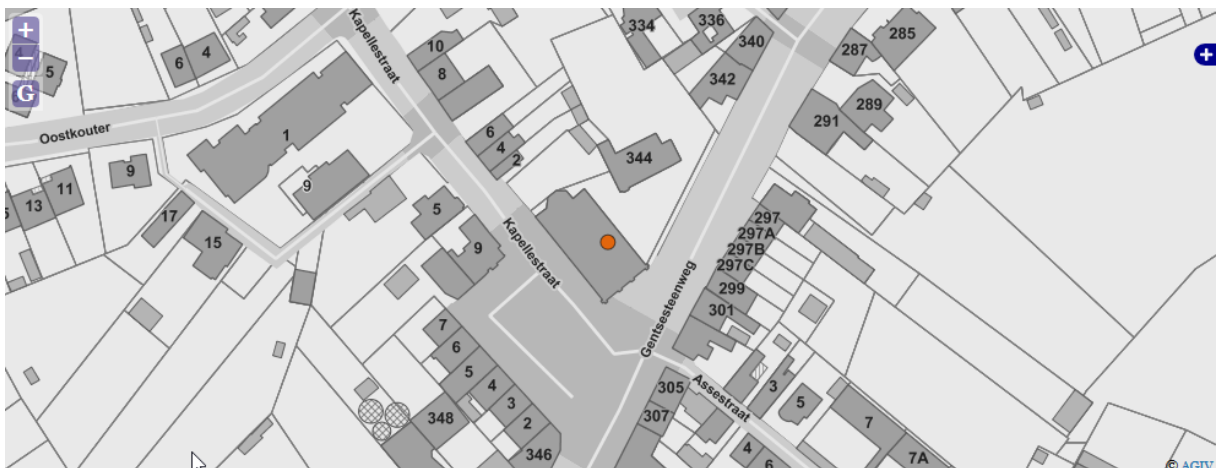
$$H 2,80 \text{ m}$$

2.5 Sint-Hubertus in Asse-Terheide

2.5.1 Identificatie

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Naam: Sint-Hubertus Asse

Geografische ligging:

- Gentsesteenweg 344, Asse
- Provincie: Vlaams-Brabant

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Aartsbisdom Mechelen-Brussel
- Dekenaat: Asse
- Parochie: Sint-Hubertus

Eigenaar: Kerkfabriek Sint-Hubertus Asse-Terheide

Bescherming(en)/vastgesteld

- vastgesteld bouwkundig erfgoed [Parochiekerk Sint-Hubertus](#)
Deze vaststelling is geldig sinds 05-10-2009 (vaststellingsbesluit).

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/76769>

2.5.2 Beschrijving

Cultuurhistorische waarde

Haaks op de straat ingeplante zaalkerk met neogotische en neoromaanse reminiscenties, gebouwd in 1866 naar verluidt naar ontwerp van architect L. Spaak, ter vervanging van een oudere gotische kapel. Parkeerruimte ten oosten.

Historiek

Al in de vroege middeleeuwen had het gehucht Terheide te midden van uitgestrekte bossen en heide een eigen kappelletje, toegewijd aan "Onze lieve Vrouwe in den Noot" en opgericht door de abdij van Affligem. Na een jachtongeval liet hertog Jan IV het in 1426 herbouwen ter ere van Sint-Huybrecht. In het begin van de zeventiende eeuw werd de kapel vervolgens uitgebreid en in de loop van de achttiende eeuw meermaals hersteld. De kapel was toen trouwens omgeven door een omhaagde begraafplaats.

In het kaartboek van de abdij van Affligem wordt de kapel anno 1722 afgebeeld als een georiënteerd zaalkerkje met een schip van twee traveeën en een koor van één travee met driezijdige sluiting. Vanaf 1767 werd er zondagsmis gelezen en op 21 september 1864 werd Terheide omwille van de relatief sterke bevolkingstoename erkend als zelfstandige parochie.

In 1866 tijdens de ambtstermijn van pastoor De Wit, eerste pastoor van de nieuwe parochie, werd de kapel herbouwd als kerk, kadastraal ingetekend in 1868. Dezelfde pastoor was trouwens verantwoordelijk voor de oprichting van een school (Assestraat nummers 5-7) en de aanleg van een eigen [kerkhof](#) in de Assestraat.

Bij de reconstructie kreeg de kerk een nieuwe inplanting. In plaats van de vroegere oost-westoriëntatie werd ze nu haaks op de straat gebouwd met een noordwest-zuidoost-oriëntatie.

Beschrijving

Ruime zaalkerk, opgetrokken uit baksteen onder leien zadeldak, met decoratief verwerkte imitatie(?)steen voor de hoekkettingen en waterlijsten, zandsteen voor de onderbouw en blauwe hardsteen voor de sokkel aflijning. De noordwest-zuidoost-georiënteerde plattegrond vertoont een schip van vijf traveeën met ingebouwde toren en een smaller rechthoekig koor met driezijdige sluiting; flankerende annexen onder lessenaarsdak. De zuidoostelijke gevel wordt gemarkeerd door de licht uitspringende toren van drie geledingen onder ingesnoerde naaldspits. De eenvoudige rondboogpoort in een geprofileerde omlijsting van blauwe hardsteen zit gevat in een verdiept rondboogportaal, geflankeerd door hardstenen zuiltjes met teerlingkapiteel. Voorts gekoppelde rondboogvensters, opgevat als tweelichten met een neoromaans tussenzuiltje, onder omlopende waterlijst; dito galmgaten. De enigszins breed uitgebouwde gevel kreeg een verticaal accent door het gebruik van contrasterende hoekkettingen en versneden hoeksteunberen. Schip en koor, eveneens voorzien van hoekkettingen, vertonen eenvoudige rondboogvensters onder waterlijst met gestrekte uiteinden.

Interieur

Bepoeterd en beschilderd interieur met dito kruisribgewelven en gordelbogen in de middenbeuk, kruisribgewelven zonder gordelbogen in de zijbeuken en een straalgewelf in de koorsluiting. Een geprofileerde rondboogarcade rustend op zuilen met achzijdige basis van blauwe hardsteen en een lijstkapiteel scheidt de middenbeuk van de zijbeuken. De toren wordt inwendig geflankeerd door de trap naar het oksaal ten westen en de rouwkapel ten oosten.

Meubilair

Schilderijen: Onze-Lieve-Vrouw met Kind, zestiende eeuw (?); Piëta, Bewening, Sint-Hubertus geneest een zieke en Aanbidding der Wijzen naar P.P. Rubens, volkskunst op doek, tweede helft zeventiende eeuw.

Beeldhouwkunst: gepolychromeerde houten beelden van Sint-Franciscus, Sint-Rochus en Sint-Hubertus, tweede helft negentiende eeuw; Onze-Lieve-Vrouw met Kind, gepolychromeerd hout, circa 1700.

Meubilair: zijaltaren met beeltenis en de H. Geest als duif in stralenkrans, toegewijd aan Onze-Lieve-Vrouw (links) en Sint-Hubertus (rechts), gemarmerd hout; preekstoel met beeldengroep Bekering van Sint-Hubertus, eik, tweede helft negentiende eeuw, neogotische biechtstoelen; glasramen in het koor, naar verluidt werk van de Fransman Charles Théodore Machenoir uit Orléans, 1867; glasramen in de rechterzijbeuk gedateerd 1904.

- Kadaster Vlaams-Brabant, mutatieschetsen Asse, afdeling I, 1868/27.
- COEKELBERGHS D., JANSEN J. en JANSSENS W., *Fotorepertorium van het meubilair van de Belgische bedehuizen*. Provincie Brabant. Kanton Asse, Brussel, 1979, p. 13.
- DE GRAVE D., *Geschiedenis der gemeente Assche*, Gent, 1900, p. 396-403.
- OCKELEY J., *Historiek der straten van Asse*, Asse, 1967, p. 46-49.
- OCKELEY J., *Kaartboek van de abdij Affligem 1717-1752*, Brussel, 2003, p. 44-45, 50-51.
- S.N., *Asse in oude prentkaarten*, samengesteld door Heemkring "Ascania", Zaltbommel, 1973, nummer 71.

Bron: KENNES H. met medewerking van VAN DAMME M. 2005: *Inventaris van het bouwkundig erfgoed, Provincie Vlaams-Brabant, Gemeente Asse, Deelgemeenten Asse, Bekkerzeel, Kobbegem, Mollem, Relegem en Zellik*, Bouwen door de eeuwen heen in Vlaanderen VLB6, onuitgegeven werkdocumenten.

Auteurs: [Kennes, Hilde](#)

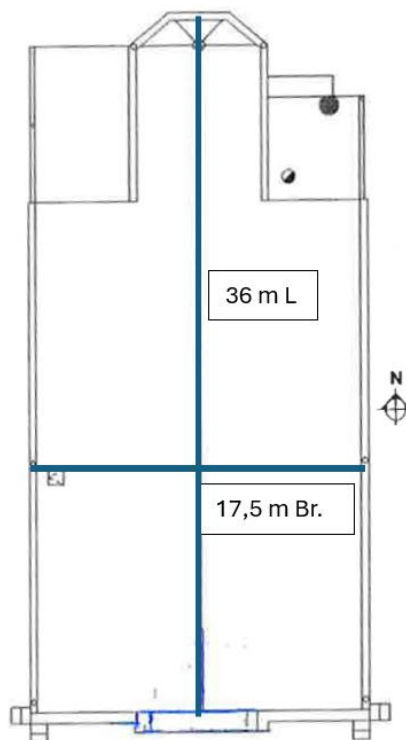
Datum: 2005

De tekst wordt ter beschikking gesteld door: [Agentschap Onroerend Erfgoed \(AOE\)](#)

Gebouw en architecturale mogelijkheden

Oppervlakte

Oppervlakte in m²: ongeveer 630 m²

– Grondplan

- Aantal zitplaatsen: 250

Het kerkgebouw bestaat uit:

- Inkom met toilet en berging
- Ruimte voor de eredienst: 21*15,8 m
- Hoogkoor: ongeveer 40 m²
- Stockageruimte, stookketel verwarming, toilet.
- Sacristie met bergplaats kledij en benodigdheden bij kerkdienst.
- Achteraan in de kerk traphal naar oksaal (plaats orgel) en berging.
- Achteraan rechts is de rouwkapel: ongeveer 12 m².
- Ruimte boven gewelf: 2 zendmasten Base (Telenet en nu Belgian Towers sinds 2022) en Proximus.
- De rouwkapel is reeds jaren een vorm van compartimentering.
- Vooral de linker- en rechterzijbeuk kunnen indien nodig als compartiment ingericht worden.

Voorzieningen

Sanitair	1 toilet met wasbakje aan de inkom 1 toilet in de stookplaats
Verwarming	Aardgas
Verlichting	
Keukenvoorzieningen	Geen kitchenette, enkel een spoelbak in de stookplaats
Audiosysteem	Aanwezig en werkt naar behoren
Beeldscherm(en)	Afwezig
Rolstoeltoegankelijkheid	Het gebouw is rolstoeltoegankelijk, behalve het koor.
Diefstal- en brandbeveiliging	/
Bliksembeveiliging	Bliksemafleider is aanwezig op de toren van de kerk. Wordt dit jaar opnieuw gekeurd.
Gsm-operatoren	Ja, Proximus en Belgian Tower (partner Telenet)

Bouwfysische toestand

Samenvatting rapport Monumentenwacht: laatste inspectie dateert van 16/11/2023.

Uitgevoerde restauratiewerken + jaar: sacristie en verwarmingsruimte werden volledig vernieuwd en geïsoleerd.

- Actuele toestand: op dit ogenblik goed tot zeer goed.
- Monumentenwacht is aangesteld voor de inspectie van het kerkgebouw op regelmatige tijdstippen. Met opmerkingen wordt rekening gehouden in het nieuw meerjarenplan 2026 – 2031.

- In de voorbije 10 jaar werd o.a. het torenkruis vervangen door een kleiner kruis. Het interieur en de deur van de kerk werden geschilderd in 2010. De kroonlijsten van het kerkgebouw werden vernieuwd en het dak ontmost in 2014.
- Dit jaar zijn volgende werken gepland: herstel trap naar het oksaal.

2.5.3 Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

Het kerkgebouw staat aan het kruispunt van de N9 en de Kapellestraat, o.a. de verbindingsweg naar Meldert.

De buslijnen 714 en R14 zorgen voor een verbinding richting Aalst en Brussel, o.a. via Asse-centrum en Asse-station.

Buslijn 42 zorgt voor verbinding naar Meldert, Aalst en naar het station van Asse.

Er is parkeergelegenheid achter de kerk (beperkt) en op het Sint-Hubertusplein naast de kerk. In de Kapellestraat is er een ruime parking. Deze parking en de straat werden vernieuwd in 2017

Tussen kerkhof, school en parking, ongeveer 550m in totaal, is de kerk het centrale punt.

2.5.4 Beschrijving van het actueel gebruik

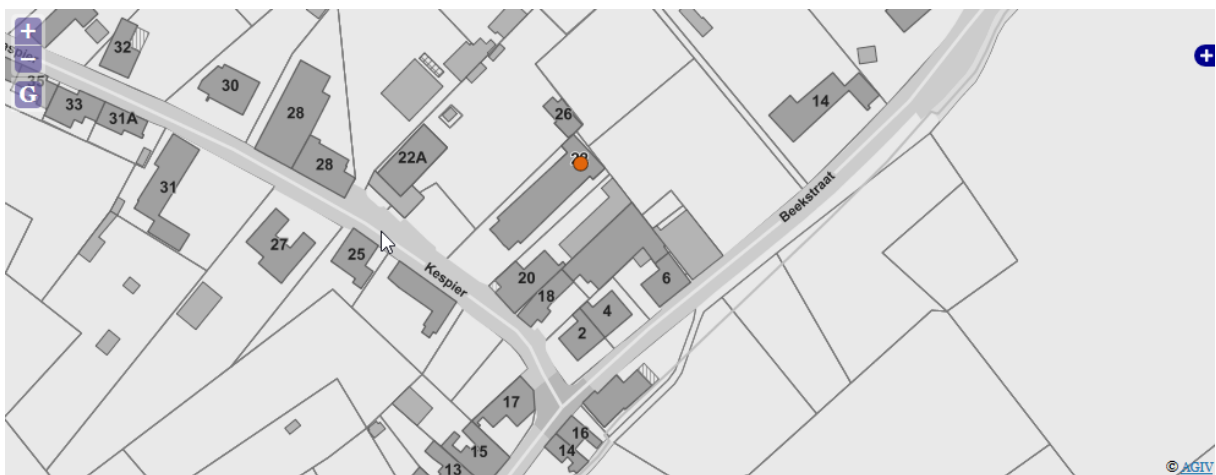
- Weekendviering om de 14 dagen, afwisselend met Krokegem.
- Doopsels, huwelijken, uitvaarten.
- Kerstviering wordt jaarlijks opgeluisterd door leerlingen van de lagere school.
- Vieringen broederschap Sint-Hubertus.
- Eerste communie in samenwerking met de lagere school.
- Plechtige communie.
- Concerten, orgeluitvoeringen, klassieke muziek en tentoonstellingen.
- De lagere school brengt met de leerlinge - in het kader van de lessen catechese - regelmatig een bezoek aan de kerk.
- Sacristie doet ook dienst als vergaderzaal voor de kerkraad indien de Pastorie van Terheide niet vrij is.

2.6 H-Familie in Asbeek

2.6.1 Identificatie

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Naam: H-Familie

Geografische ligging:

- Kespier 22, Asse
- Provincie: Vlaams-Brabant

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Aartsbisdom Mechelen-Brussel
- Dekenaat: Asse
- Parochie: Sint-Martinus

Eigenaar: Kerkfabriek Sint-Martinus Asse

- vastgesteld bouwkundig erfgoed [Heilige Familiekerk](#)
Deze vaststelling is geldig sinds 08-10-2021.
- vastgesteld bouwkundig erfgoed [Heilige Familiekerk](#)
Deze vaststelling was geldig van 24-09-2009 tot 08-10-2021.

<https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/76751>

2.6.2 Beschrijving

Cultuurhistorische waarde

Kapelanij van de Sint-Martinuskerk. Art-decogetint zaalkerkje, haaks op de straat gelegen en voorafgegaan door een plantsoen; plein ten westen ingericht als parkeerruimte. Op uitdrukkelijke vraag van de inwoners van Asbeek werd rond 1930 een hulpkerkje gebouwd op grond geschonken door de familie Van den Cruyce. De inwijding gebeurde op 26 oktober 1930. In 1932 werd het ingetekend op het kadaster. De plannen werden getekend naar ontwerp van architect Petrus Van den Cruyce.

De plattegrond vertoont een eenvoudige, rechthoekige zaalkerk van zes traveeën, voorafgegaan door een iets smaller en lager inkomportaal van één travee. Baksteenbouw onder leien zadeldak met vierkant klokkentorentje, lager en afgewolfd zadeldak boven het portaal; langsgevels geritmeerd door lisenen en hoger oplopende gevelvlakken onder pseudo-frontons; uitgewerkte vensters, onderaan in de jaren 1960 aangepast en voorzien van metalen ramen, bovenaan bestaande uit de combinatie van gevarieerde openingen waarvan de vormgeving refereert aan de art deco. Het portaal dat door de bepleistering contrasteert met de rest van de kerk, sluit er qua uitzicht wel bij aan. Eenvoudig bepleisterd interieur met gebroken houten gewelf; biechtstoel uit de bouwperiode.

- Kadaster Vlaams-Brabant, mutatieschetsen Asse, afdeling I, 1932/41.
- OCKELEY J., *Historiek der straten van Asse*, Asse, 1967, p. 27.

- VAN OVERSTRAETEN J., *Een V.T.B.-er wandelt door Vlaanderen*, in *Toerisme*, 14.21, 1935, p. 836-837.

Bron: KENNES H. met medewerking van VAN DAMME M. 2005: *Inventaris van het bouwkundig erfgoed, Provincie Vlaams-Brabant, Gemeente Asse, Deelgemeenten Asse, Bekkerzeel, Kobbegem, Mollem, Relegem en Zellik*, Bouwen door de eeuwen heen in Vlaanderen VLB6, onuitgegeven werkdocumenten.

Auteurs: [Kennes, Hilde](#)

Datum: 2005

De tekst wordt ter beschikking gesteld door: [Agentschap Onroerend Erfgoed \(AOE\)](#)

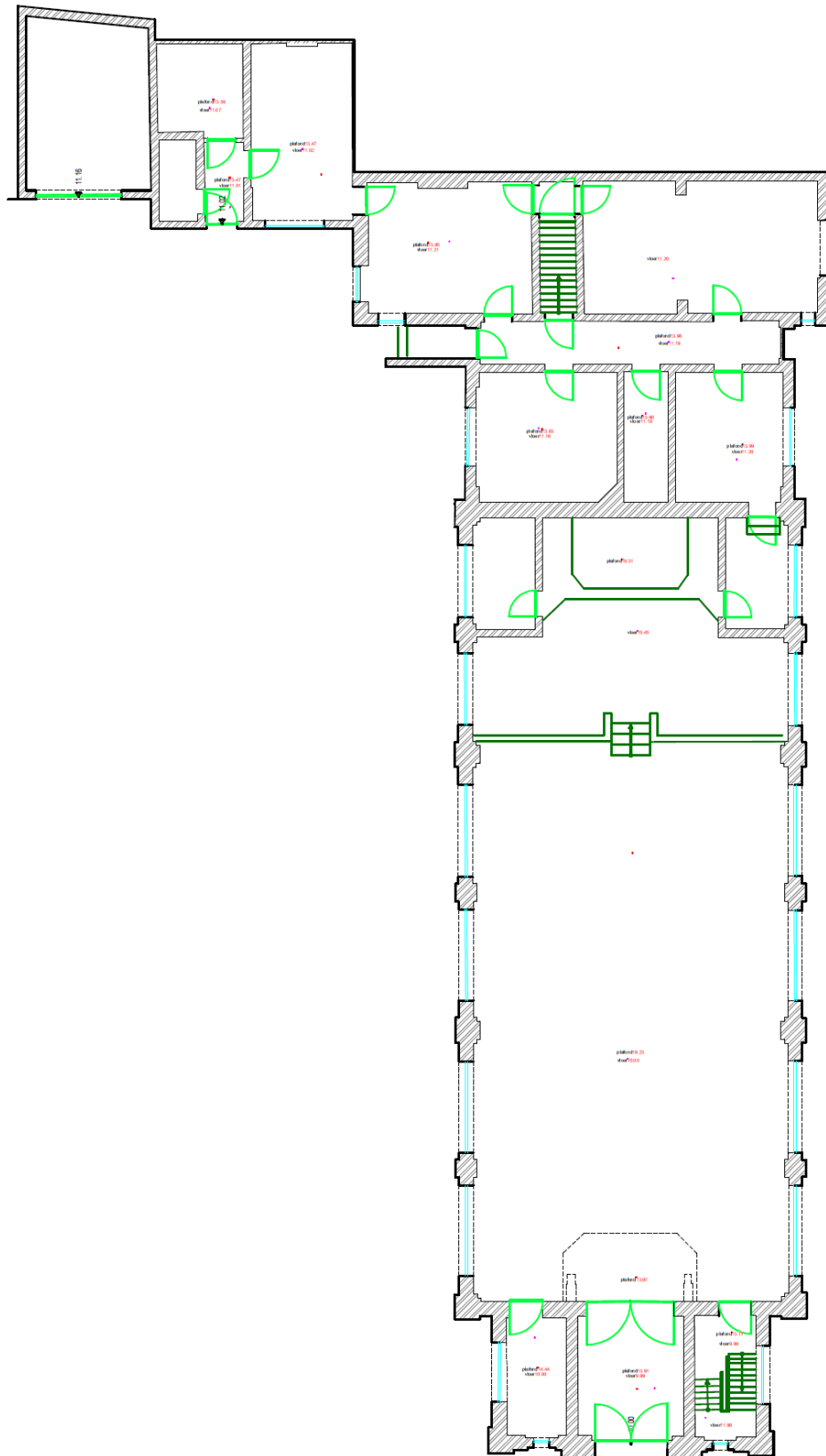
Gebouw en architecturale mogelijkheden

Oppervlakte

- Oppervlakte in m²: 466 m²
- Grondplan: hieronder toegevoegd
- Vrije hoogte: 7,83 – 9,26 m

Rechthoekige kerk, geen beuken.

Koor met deur naar sacristie, ingang achteraan.

Bouwfysische toestand

Actuele toestand: door ongeval in herstelling.

Algemene toestand: matig en dak heeft herstelling nodig.

2.6.3 Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

Asbeek is beperkt bereikbaar via openbaar vervoer en pastorie sluit aan bij de kerk.

Beperkte parking in de buurt.

2.6.4 Beschrijving van het actueel gebruik

Weekendviering: 1 maal per maand.

Doopsels, uitvaarten.

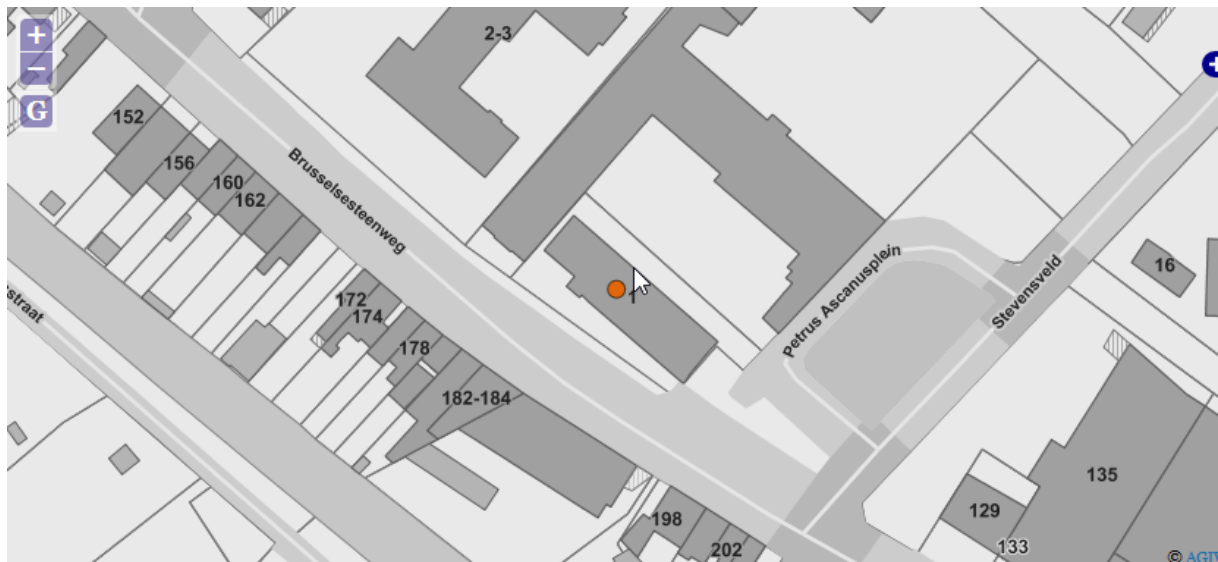
Komt in aanmerking voor herbestemming.

2.7 O.L.Vrouw van H. Hart in Walfergem

2.7.1 Identificatie

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Naam: O.L.Vrouw H-Hart

Geografische ligging:

- Stevensveldplein 1, Asse
- Provincie: Vlaams-Brabant

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Aartsbisdom Mechelen-Brussel
- Dekenaat: Asse
- Parochie: Sint-Martinus

Eigenaar: Missionarissen van H-Hart, erfpacht aan kerkfabriek Sint-Martinus

- vastgesteld bouwkundig erfgoed [Kapelanij van Onze-Lieve-Vrouw van het Heilig Hart](#)
Deze vaststelling is geldig sinds 08-10-2021.
- vastgesteld bouwkundig erfgoed [Kapelanij van Onze-Lieve-Vrouw van het Heilig Hart](#)
Deze vaststelling was geldig van 24-09-2009 tot 08-10-2021.

Deze vaststelling is geldig sinds 05-10-2009. ([Vaststellingsbesluit](#)).

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/76649>

2.7.2 Beschrijving

Cultuurhistorische waarde

Kapelanij van Onze-Lieve-Vrouw van het Heilig Hart, opgericht als kapel bij het klooster van de missionarissen van het Heilig Hart. Het ontwerp werd opgemaakt door architect M. Gerard. De eerstesteenlegging gebeurde op 29 oktober 1908, de inzegening op 23 mei 1909. Op het kadaster geregistreerd in 1909 en sinds 1956 erkend als kapelanij, afhankelijk van de Sint-Martinusparochie, Kerkplein.

Niet-georiënteerde, neogotische kapel op rechthoekige plattegrond met schip van zes traveeën en koor van twee rechte traveeën met driezijdige sluiting. Parallel aan de straat ingeplante baksteenbouw onder leien zadeldak met enkele kleine dakkapellen en een slanke, achzijdige klokkentoren onder ingesnoerde naaldspits ter hoogte van de kooraanzet. Sporadische verwerking van blauwe hardsteen voor onder meer de sokkelaflijning, afgeschuinde onderdorpels en dekstenen. De zuidoostelijke puntgevel met aandak en bekronend hardstenen kruis wordt gemarkeerd door versneden hoeksteunberen en een gevelhoog spitsbogig spaarveld met een sobere spitsboogdeur, geflankeerd door dito venstertjes; hogerop een groots opgevat drielicht met rozet in het spitsboogveld. De langsgevels van het schip worden geritmeerd door rechthoekige spaarvelden, van elkaar gescheiden door versneden steunberen en afgelijnd door een tandfries; spitsbogige tweelichten met oculus in het boogveld. Het koor vertoont met uitzondering van de smalle

spitsboogvensters een gelijkaardig uitzicht. De kleine zaalkerk heeft inwendig een bij de neogotiek aansluitend uitzicht, doch vrij sober uitgewerkt. De bepleisterde en beschilderde wanden vertonen een pseudo-spitsboogarcade ter ondersteuning van de schalken die de gordelbogen schragen van het houten spitstongewelf met geschilderde, neogotische motieven en decoratief uitgewerkte trekijzers. Het koor wordt in de sluiting overdekt door een straalgewelf met natuurstenen ribben en gewelfvlakken van baksteen. Bewaarde glas-in-loodramen, de glasramen in het koor vertonen figuratieve voorstellingen en dateren van 1937. Orgel door L. Daem-De Vis van 1931.

- Kadaster Vlaams-Brabant, mutatieschetsen Asse, afdeling II, 1909/24.
- *Asse in oude prentkaarten deel 2*, samengesteld door Heemkring "Ascania", Zaltbommel, 2003, nummer 3.
- *Asse. Open Monumentendag 1989*, uitgave Culturele Raad Asse, p. 27.

Bron: KENNES H. met medewerking van VAN DAMME M. 2005: *Inventaris van het bouwkundig erfgoed, Provincie Vlaams-Brabant, Gemeente Asse, Deelgemeenten Asse, Bekkerzeel, Kobbegem, Mollem, Relegem en Zellik*, Bouwen door de eeuwen heen in Vlaanderen VLB6, onuitgegeven werkdocumenten.

Auteurs: [Kennes, Hilde](#)

Datum: 2005

De tekst wordt ter beschikking gesteld door: [Agentschap Onroerend Erfgoed \(AOE\)](#)

Gebouw en architecturale mogelijkheden

Oppervlakte

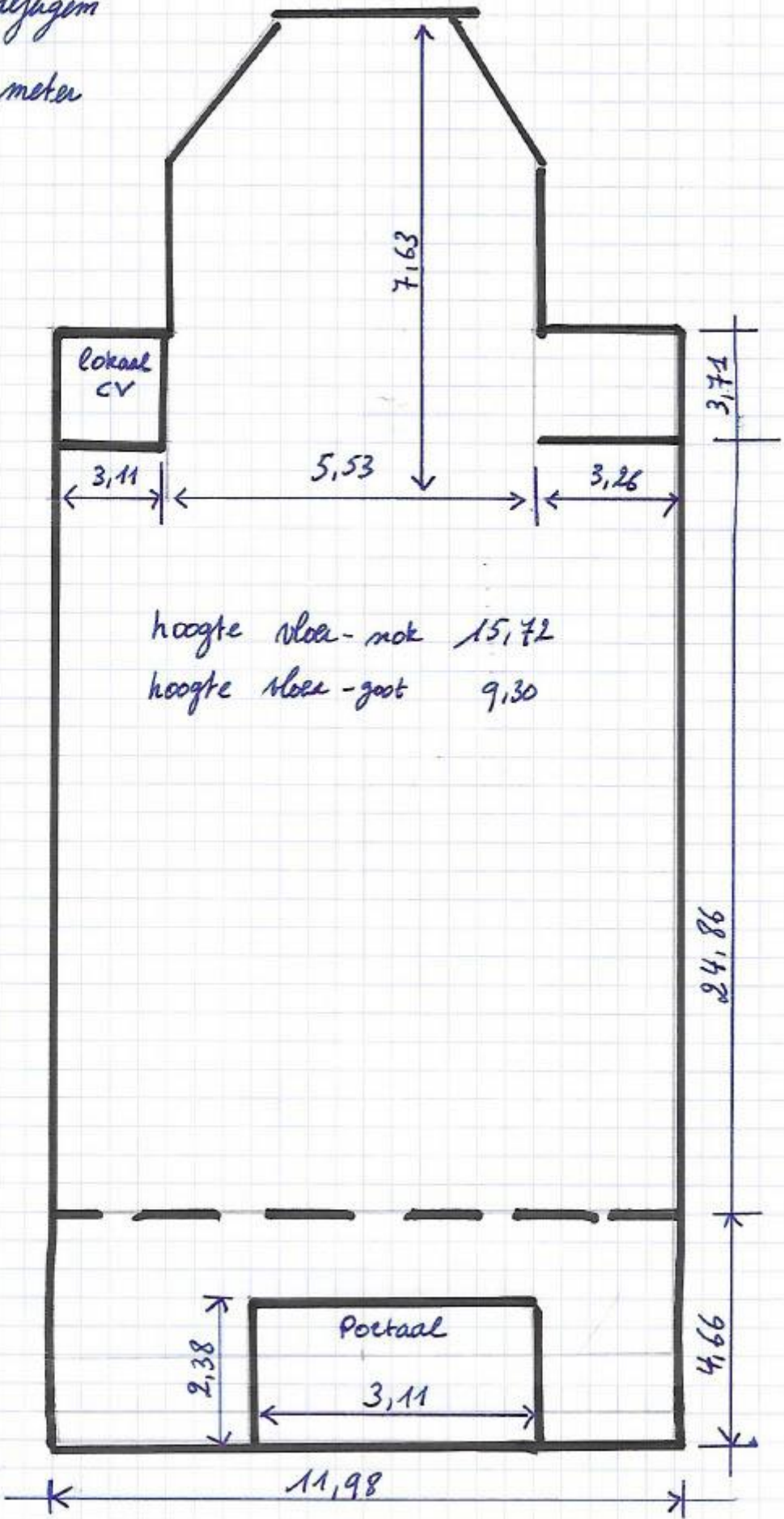
- Oppervlakte in m²: 418 m²
- Vrije hoogte tot nok 15,72 m; tot goot 9,30 m
- Aantal zitplaatsen: 300

Rechthoekige kerk, zonder beuken.

In het koor: deur naar sacristie. Achteraan glazen wand afsluitbaar, geeft zicht op de kerk maar verder niet geschikt voor afzonderlijk gebruik.

Kerk Walsugem

afstand in meter

lokaal cv

hoogte vloer - nok 15,72

hoogte vloer - goot 9,30

Poortaal

Voorzieningen

Sanitair	Aanwezig
Verwarming	Gekeurde CV-installatie op gas
Verlichting	Grote lampen, geen halogeen of ledlampen. Toekomstige installatie met ledlampen zou een aanzienlijke besparing op energiekosten opleveren alsook gezelliger zijn.
Keukenvoorzieningen	Enkel spoelbak
Audiosysteem	Aanwezig, boxen en versterker zijn ok. De 3 micro's zijn aan herziening en vernieuwing toe.
Beeldscherm(en)	Niet aanwezig. Installatie zou nuttig zijn.
Rolstoeltoegankelijkheid	Het gebouw is rolstoeltoegankelijk, niet op het koorgedeelte.
Diefstal- en brandbeveiliging	Geen diefstalbeveiliging, wel een brandblusapparaat. Brandbeveiliging: blusapparaat ANSUL hangt aan muur, naast de deur van de sacristie. Jaarlijks onderhoudscontract met firma.
Bliksembeveiliging	Aanwezig en gekeurd (zie bijlage) Firma Heleblitz. Volledig in orde. A-attest.
Gsm-operatoren	Afwezig

Bouwfysische toestand

- Uitgevoerde restauratiewerken + jaar:
 - 2017: vervanging verwarmingsketel.
 - 2018: renovatie dakgoot, zijde N9.
 - 2018: schilderen dakkapellen, zijde N9.
 - 2020: herstelling houten constructies in klokkentoren.
 - 2020: houtworm bestrijding klokkentoren en zolder van het schip.
 - 2023: renovatie dakgoot en schilderwerken, zijde speelplaats school.
- Actuele toestand: geluidsisolatie van de verwarmingsketel (losgekoppeld van de school) is noodzakelijk. Dakgoten en afwatering zijn ok. Herstel van de schilderwerken aan de straatkant is noodzakelijk.

2.7.3 Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

- De kerk heeft een ruime parking in de nabijheid en is vlot bereikbaar via openbaar vervoer.
- In Walfergem is er geen pastorie.

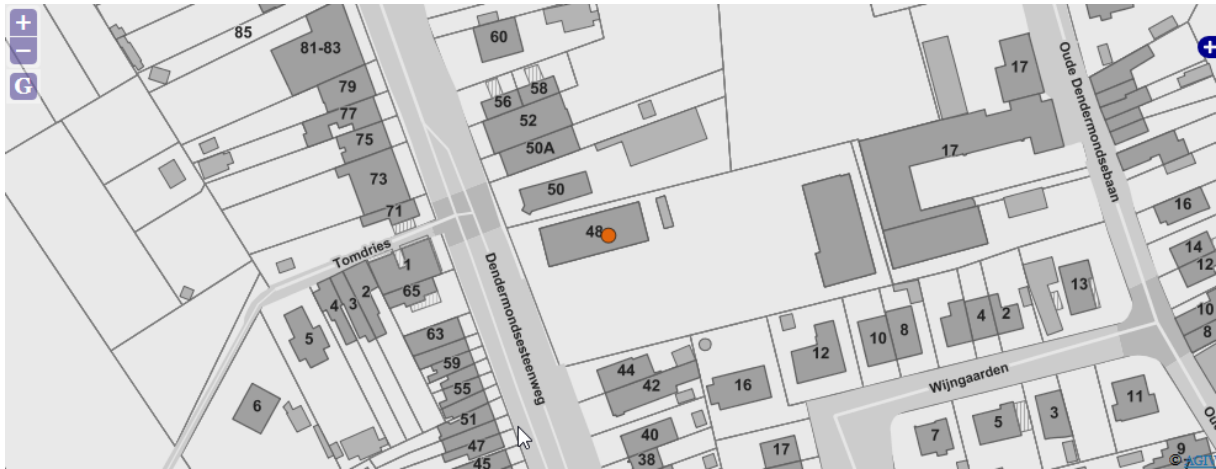
- Naast de kerk is er WZC Walfergem, middelbare school Sint-Martinus ASO (die regelmatig gebruik maakt van de kerk), begrafenisondernemer Hulsmans, feestzaal Fonteintje (gebruikt na begrafeningen, doopvieringen, huwelijken, jubilea e.a.) en grote winkels ALDI en Delhaize.
- Er is een kleine parochiezaal (40 personen) voor parochiale vergaderingen en samenkomsten in de directe omgeving. Bereikbaar naast de kerk of via doorgang langs de sacristie.
- Kerkhof op 1 km afstand.
- Lagere gemeenteschool 'Sleutelbos' Walfergem in de directe omgeving.

2.7.4 Beschrijving van het actueel gebruik

- Weekendviering om de 14 dagen, afwisselend met Kobbegem.
- Eerstecommunieviering, doopsels, huwelijken, uitvaarten.
- Soms gebruikt voor een concert of tentoonstelling.
- Ook beperkt gebruikt door de school.

2.8 Onbevlekt Hart van Maria in Krokegem

2.8.1 Identificatie

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Naam: Onbevlekt Hart van Maria

Geografische ligging:

- Dendermondsesteenweg 48, Asse (Krokegem)
- Provincie: Vlaams-Brabant

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Aartsbisdom Mechelen-Brussel
- Pastorale regio Halle
- Parochie: Kapelanie Onbevlekt Hart van Maria

Eigenaar: Kerkfabriek Sint-Martinus

2.8.2 Beschrijving

Cultuurhistorische waarde

Kapelanijs van de Sint-Martinusparochie. Haaks op de straat ingeplant zaalkerkje waarvoor de bouwwerken werden aangevat in 1948. De inwijding en intekening op het kadaster gebeurden in 1949.

Gebouw en architecturale mogelijkheden

Rechthoekige kerk, geen beuken en lage zoldering met weinig lichtinval.
Ingang langs voorkant, nooduitgang op lange zijkant naar parking.
Koor met deur naar sacristie rechts en deur naar berghok en crypte links. Crypte heeft ook aparte ingang deur aan achterzijde kerk.

Oppervlakte

Oppervlakte: 313,5 m² / crypte 8m x 5m
Vrije hoogte tot dwarsspanen: 3,2 meter
Aantal zitplaatsen: 260
Grondplan in bijlage

SCHETS KERN ASSE-KROKKEGEM

5 x 2 begraan
5 x 5

lenningsboog 2 x 5

Voorzieningen

Sanitair	1 toilet met wastafeltje beneden in de crypte
Verwarming	Warmeluchtblazer op gasketel, installatie 1994, laatste keuring okt. 2024. In de crypte elektrische verwarming.
Verlichting	Meestal TL-lampen, in koor verschillende halogeenspots.
Keukenvoorzieningen	In sacristie en berghok wastafel, in de crypte afwasbak met koud en warm water, frigo.
Audiosysteem	Geluidsinstallatie met CD-dek van 5 disc rotary change system, en geluidsversterking, van het merk Technics, geleverd door Joris &co BVBA, 3290 Diest. Dasspeldmicro voor priester en vaste micro voor lector. CD-speler durft haperen.
Beeldscherm(en)	Er is een plaatsbaar scherm met projectiemogelijkheid, geen beamer.
Rolstoeltoegankelijkheid	Rolstoeltoegankelijk, behalve het koor en sacristie (3 treden) en de crypte (trap).
Diefstal- en brandbeveiliging	Geen alarminstallatie tegen inbraak, wél brandblusser 6 liter Geproduceerd in 2014 BRACO Aalst BENOR nr.044124, gekeurd in maart 2022 en augustus 2023.
Bliksembeveiliging	Onbekend
Gsm-operatoren	Geen

Bouwfysische toestand

Er zijn geen urgente problemen.

De huidige glasramen dateren van 1983.

Er is vorig jaar (2024) een herstelling geweest van het dak na weggewaaide dakpannen.

2.8.3 Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

Gelegen aan de Dendermondsesteenweg. Aan de lengtezijde bevindt zich een parking met achteraan een parochiezaal. Achter de kerk een grote overdekte fietsenstalling in gebruik door de school.

Achter de parochiezaal liggen de lokalen van Chiro KKOS en de gemeentelijke basisschool 'Sterk' met een speelplein in gebruik door de school.

Ook vlot bereikbaar met openbaar vervoer: bus De Lijn richting Dendermonde, halte vlakbij. Bus De Lijn richting Aalst, halte Wijndruif op 300 m.

De pastorie, gelegen aan de Dendermondsesteenweg 25, op 100 meter van de kerk, was eigendom van de Stichting en staat sinds het vertrek van pastoor Hugo De Bauw in 2024 te koop. Intussen werd het gebouw verkocht.

Er is geen beschermd dorpsgezicht. Er zijn geen verouderde gebouwen met openbaar karakter in de buurt.

De klokken in een vrijstaande campanile langsheen de kerk slaan het halfuur en het uur (behalve van 22.00 tot 08.00 uur) en luiden natuurlijk om kerkelijke diensten aan te kondigen of te ondersteunen.

Het kerkgebouw zou zich bij desaffectering en mits aanpassing (EPC!) kunnen lenen tot functies die nu vervuld worden door de parochiezaal, de jeugdlokalen of de polyvalente ruimte van de school.

2.8.4 Beschrijving van het actuele gebruik

Weekendviering om de 14 dagen, afwisselend met Asse-Terheide, op zaterdagavond 17.00 uur. Aantal aanwezige gelovigen: bij benadering gemiddeld 25. Doopsels (een 5-tal/jaar), uitvaarten (een 10-tal per jaar), Eerste communie en Vormsel. Verder wordt de kerk sporadisch gevaloriseerd door grotere vergaderingen van parochies (ook jongerenwerking) of parochiale medewerkers.

Het Cultuurcentrum organiseert jaarlijks een concert in de kerk. Het plaatselijke gospelkoor The White Spirits repeteert er in het seizoen wekelijks op een avond en organiseren er jaarlijks hun kerstconcert. Met Krokegem-kermis in oktober wordt in de kerk een activiteit georganiseerd met culturele inslag. De crypte, met aparte ingang, wordt geregeld gebruikt als vergaderlokaal voor catechese en het verenigingsleven. Bezetting gemiddeld tweemaal per week.

2.9 Sint-Antonius in Bollebeek

2.9.1 Identificatie

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Naam: Sint-Antonius

Geografische ligging:

- Pastoor Isidoor Stallaertplein 2, Asse
- Provincie: Vlaams-Brabant

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Aartsbisdom Mechelen-Brussel
- Regio: Mechelen
- Dekenaat: Londerzeel
- Pastorale Zone: De Bron, Merchtem
- Parochie: Sint-Antonius, Bollebeek

Eigenaar: Kerkfabriek Sint-Antonius te Bollebeek (VL-Merchtem)

- beschermd monument [Parochiekerk Sint-Antonius](#)
Deze bescherming is geldig sinds 10-01-1980.
- vastgesteld bouwkundig erfgoed [Parochiekerk Sint-Antonius met ommuurd kerkhof](#)
Deze vaststelling is geldig sinds 08-10-2021.
- omvat de aanduiding als beschermd monument [Parochiekerk Sint-Antonius: orgel](#)
Deze bescherming is geldig sinds 21-08-1979.
- is deel van de aanduiding als beschermd stads- of dorpsgezicht, intrinsiek [Centrum Bollebeek](#)
Deze bescherming is geldig sinds 10-01-1980.
- is aangeduid als vastgesteld bouwkundig erfgoed [Parochiekerk Sint-Antonius](#)
Deze vaststelling was geldig van 24-09-2009 tot 08-10-2021.

<https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/76823>

2.9.2 Beschrijving

Cultuurhistorische waarde

Georiënteerd, classicistisch zaalkerkje van 1759-1760 met ommuurd (ten dele baksteen, ten dele breuksteen), omringend kerkhof. De kerk werd beschermd als monument bij Besluit van 10 januari 1980, het orgel bij Besluit van 21 augustus 1979. De kerk maakt bovendien deel uit van het bij Koninklijk Besluit van 10 januari 1980 beschermde dorpsgezicht in Bollebeek-centrum.

Historiek

Vóór de twaalfde eeuw maakte Bollebeek deel uit van een oud domein van de abdij van Nijvel. Volgens J. Verbesselt stichtte de abdij hier in de tiende eeuw een parochie toegewijd aan Onze-Lieve-Vrouw. In 1117 verwierf de abdij van Vorst, dochterklooster van Affligem, het patronaatsrecht en dit tot het einde van het ancien régime. Volgens een afbeelding uit het kaartboek van Vorst van 1632 had het toenmalige kerkje vermoedelijk een romaans uitzicht met een klein rechthoekig koor en een romaanse toren. De huidige kerk werd gebouwd in 1759-1760, vermoedelijk met hergebruik van de zandsteen van de oude kerk voor de toren en westgevel. Volgens J. Ockeley, die zich baseert op

kerkrekeningen, ging het om een volledig nieuwe bouw, vermoedelijk naar ontwerp van de Brusselse bouwmeester Carolus Everaert. Op 23 juni 1776 werd de kerk plechtig geconsacreerd.

Beschrijving

De plattegrond vertoont een eenbeukig schip van vier traveeën met ingebouwde westertoren en een driezijdige koorsluiting met omlopende, latere annexen waaronder de sacristie en een bergruimte, gebouwd na 1860 vermits ze nog niet aanwezig zijn op de Poppkaart. De kerk werd volledig opgetrokken uit baksteen met verwerking van witte zandsteen uit Steenokkerzeel voor de westgevel, de toren, de onderbouw en de hoekkettingen. Leien zadeldak, driezijdig afgewolfd boven het koor.

De vrij zwaar verankerde westgevel wordt centraal gemarkeerd door de ingebouwde, vierkante toren van vier geledingen onder een ingesnoerde leien naaldspits; onderaan een rechthoekige poort in een zware rondboogomlijsting van blauwe hardsteen met vernieuwde rechtstanden met kwarthol beloop en geprofileerde waterlijst met gestrekte uiteinden. De in de jaren 1970 nog aanwezige ruitvormige roeden van het bovenlicht zijn heden verdwenen en vervangen door glas in lood. Onderaan rechts ingemetselde jaarsteen 1759. Hogerop een gevelsteen met het wapenschild van toenmalige abdis Marie-Françoise de Landas, zie initialen MFDL, en jaartal 1759; twee in grootte verschillende rondboogvensters in een omlijsting van blauwe hardsteen. De bovenste geleding vertoont aan elke zijde een rondbogig galmgat. Schip met vrij strakke noord- en zuidgevel van baksteen op afgeschuinde zandstenen sokkel. Rondboogvensters in een omlijsting van blauwe hardsteen, met uitzondering van de torentravee waar zandsteen werd gebruikt. Blind koor gemarkeerd door hoekkettingen en nagenoeg volledig ingebouwd door de latere annexen, waar de zandstenen onderbouw en hoekkettingen herhaald worden. Voorts steekbogige muuropeningen ten dele in een geprofileerde omlijsting van blauwe hardsteen; ter hoogte van de kopgevel van het koor een gietijzeren Christus aan het kruis, gedateerd 1891, tegen een iets hoger oplopende gevelpartij met driehoekig pseudo-fronton.

Interieur

Bepoeterd en beschilderd interieur met kruisribgewelven gescheiden door gordelbogen die neerkomen op pilasters. Omlopende lambrisering met Lodewijk XV-reminiscenties uit de bouwperiode, met ingebouwde biechtstoelen en preekstoel.

Meubilair

Op enkele oudere stukken na dateert nagenoeg het hele meubilair uit de bouwperiode.

Schilderijen: Heilige Jacobus, zijluik van een drieluik, begin zeventiende eeuw; Bekoring van de Heilige Antonius, circa 1760; Heilige Rochus van Montpellier, circa 1760; Aanbidding van de drie Wijzen, achttiende eeuw; altaarstuk Calvarie met Maria Magdalena, negentiende eeuw. In 2020 zijn nog 6 oude schilderijen volledig gerestaureerd en deze hangen achteraan in de kerk omhoog.

Beeldhouwwerk: Sint-Anna-ten-Drieën, tweede helft zestiende eeuw, vernieuwd gepolychromeerd hout; Heilige Antonius abt, eerste helft zeventiende eeuw, vernieuwd gepolychromeerd hout; Heilige Apollonia, eerste helft zeventiende eeuw, gepolychromeerd hout; Heilige Rochus van Montpellier, eerste helft negentiende eeuw, gepolychromeerd hout; beeldengroep Onze-Lieve-Vrouw met kind

overhandigt de rozenkrans aan de Heilige Dominicus, tweede helft negentiende eeuw, gepolychromeerd hout.

Meubilair: barok portiekaltaar van gemarmerd hout, circa 1760; koorgestoelte, communiebank, heden verbouwd tot altaar, preekstoel en biechtstoelen, alle van eik en daterend uit de bouwperiode; arduinen doopvont met deksel van messing, circa 1760. Eiken lambrisering met heiligenmedaillons, circa 1760.

Orgel uit de periode 1835-1850, F. Loret-Vermeersch: originele orgelkast. Naamplaatje boven het klavier met opschrift: "PAR BREVET D'INVENTION/ F.LORET - VERMEERSCH/ A. St-NICOLAS/ fabrique d'orgues d'église/ fabrik van kerkorgels".

- *Asse: verleden in woord, heden in beeld*, Asse, 1978, p. 122-123.
- COEKELBERGHS D., JANSEN J. en JANSSENS W., *Fotorepertorium van het meubilair van de Belgische bedehuizen. Provincie Brabant. Kanton Asse*, Brussel, 1979, p. 31-32.
- FAUCONNIER A. en ROOSE P., *Het historisch orgel in Vlaanderen*, deel 2a, Brussel, 1975, p. 242-244.
- OCKELEY J., *De bouw van de kerk van Bollebeek in 1759-1760*, in *Ascania*, jaargang 45, nummer 1, 2002, p. 4-10.
- VERBESSELT J., *Het domein van de abdij van Nijvel te Bollebeek*, in *Eigen Schoon en de Brabander*, jaargang 49, nummers 8-10, 1966, p. 293-325.

Bron: KENNES H. met medewerking van VAN DAMME M. 2005: *Inventaris van het bouwkundig erfgoed, Provincie Vlaams-Brabant, Gemeente Asse, Deelgemeenten Asse, Bekkerzeel, Kobbegem, Mollem, Relegem en Zellik*, Bouwen door de eeuwen heen in Vlaanderen VLB6, onuitgegeven werkdocumenten.

Auteurs: [Kennés, Hilde](#)

Datum: 2005

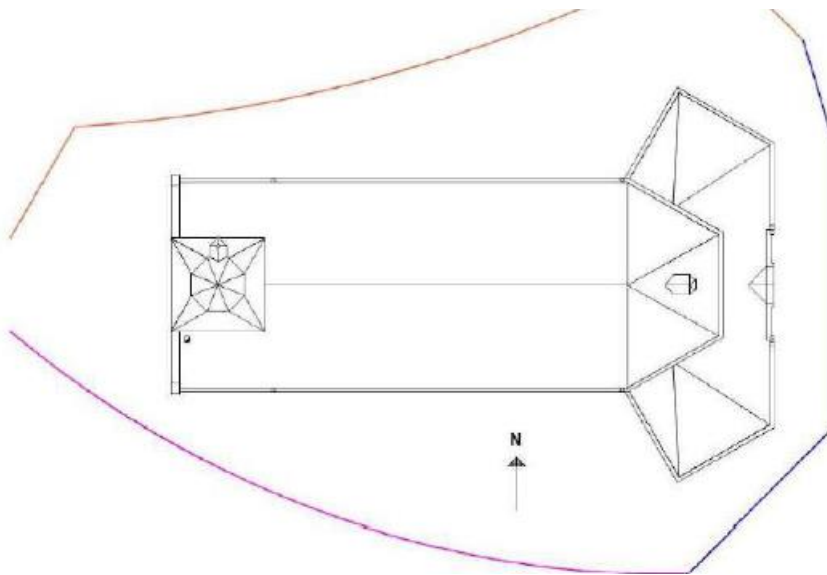
De tekst wordt ter beschikking gesteld door: [Agentschap Onroerend Erfgoed \(AOE\)](#)

Gebouw en architecturale mogelijkheden

Oppervlakte

- Oppervlakte in m²: ongeveer 350 m² (buitenkant)
- Grondplan: afdruk monumentenwacht zie hierna
- Vrije hoogte: 8,70 m
- Aantal zitplaatsen: max. 150

Dakenplan:

In zijn huidige vorm leent het kerkgebouw zich voor het geven van muziekconcerten en tentoonstellingen. Daarvoor zijn geen transformaties nodig (in het verleden werden reeds enkele muziekvoorstellingen gehouden).

De plattegrond vertoont een eenbeukig schip van vier traveeën met ingebouwde westertoren. Aan de oostzijde bevindt zich de sacristie en een bergplaats. Het is een kleine kerk waar maximaal 150 personen tegelijk kunnen aanwezig zijn.

Er is geen mogelijkheid tot compartimentering. Zoals gezegd betreft het een kerk met slechts één volume (schip).

Voorzieningen

Sanitair	Nee
Verwarming	Hete luchtblazer
Verlichting	Halogeen
Keukenvoorzieningen	Nee
Audiosysteem	Ja, werkt naar behoren
Beeldscherm(en)	Nee
Rolstoeltoegankelijkheid	In ontwerp
Diefstal- en brandbeveiliging	Diefstalalarm aanwezig. Brandblussers aanwezig, geen brandalarm
Bliksembeveiliging	Bliksemafleider op toren
Gsm-operatoren	Niet aanwezig

Bouwfysische toestand

- Samenvatting bouwkundige inspectie Monumentenwacht (inspectiedatum 25/03/2022)

GEHELE OBJECT

toestand		redelijk
onderhoud		matig
risico op gevolgschade		aanzienlijk
toegankelijkheid		matig

toelichting Het gebouw is in redelijke staat, maar er zijn gebreken aan daken, goten, galmborden, buitenschrijnwerk en ommuring.
De daken zijn niet veilig toegankelijk door het ontbreken van genormeerde ladderhaken. Zolders zijn moeilijk toegankelijk door gebreken aan ladders, zoldervloeren en loopbruggen.

DAK

toestand		redelijk
onderhoud		slecht
risico op gevolgschade		hoog

toelichting De natuurleien zijn nog redelijk, maar verspreid zijn lekken door ontbrekende leien en verweerde loden aansluitingen. De galmborden zijn in slechte staat. Leien komen los en bebording rot in.

DAKWATERAFVOER

toestand		slecht
onderhoud		matig
risico op gevolgschade		hoog

toelichting De zinken hanggoten en bakgoten zijn verweerd en lekken op verspreide plaatsen.

KAPCONSTRUCTIE EN ZOLDER

toestand		redelijk
onderhoud		redelijk
risico op gevolgschade		aanzienlijk

toelichting De zolders zijn vervuild en er zijn gebreken aan de kapconstructie en draagbalken van de zolders.

DRAAGSTRUCTUUR EN OVERSPANNING

toestand		goed
onderhoud		redelijk
risico op gevolgschade		redelijk

toelichting De draagstructuur is goed, maar metalen buitenonderdelen worden roestig.

SCHRIJNWERK EN BEGLAZING

toestand		redelijk
onderhoud		matig
risico op gevolgschade		aanzienlijk

toelichting Houten buitenschrijnwerk wordt rot door lekkende goten en ontbrekende beschermende verflagen; ramen en boeiplanken van de bakgoot.

SITE EN OMGEVING

toestand		matig
onderhoud		slecht
risico op gevolgschade		hoog

toelichting De ommuring vertoont ernstige gebreken. Bij de ommuring aan de straatzijde zijn structurele gebreken.

- Uitgevoerde werken:
 - o Restauratie kerkraden werken beëindigd in 2019.
 - o In 2011 werd het interieur (plafonds) volledig geverfd.
 - o De verlichting en de elektriciteit werden vernieuwd tussen 2016 en 2018.
 - o In 2025 zal een architect aangesteld worden om aan de hand van het verslag van Monumentenwacht, advies te geven en de Kerkraad te begeleiden bij de werken die aan de kerk dienen uitgevoerd te worden.

2.9.3 Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

Er is geen parking aan de kerk. De kerk is volledig ingesloten door straten.

Op +/- 100 m van de kerk bevindt zich de volledig gerestaureerde pastorie.

Aan de pastorie is plaats voor +/- 16 wagens.

Indien de parking aan de pastorie volzet is, dient met te parkeren langs de straat op de berm.

De pastorie kan gebruikt worden voor vergaderingen en kleine feestjes.

Op de gelijkvloers is er een vergaderzaal en een volledig professioneel ingerichte keuken.

Op de eerste verdieping is er een tweede vergaderzaal.

In de kerk zijn geen sanitaire voorzieningen. Sanitaire voorzieningen van de pastorie zijn te gebruiken bij activiteiten in de kerk.

Achter de pastorie is er een boomgaard waar kinderen kunnen spelen.

De pastorie wordt geregeld verhuurd.
Geen school palende aan de kerk.

2.9.4 Beschrijving van het actueel gebruik

- Weekendviering 1 maal per maand. Hierbij dient opgemerkt te worden dat het kerkbezoek relatief hoog is, wanneer het gezien wordt in verhouding tot het aantal inwoners dat Bollebeek heeft.
- Doopsels, huwelijken en uitvaarten.
- Kan gebruikt worden voor een concert of tentoonstelling.
- Tijdens de vieringen wordt er soms gewerkt met thema's.
- Na de eerste viering van het jaar wordt een nieuwjaarsdrink aangeboden achteraan in de kerk.
- Ter ere van de patroonheilige Sint-Antonius gaat jaarlijks in januari de drukbezochte Sint-Antoniusviering door.
Na de viering vindt in de pastorie de verkoop per opbod van de offergaven plaats.
- De parochieploeg zet erop in om lokale initiatieven te ondersteunen, zowel financieel als anderszins.
- In februari worden de jubilarissen van het voorbije jaar gevierd.
- De eerste zondag van juli gaat jaarlijks de processie uit.
Na de processie wordt, in de tuin van de pastorie, een receptie aangeboden door de parochieploeg met nadien nog een gezellig samenzijn.
- Boekentassen en handtassen wijding in september.
- Ontvangst wandelaars Vredeslicht tocht in december in de kerk, aanbieden van een tas soep aan de wandelaars en bezoekers.
- Aanbieden tas koffie achteraan in de kerk na een gedachtenisviering.
- De mensen van Bollebeek onderhouden goede relaties met Merchtem en Mollem en de zoneploeg De Bron.
- De parochieploeg is lid van de Cultuurraad van Asse.
- Buiten de activiteiten die de parochieploeg organiseert, zijn er nog weinig initiatieven die de gemeenschap van Bollebeek samenbrengen.

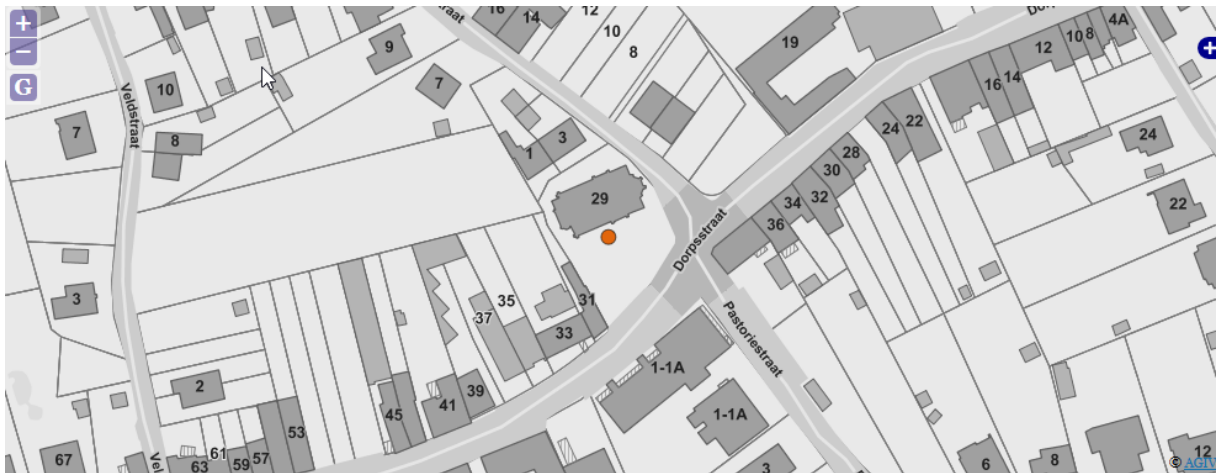
2.10 Sint-Jan Baptist Relegem

2.10.1 Identificatie

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

9

Naam: Sint-Jan Baptist Relegem

Geografische ligging:

- Dorpsstraat 29, 1731 Relegem
- Provincie: Vlaams-Brabant

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Aartsbisdom Mechelen-Brussel
- Regio: Mechelen
- (Voormalig) dekenaat: Londerzeel
- Pastorale Zone: Samuel, Wemmel
- Parochie: Sint-Jan de Doper, Relegem

Eigenaar: Kerkfabriek Sint-Jan de Doper

Bescherming(en)/vastgesteld

- Deze vaststelling is geldig sinds 08-10-2021.
- omvat de aanduiding als beschermd monument [Parochiekerk Sint-Jan-Baptist: orgel](#)
Deze bescherming is geldig sinds 21-08-1979.
- is aangeduid als vastgesteld bouwkundig erfgoed [Parochiekerk Sint-Jan de Doper](#)
<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/76828>

2.10.2 Beschrijving

Cultuurhistorische waarde

Georiënteerde pseudo-basiliek met oudere zestiende- en zeventiende-eeuwse kern en neogotische aanpassingen en uitbreidingen. De kerk ligt parallel aan de straat op een sterke verhevenheid en wordt omringd door een ommuurd kerkhof met twee toegangen, respectievelijk ten noordoosten en ten zuiden. Het kerkhof werd gesloten in 1964 en nagenoeg volledig opgeruimd circa 2002. Het monument voor de gesneuvelden, gelegen ten zuiden van de kerk, bleef behouden. De in de jaren 1990 hermetsele kerkhofmuur vertoont ter hoogte van de ingangen bakstenen hekkenpijlers met een neogotische bekroning. Het kerkorgel werd als monument beschermd bij Besluit van 21 augustus 1979.

Historiek

Betreffende het ontstaan van de parochie zijn slechts weinig gegevens voorhanden: M. De Doncker oppert de mogelijkheid dat Emebertus, broer van de Heilige Gudula van Hamme, die circa 720 de omgeving kerstende, alhier een kapel oprichtte toegewijd aan Sint-Jan de Doper, een vaak voorkomende patroonheilige bij de oudste stichtingen. Volgens J. Verbesselt is de parochie Relegem pas in de elfde eeuw ontstaan en werd ze opgericht vanuit Wemmel langs de oude verbindingsweg Zellik-Relegem-Wemmel.

Toen bisschop Liethardus in 1132 het altaar van Wemmel schonk aan de abdij van Grimbergen, kwam ook de dochterparochie Relegem onder haar patronaat en dit tot het einde van het ancien régime. Pas in 1825 werd Relegem erkend als zelfstandige parochie.

Tot het begin van de twintigste eeuw had de kerk een homogeen laatgotisch uitzicht. Voortgaande op een overeenkomst met de steenhouders zouden koor en middenbeuk opgericht zijn in 1537, de zijbeuken werden later toegevoegd. De zuidelijke sacristie dateert van 1643 en de ingebouwde westtoren kan volgens M. De Donker gesitueerd worden circa 1580. J. Verbesselt daarentegen spreekt op basis van iconografische bronnen van een romaanse toren en schip terwijl hij koor en transept laat opklimmen tot de vijftiende eeuw.

Foto's van circa 1900 tonen ons een gewitte, transeptloze zaalkerk van vier traveeën met zware, volledig ingebouwde westtoren, een lager koor van één rechte travee met driezijdige blinde sluiting en de kleine 17de-eeuwse sacristie ten zuiden. Midden- en zijbeuken zijn afgedekt door één groot zadeldak en de vensters zijn getoogd met uitzondering van het koor dat spitsboogvensters vertoont.

Op het einde van de negentiende eeuw was de kerk sterk bouwvallig geworden. Zo werden reeds in de jaren 1880 stutten aangebracht tegen de sacristie: zie oude foto's. Provinciale bouwkundige Metdepenninghen stelde in 1910 vast dat de muren barsten vertoonden, het welfsel van de middenbeuk was verzakt en ook het dak was in zeer slechte toestand. Ten gevolge hiervan werd aan architect Ed. Ramaekers (Brussel) opdracht gegeven tot het maken van een restauratieontwerp. Dit ontwerp voorzag in het slopen van een groot deel van de oude kerk; enkel de toren en de zuilen bleven behouden. De zijbeuken zouden verbreed worden met hergebruik van materiaal en voorzien van een lessenaarsdak en neogotische spitsboogvensters. Ten slotte werd voorzien in de uitbreiding met een transept, een westportaal, een traptorentje en de noordelijke sacristie. Het koor zou gereconstrueerd worden waarbij de koorsluiting werd geopend door neogotische spitsboogvensters en versterkt door steunberen. De zuidelijke sacristie van 1643 zou afgebroken worden en met zorg heropgebouwd. Om ongekende redenen werden deze plannen blijkbaar niet uitgevoerd, aangezien het definitieve ontwerp gesigeneerd is door architect Robert De Pauw en gedateerd 1911. Voortgaande op het huidige uitzicht blijkt het wel aan te sluiten bij de oorspronkelijke bedoelingen van E. Ramaekers. De inwijding gebeurde op 9 april 1913. De doopkapel ten noorden van het inkomportaal is een toevoeging van 1953. De plechtige inzegening gebeurde door Monseigneur Schoenmaekers op 12 april 1953. In de jaren 1990 werden nog herstellingswerken uitgevoerd, waarbij onder meer het dak werd vernieuwd en het koor ondersteut met betonnen pijlers. In 1998 werd een vloerverwarming aangelegd en werden ook bevoerings- en vochtbestrijdingswerken uitgevoerd, muren en gewelven werden hersteld. In oktober 1998 kon de kerk opnieuw in gebruik genomen worden.

Beschrijving

De plattegrond vertoont een driebeukig schip van drie traveeën met ingebouwde, vierkante westtoren, voorafgegaan door een portaal dat rechts geflankeerd wordt door een polygonaal traptorentje met lichtgleuven en links door de eenvoudige rechthoekige doopkapel van 1953. Voorts een licht uitspringend transept van één travee met vlakke sluiting en een door annexen ingebouwd, lager koor met driezijdige sluiting. Het geheel werd opgetrokken uit zandsteen, hoewel het gevarieerde coloriet en metselverband verwijzen naar de verschillende fasen in de bouwchronologie. Leien zadel- en lessenaarsdaken.

De onderaan ingebouwde westtoren met twee zichtbare geledingen onder ingesnoerde naaldspits, heeft met uitzondering van de rondbogige galmgaten een sterk gesloten karakter, geritmeerd door

omlopende waterlijsten. Het in 1912-1913 toegevoegde inkomportaal vertoont een puntgevel met aandak, schouderstukken en bekronend kruis. Voorts overhoekse, versneden steunberen, een eenvoudige korfboogpoort en een bekronend roosvenster, beide onder waterlijst. Het schip wordt evenals de rest van de kerk geritmeerd door versneden steunberen waartussen spitsboogvensters met neogotisch maaswerk. Haaks aangebouwde sacristieën met tuit- (zuid) of puntgevel (noord).

Interieur

Bepleisterd en beschilderd interieur met spitsboogarcade waarvan de zuilen voorzien zijn van een achtzijdige basis en een koolbladkapiteel; kruisribgewelven met natuurstenen ribben en bakstenen gewelfvlakken; straalgewelf in het koor.

Meubilair

Schilderijen: De beul geeft het hoofd van Johannes aan Salomé, getekend en gedateerd A. Sallaert(s), 1634; Laatste Avondmaal, Vlaamse school, einde zestiende eeuw; Jezus wordt in het graf gelegd, Vlaamse school, zeventiende eeuw.

Beeldhouwwerk: gepolychromeerde houten beelden van Johannes en Onze-Lieve-Vrouw van Smarten, zestiende eeuw, afkomstig van een calvarie; gepolychromeerde neogotische kruisweg.

Meubilair: neogotische altaartafel, steen, 1921, gekapt door Temperman; neogotisch, houten zijaltaar (noord); eiken communiebank, einde zeventiende eeuw, heden door Hendrik Van den Cruyce omgevormd tot altaar, lezeaar, zuidelijk zijaltaar en credenstafel; eiken preekstoel.

Centraal *glasraam* in het koor, Bary en Bardhewers, 1918; de zijglasramen in het koor, gesigneerd Jacobs J.B. pinxit, werden aangebracht in 1927-1928; diverse arduinen grafstenen van de zestiende tot de negentiende eeuw.

Orgel, in oorsprong balustrade-orgel, op basis van constructie-eigenschappen toegeschreven aan H. De Volder (Brussel), vermoedelijk gebouwd in het midden van de 19de eeuw. Bij de uitbreiding van de kerk in 1912 werd een nieuw doksaal gebouwd en de het orgel werd opzij van het doksaal geplaatst zodat de oorspronkelijk frontzijde nu naar de muur gekeerd is en ontoegankelijk is.

- Administratie Ruimtelijke Ordening, Huisvesting en Monumenten & Landschappen, Afdeling Ruimtelijke Ordening, Huisvesting en Monumentenzorg Vlaams-Brabant, Monumenten en Landschappen, dossier.
- Administratie Ruimtelijke Ordening, Huisvesting en Monumenten & Landschappen, Monumenten en Landschappen Brussel, Archief Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen, plannen Sint-Jan de Doperkerk Relegem.
- COEKELBERGHS D., JANSEN J. & JANSSENS W., *Fotorepertorium van het meubilair van de Belgische bedehuizen. Provincie Brabant. Kanton Asse*, Brussel, 1979, p. 40.
- DE DONCKER M., *Twee eeuwen Relegem, Wemmel*, 2002, p. 12-18, 82-85, 102.
- FAUCONNIER A. & ROOSE P., *Het historisch orgel in Vlaanderen*, deel 2a, Brussel, 1975, p. 290-293.
- VERBESSELT J., *Het parochiewezen in Brabant tot het einde van de dertiende eeuw. Deel III. Tussen Zenne en Dender II*, Pittem, 1964, p. 43-44.

Bron: KENNES H. met medewerking van VAN DAMME M. 2005: *Inventaris van het bouwkundig erfgoed, Provincie Vlaams-Brabant, Gemeente Asse, Deelgemeenten Asse, Bekkerzeel, Kobbegem, Mollem, Relegem en Zellik*, Bouwen door de eeuwen heen in Vlaanderen VLB6, onuitgegeven werkdocumenten.

Auteurs: [Kennés, Hilde](#)

Datum: 2005

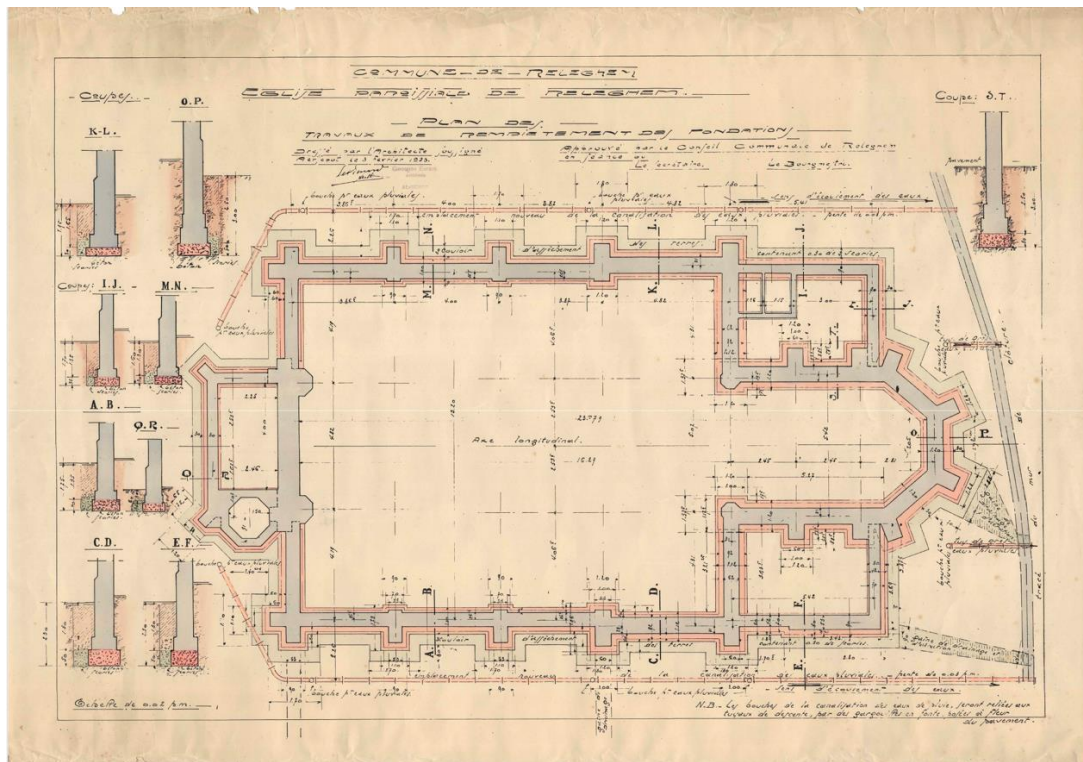
De tekst wordt ter beschikking gesteld door: [Agentschap Onroerend Erfgoed \(AOE\)](#)

Gebouw en architecturale mogelijkheden

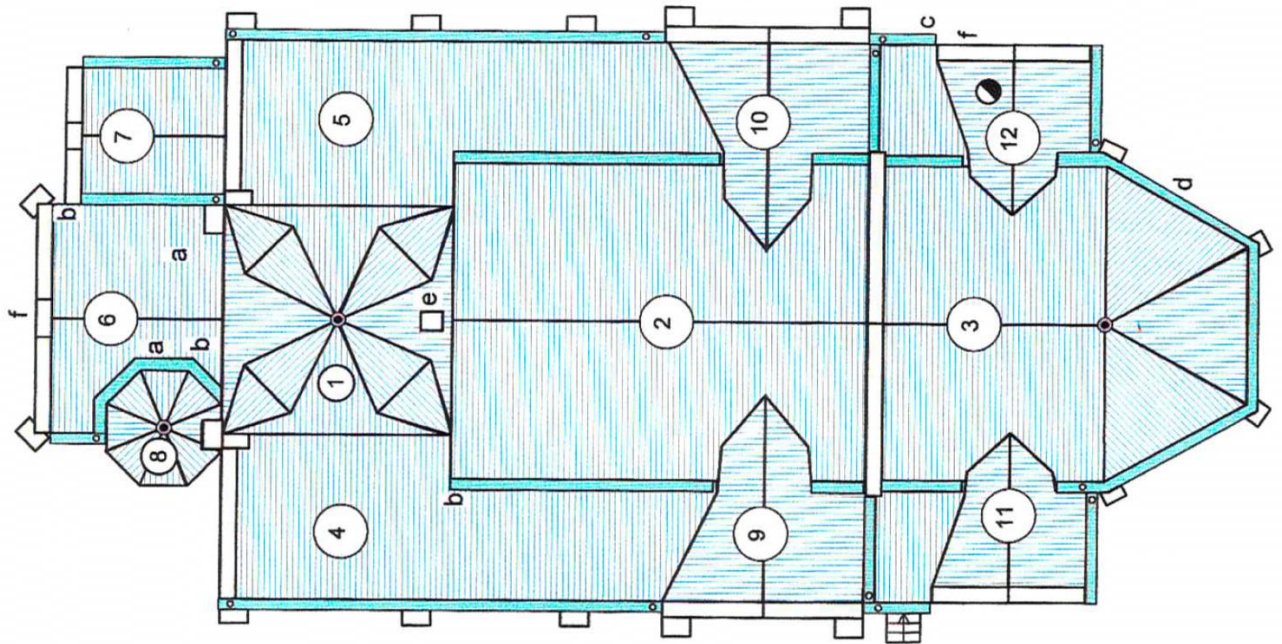
Cijfermatige gegevens:

- Bruto-oppervlakte van het gebouw: ong. 360 m² - netto-oppervlakte: ong. 300 m²
- Vrije hoogte:
 - o ter hoogte van de zijbeuken: ong. 5 m
 - o op het hoogste punt van de middenbeuk: ong. 6 m
- Aantal zitplaatsen: 180 stoelen, waarvan een 20-tal voor de koorleden en uit te breiden met 40-tal taboeretten, om te komen tot een maximale capaciteit van ong. 200 zitplaatsen voor bezoekers van de kerk.

Hieronder een grondplan uit 1923, waarbij de doopkapel (naast de inkomhal), gebouwd in 1953, nog ontbreekt.

Hieronder het recente dakenplan

De inplanting en de indeling van de kerk laten noch een uitbreiding, noch een opdeling toe. De enige aparte ruimtes zijn een kleine doopkapel, een technisch lokaal en de sacristie, die functioneel tot de kerk behoren en bovendien te klein zijn om als een aparte entiteit te worden afgesplitst en gebruikt.

Voorzieningen:

Sanitair	Er is één toilet aanwezig, met kleine handwaslavabo.
Verwarming	Er is vloerverwarming op gas, geïnstalleerd in 1997; de ketel is vernieuwd in 2023.
Verlichting	De binnen- en buitenverlichting is LED-verlichting.
Keukenvoorzieningen	Er is geen kitchenette, wel een handlavabo in het toilet.
Audiosysteem	Er is een goed werkend, speciaal voor kerken ontworpen geluidsinstallatie uit 2013, waarvoor met de gespecialiseerde leverancier een onderhoudscontract is afgesloten.
Beeldscherm(en)	Er zijn geen beeldschermen aanwezig.
Rolstoeltoegankelijkheid	Het gebouw is rolstoeltoegankelijk en rolstoeldoorgankelijk.
Diefstal- en brandbeveiliging	Voor de brandbeveiliging zijn er brandblusapparaten, veiligheidsverlichting en evacuatiesignalisatie.
Bliksembeveiliging	Er is bliksembeveiliging.
Gsm-operatoren	Proximus installeert momenteel een zendmast in de kerktoeren. Met hen is op 16.05.2024 een huurcontract gesloten.

Bouwfysische toestand

De huidige toestand van de kerk is (zeer) goed.

Nadat eerder vloerverwarming, nieuwe buiten- en binnenverlichting (op basis van LED-armaturen) geïnstalleerd en een nieuwe geluidsinstallatie, zijn alle glas-in-loodramen gerestaureerd (nog te voltooien met de nieuwe glasramen in het schip).

De kerk is binnen volledig geschilderd. De stenen gewelven zijn schoongemaakt.

De kerkraad heeft een abonnement met Monumentenwacht.

De laatste inspectie dateert van 04.12.2024.

Eerdere inspecties waren er in 2017, 2010, 2006, enz.

Na de inspectie in 2017 zijn de volgende werken uitgevoerd (met als referentie de nummering in het rapport):

Recurrent onderhoud:

02. Nazicht en leegmaken goten en regenwaterpijpen (2024)

03. Reinigen, ontroesten en schilderen van metalen onderdelen (2024)

04. Reinigen en schilderen houden buitenschrijnwerk (2024)

Eenmalige herstellingen en ingrepen

09. Opmetselen en herstellen voegwerk steunberen (2024)

10. Restaureren wit stenen kruis op kopgevel (2024)

13. Herstellen glas-in-loodbekleding en houten ramen (2020 tot 2024)

15. Laten drogen en schilderen van de onderzijde van de muren (2024)

18. Herstellen voegwerk trappen (2024)

19. Schilderen afwerkklagen houten kruis (2023)

Bij gelegenheid van de werken van Proximus voor de installatie van de zendmasten zal de toegang tot en de circulatie op de zolders verbeterd worden. Alle zolders zullen ook worden schoongemaakt.

Alle in de kerk aanwezige schilderijen en beelden zijn gerestaureerd en verkeren in goede staat.

Voor de restauratie van het orgel (dat als enige onderdeel van de kerk beschermd is), is een beheersplan opgesteld en zijn in 2018 subsidies aangevraagd. Deze zijn ontvankelijk verklaard. Het toekennen van de erfgoedpremie staat op de wachtlijst en is voorzien in het meerjarenplan 2026-2031.

De restauratie van het orgel gaat gepaard met een uitbreiding van het doksaal.

Hieronder volgt de samenvatting van het laatste inspectierapport van Monumentenwacht.

GEHELE OBJECT

toestand		goed
onderhoud		goed
risico op gevolgschade		weinig
toegankelijkheid		redelijk

toelichting Sinds de vorige inspectie werden vrij veel werken uitgevoerd. Andere werken worden nog gepland. Ondanks geplande werken raden we aan minstens om de 5 jaar een inspectie door Monumentenwacht te laten uitvoeren. Het gebouw is algemeen goed toegankelijk. De daken en zolders zijn deels slecht bereikbaar door het ontbreken van ladderhaken en luiken. Dit kan worden opgelost tijdens een restauratie van de verschillende onderdelen.

DAK

toestand		goed
onderhoud		redelijk
risico op gevolgschade		weinig

toelichting De natuurleien zijn goed. Plaatselijk ontbreken leien of komen aansluitingen los.

DAKWATERAFVOER

toestand		goed
onderhoud		goed
risico op gevolgschade		weinig

toelichting De koperen goten zijn goed en recent gekuist.

KAPCONSTRUCTIE EN ZOLDER

toestand		goed
onderhoud		goed
risico op gevolgschade		redelijk

toelichting De houten kapconstructie vertoont enkele gebreken. De zolders zijn vervuld.

DRAAGSTRUCTUUR EN OVERSPANNING

toestand		goed
onderhoud		goed
risico op gevolgschade		weinig

toelichting Sinds de vorige inspectie zijn de nodige werken aan de natuurstenen gevels uitgevoerd. De metalen buitenelementen zijn geschilderd, behalve op één plaats boven het dak. Bij één diefijzer is het natuursteenmetselwerk aan de inklemming beschadigd door roest. Enkele houten balken in de toren vertonen oude structurele schade.

SCHRIJNWERK EN BEGLAZING

toestand		goed
onderhoud		goed
risico op gevolgschade		weinig

toelichting Houten buitenschrijnwerk en glas-in-lood zijn sinds de vorige inspectie hersteld of geverfd. Enkele houten onderdelen dienen nog geverfd te worden.

2.10.3 Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

- Tegenover de kerk is een bushalte (De Lijn: lijnen 243 en 820). Het station van Zellik bevindt zich op ong. 1,5 km.
- Op minder dan 100 m van de kerk is er een gemeentelijke parking met een 50-tal plaatsen, die tijdens de week dienst doet voor de gemeentelijke basisschool en voor de zondagsvieringen quasi integraal door de aanwezige gelovigen kan gebruikt worden. Ook kunnen op zondagmorgen rond de kerk een groot aantal publieke parkeerplaatsen en de parking van de plaatselijke herberg, tegenover de kerk, vrij gebruikt worden.
- Het kerkhof bevindt zich op minder dan 500 m. De pastorie (die eveneens eigendom is van de kerkraad) op 200 m.
- De gemeentelijke basisschool bevindt zich op 200 m.
- Het culturele centrum 'De Zandloper' te Wemmel bevindt zich op 1 km.

2.10.4 Beschrijving van het actueel gebruik

In het kerkgebouw van Relegem heeft er, passend in het kerkelijk jaar, wekelijks afwisselend een eucharistieviering en een gebedsdienst plaats. In de daartoe toepasselijke periode is er nagenoeg maandelijks een gezinsviering waaraan de toekomstige eerste communicanten (Relegem) en hun familie alsook vormelingen (van de gehele pastorale zone Samuel Wemmel en hun ouders) deelnemen. Deze vieringen worden de dag ervoor voorafgegaan door catechesemomenten die minstens gedeeltelijk eveneens in de kerk doorgaan. Elke week (niet in de vakantieperiode) is er tijdens de viering een kindernevendienst, al dan niet op de manier van Godly Play. De kinderen kunnen na hun nevendienst, maar in het kader van de viering zelf aan de kerkgangers een knutselwerkje tonen dat gestalte geeft aan het evangeliethema van de week of in hun woorden dit thema naar voor brengen. Dit alles wordt met bezieling gebracht. Een grote zorg wordt besteed aan de symbolische bloemschikkingen, gepaste liederen, aandacht voor de grote en kleine gebeurtenissen die zich hebben afgespeeld, de omkadering van de vieringen, het aanreiken van actuele en aangepaste geloofsboodschappen die de gelovigen van vandaag kunnen beroeren, motiveren en aanzetten tot gemeenschapsdenken (bijv. aandacht en omhaling voor Welzijnszorg, Damiaanactie, mededelingen en warm up m.b.t. al dan niet kerkelijke voorbije of toekomstige activiteiten binnen en buiten de parochie,....)

Elke donderdagavond is er de repetitie voor het St.-Janskoor (25 leden) dat soms ook buiten de eigen parochie optreedt.

Jaarlijks is er de eerste communieviering en de vormselviering (binnen het kader van de huidige pastorale zone Samuel Wemmel en niet beperkt tot kinderen van Relegem) met de daarbijhorende voorbereidingen voor kinderen en ouders (zie hierboven). Ook de zonale Goede Vrijdag-viering gaat door in de kerk van Relegem. Tevens zijn er de bijzondere vieringen als dank voor de vrijwilligers van de parochie, ter gelegenheid van nieuwjaar (en receptie), Godly Play momenten, alsook doopselvieringen, uitvaarten, huwelijken.

Er is ook een officiële 11-novemberviering.

Tijdens de Relegemse Dorpsfeesten wordt de kerk geopend ter bezichtiging.

Oude kerkelijke archieven (tot de 17de eeuw) worden momenteel geïnventariseerd met het oog op het publiekelijk tentoonstellen ervan.

Voor het gewone onderhoud (schoonmaken) van de kerk wordt om de 2 maanden gezorgd door de schoonmaakploeg van vrijwilligers.

Dit alles maakt dat wie de vieringen bijwoont er ook iets aan heeft. Er is geen “ivoren toren” mentaliteit zodat ook mensen buiten Relegem met genoeg naar de kerk komen om er welkom te zijn. Samen met de gemoedelijkheid waartoe het kerkgebouw zich uitstekend leent, heeft ook de goede technische uitrusting van de kerk (met eigentijdse verlichting, geluids- en verwarmingsinstallatie) ertoe geleid dat Relegem ook meer en meer een centrale rol is gaan spelen bij de werking van de huidige pastorale zone Samuel Wemmel.

Er is een vast voornemen om deze werking ook in de toekomst zo goed mogelijk verder te zetten. De lokale parochieploeg zal in de kerk de jongerenwerking binnen de pastorale zone blijven stimuleren en verder uitbouwen.

Een van de voorwaarden voor het toekennen van een subsidie van de restauratie van het orgel, was de verplichting om, na de restauratie, minstens eenmaal per jaar het orgel door een “externe” organist te laten bespelen en een orgelconcert te organiseren.

2.11 Sint-Stefanus Mollem

2.11.1 Identificatie

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

2.11 Sint-Stefanus Mollem

2.11.1 Identificatie

Geografische ligging:

- Dorp, Asse
- Provincie: Vlaams-Brabant

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Aartsbisdom Mechelen-Brussel
- Dekenaat: Londerzeel
- Parochie: Sint-Stefanus
-

Eigenaar: Kerkfabriek Sint-Stefanus Mollem.

Juridische gevolgen

- is aangeduid als vastgesteld bouwkundig erfgoed Parochiekerk Sint-Stefanus
Deze vaststelling is geldig sinds 08-10-2021.
- is aangeduid als beschermd monument Parochiekerk Sint-Stefanus
Deze bescherming is geldig sinds 25-10-1950.
- is deel van de aanduiding als vastgesteld bouwkundig erfgoed Dorpskom Mollem
Deze vaststelling is geldig sinds 08-10-2021.
- is deel van de aanduiding als beschermd stads- of dorpsgezicht, intrinsiek Dorpskom Mollem
Deze bescherming is geldig sinds 10-01-1980.
- is aangeduid als vastgesteld bouwkundig erfgoed Parochiekerk Sint-Stefanus
Deze vaststelling was geldig van 24-09-2009 tot 08-10-2021.

2.11.2 Beschrijving

Cultuurhistorische waarde

Georiënteerde longitudinale kruiskerk in classicistische stijl, opgetrokken in de periode 1754-1758 op kosten van de abdij van Affligem. Tot op heden omgeven door een deels bewaard, ommuurd kerkhof, sinds 1929 buiten gebruik en overgebracht naar de Kouter. Voor de kerk links staat het grafmonument van pastoor de Munter (1845-1920) met in de westgevel van de kerk een ingewerkte herdenkingsplaat, die voortgaande op de briefwisseling van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen (K.C.M.L.), geplaatst werd in 1923. Rechts staat het monument voor de gesneuvelden van de Eerste Wereldoorlog. Verspreid over het kerkhof bleven enkele grafstenen bewaard. De kerk werd als monument beschermd bij Koninklijk besluit van 25 oktober 1950 en maakt ook deel uit van het beschermde dorpsgezicht van Mollem (Besluit van 10 januari 1980).

Historiek

Al in 1126 schonk bisschop Burchard het altaar van Mollem aan de abdij van Affligem te Hekelgem, die het begevingsrecht behield tot het einde van het ancien régime. Hieruit kan afgeleid worden dat de capella van Mollem al in 1126 een zelfstandige parochie was. Verdere gegevens over de juiste ontstaansperiode zijn echter niet bekend. J. Verbesselt laat het ontstaan als villakerkje opklimmen tot de achtste eeuw. J. Ockeleij opteert daarentegen voor het ontstaan als vicuskerk, aangezien ze niet ligt in de onmiddellijke omgeving van een hof. Archeologisch onderzoek heeft aangetoond dat de huidige kerk een driebeukig kerkje met vierkante oosttoren vervangt.

Aangezien de toenmalige kerk, in het kaartboek van de abdij van Affligem anno 1718 afgebeeld met een vieringtoren en omringend kerkhof, vrij bouwvallig en bovendien te klein was geworden, werd in de achttiende eeuw door de abdij toelating verleend om op ongeveer dezelfde plaats een nieuwe kerk te bouwen. Dit gebeurde in de periode 1753-1758 onder de ambtstermijn van pastoor Henricus Josephus van Buscom. Het plan voor de nieuwe kerk werd opgemaakt door architect Donckers (Brussel). De afbraak van de oude kerk vatte aan in 1753 en werd onmiddellijk gevolgd door de ruwbouw die voorlopig werd afgedekt met een strodak. Pas in 1761 werd de leien bedaking gerealiseerd. De binnenafwerking met plaatsing van altaren, preekstoel, communiebank, lambrisering en orgel zal gebeuren in de periode 1756-1775. A. Wauters maakt in deze context in 1855 nog melding van een inscriptie "1758 aedificabar, 1789 restaurabar" op de binnenkant van de inkompoort. De inzegening vond plaats op 28 juli 1760 door landdeken Franciscus de Bruyne van de dekenij van Aalst en de plechtige inwijding gebeurde op 16 juni 1776 door kardinaal de Franckenberg.

De toren werd op 3 september 1914 opgeblazen door de Duitsers, doch in 1919 gerestaureerd naar ontwerp van architect A. De Buck (Leuven). Grondige herstellingswerken om redenen van algemeen verval gebeurden volgens een herinneringsplaat in het interieur in de jaren 1957-1958. Op basis van de briefwisseling van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen kunnen deze werken toegeschreven worden aan Jean De Roy (Merchtem).

Beschrijving

De plattegrond vertoont een Latijns kruis met ingebouwde westtoren, een driebeukig schip van drie traveeën uitgezonderd de torentravee, een transept van één travee met vlakke sluiting en een koor van twee rechte traveeën met driezijdige sluiting; L-vormige sacristie ten zuiden. Het geheel is opgetrokken uit lokale baksteen met contrasterende verwerking van gerecupereerde zandsteen voor de sokkel, hoekkettingen, vensteromlijstingen, steigergaten en de flankerende hoekpilasters van de westgevel. Beperkte aanwending van blauwe hardsteen voor onder meer dekstenen. Leien bedaking, één groot zadeldak voor het schip waarop de afgewolfde zadeldaken van het transept haaks aansluiten.

De eenvoudig uitgewerkte westgevel wordt gemarkeerd door de vierkante toren, geflankeerd door de blinde westgevels van de zijbeuken; uitwendig vertoont de toren op basis van een hardstenen waterlijst slechts twee geledingen onder een barok getinte leien helm. Door het contrasterende gebruik van zandsteen worden de hoekaflijningen geaccentueerd en krijgt de toren een meer rijzig karakter. De rechthoekige houten poort met jaartal 1755 op de sleutelplaat, zit gevat in een geprofileerde en gedrukte rondboogomlijsting van blauwe hardsteen met niet-geïdentificeerde steenkapperstekens onder een eveneens geprofileerde waterlijst met gestrekte uiteinden; het

uitzicht vertoont barokke reminiscenties. Volgens J. Van Belle zijn de tekens mogelijk zestiende-eeuws, wat zou kunnen wijzen op hergebruik van materiaal van de oude kerk. Hogerop een eenvoudig rondboogvenster in zandstenen omlijsting met sluitsteen onder dito waterlijst. In de verankerde bovengleding vertoont elke zijde een steekbogig galmgat. De rest van de kerk vertoont een homogeen uitzicht met segmentboogvensters in zandstenen omlijstingen, rondboogvensters in het transept en rechthoekige in de sacristie. Overliefelde en witgeschilderde Calvarie tegen de overigens blinde koorsluiting.

Interieur

Beplesierd en beschilderd interieur met eiken Lodewijk XV-getinte lambrisering: rondboogarcade voorzien van Dorische, hardstenen zuilen op achtzijdige sokkel met steenkapperstekens. Kruisribgewelven, gescheiden door gordelbogen met casementen, die neerkomen op een gekorniste kroonlijst, in het schip gesteund door langgerekte voluutconsoles, in de zijbeuken door zware consoles met schelpmotief. Inwendig half rond uitgewerkte koorsluiting met polychromie en ritmerende pilasters voorzien van een verguld composietkapiteel.

Meubilair

Schilderijen: Drieluik met taferelen uit het leven van de Heilige Stephanus, begin zeventiende eeuw; Christus aan het kruis, M. Vervoort, 1762; Maria Hemelvaart en De steniging van de Heilige Stefanus, beide van N. Smeyers uit Mechelen, 1757; Triomf van het Heilig Sacrament, Vlaamse school, zeventiende eeuw; Piëta, zeventiende eeuw en Onze-Lieve-Vrouw met Kind, zestiende eeuw(?). Geschilderde kruisweg, O. Tulpinckx (Brugge), 1877-1878.

Beeldhouwwerk: Heilige Amelberga, begin zeventiende eeuw en afkomstig uit de in 1976 gesloopte Amelbergakapel van 1626; gepolychromeerde houten piëta, Mathias Zens, 1896.

Meubilair: Hoofdaltaar, 1759, Guilielmus van Cutsem, gemarmerd en geschilderd hout, het marmeren gebeurde in 1762 door J. Hainaux; portiekaltaren in de zijbeuken uit het derde kwart van de achttiende eeuw (1756-1757), het noordelijke toegewijd aan Onze-Lieve-Vrouw het zuidelijke aan de Heilige Stefanus wellicht van de hand van Jacques de Koninck (Brussel), gemarmerd hout; lambrisering en koorgestoelte, Guilielmus van Cutsem, 1757-1758; lambrisering in het transept, 1775, Henricus Reraux; preekstoel, 1758, Jacques de Koninck; biechtstoelen, C. van den Elsen, 1752; classicistische biechtstoel voor hardhorigen in de sacristie, 1791; de communiebank, thans verbouwd tot altaar, werd in 1763 gesneden door N. van Elsen en geplaatst in 1766; doksaal van 1755, Charles Randour; het orgel werd gebouwd in 1759-1761 door E. Le Blas uit Brussel, orgelkast afkomstig van de kerk van Asse, mogelijk met elementen van de hand van Jan Bremser uit Mechelen (circa 1610-1679), in 1783 werd het orgel gerestaureerd en uitgebreid met elementen afkomstig van Neerlinter door L. B. Van Peteghem en in het begin van de negentiende eeuw door Charles Verbeke; achttiende-eeuwse doopvont van rood marmer; broederschapkastjes, 1773, Henricus Reraux; enkele grafstenen uit de zeventiende eeuw en obitborden van 1845 en 1860.

De glasramen in het koor van het atelier E. Steyaert werden na de Eerste Wereldoorlog hersteld.

Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: *Parochiekerk Sint-Stefanus* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/76806> (geraadpleegd op 2 maart 2025).

Gebouw en architecturale mogelijkheden

Oppervlakte

- Oppervlakte in m²: +/-610m²
- Vrije hoogte: 14m
- Aantal zitplaatsen: +/-300

Bestaande toestand: kruisvormig grondplan in één open ruimte.

Kleine opbergruimte achteraan (+/- 15 m²) en de sacristie (+/- 15 m²)

Portaal (ingang)

Orgel, te bereiken via trap. De trap, zowel als de ruimte waar het orgel zich bevindt als de nevenruimte zijn in slechte staat.

De grote open ruimte (middenbeuk, de twee zijbeuken en het hoogkoor) biedt geen mogelijkheid tot compartimentering aangezien er daarvoor serieuze verbouwingswerken zouden moeten gebeuren.

De sacristie en de opbergruimte hebben een beperkte ruimte. In de opbergruimte werd recent een genderneutraal en rolstoeltoegankelijk wc geplaatst.

Voorzieningen

Sanitair	1 wc genderneutraal & toegankelijk voor rolstoel
Verwarming	Aardgas vloerverwarming 2001, jaarlijks gekeurd en onderhoudscontract ketel, vernieuwd 19/04/2023 firma Stallo
Verlichting	Halogeen, 2011
Keukenvoorzieningen	Uitgeruste kitchenette, met enkele spoelbak, warm & koud water
Audiosysteem	Werkt naar behoren
Beeldscherm(en)	Nihil
Rolstoeltoegankelijkheid	Ja
Diefstal- en brandbeveiliging	Ja, brandblussers, rookmelders, nieuw systeem komt in 2026. Brandverslag aangevraagd voor extra activiteiten. Camera-beveiliging geplaatst in 2024.
Bliksembeveiliging	Ja, firma Heleblitz
Gsm-operatoren	Orange

Bouwfysische toestand

- Samenvatting rapport Monumentenwacht 2024: de algehele toestand van de kerk is redelijk. Er dringen zich enkele onderhoudswerken op. De daken zijn goed bereikbaar. Er zijn plaatselijk enkele ladderhaken te weinig. De zolders zijn goed bereikbaar, behalve de zolders van de zijbeuken. Deze zijn niet voorzien van loopbruggen.
 - o Extra aandacht is er nodig voor:
 - het dak: de oude leien en zink worden bros. Op verspreide plaatsen ontstaan lekken. Enkele dakkapellen vertonen rot houtwerk. Een grondig herstel is aan te raden; ook voor de waterafvoer: enkele goten zijn vervuild. Het zink van de afvoeren is verweerd en lekt plaatselijk;
 - schrijnwerk en beglazing (de afwerkklagen op het houten buitenschrijnwerk worden schraal. De glas-in-lood ramen verdienen een grondig herstel);
 - de omringende omgeving is in slechte staat (beeld + afdak achter de kerk)
- Uitgevoerde restauratiewerken + jaar:
 - o Laatste herstellingswerken aan het exterieur + instandhoudingswerken toren in 2015.
 - o Restauratie orgel: 2025-2026.
 - o Schilderwerken: 2025.

Actuele toestand: de algemene toestand van het gebouw is matig. De binnenmuren zijn op verschillende plaatsen door vochtinsijpeling sterk beschadigd (afbladderen van de verf en bepleistering).

Monumentenwacht heeft op 03/02/2016 een interieur-inspectie uitgevoerd met een uitgebreid verslag waarin de problemen van voornamelijk de ornamenten, schilderijen en lambriseringen ter sprake komen. Hier dient nog heel wat gedaan te worden om de kwaliteit van hogervermelde zaken te bestendigen.

Vanwege de kostprijs van de herstellingen aan de buitenzijde van de kerk (herstellen beschadigde gevelstenen, vernieuwing dak en kerktoren, vernieuwing dakgoten en afwateringsbuizen, e.d.), werd de herschildering van de binnenmuren uitgesteld. Deze is gepland in 2025, samen met de restauratie van het Bremser-orgel.

Er is in 2024 is een nieuwe kerkraad aangetreden die meteen het restauratiedossier van het orgel ter hand heeft genomen en verschillende projecten heeft ontwikkeld met het oog op het onderhoud van de kerk en het gebruiksvriendelijk maken van het gebouw (herstelwerkzaamheden, sanitair, trapeuning).

Aangezien het hier gaat om een beschermd monument bij Besluit van de Koninklijke Prins van 25 oktober 1950, dienen we hier ten volle rekening mee te houden. We dienen de bestemming van de kerkgebouwen open te trekken naar een meer publiekelijk gebruik, met respect voor het huidige gebruik voor de kerkdiensten. Dit met de belangrijke gedachte in het achterhoofd, dat de toekomstige financiering voor zowel het onderhoud als de instandhouding van het kerkelijk patrimonium op een verantwoorde manier kan blijven doorgaan. Een van de belangrijkste voorwaarden is dan wel dat de aanwijzingen in het rapport van Monumentenwacht zoveel als mogelijk dienen opgevolgd. In die optiek werden reeds bewakingscamera's geplaatst en is er een wc

geplaatst, conform alle voorschriften d.w.z. ook de toegankelijkheid voor andersvaliden. Dit om zowel het comfort als de veiligheid binnen het kerkgebouw te verbeteren

2.11.3 Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

De kerk maakt deel uit van het erkend beschermd dorpsgezicht en bouwkundig erfgoed Dorpskom Mollem. In de toren is er aan voor- en achterzijde een verlichte wijzerplaat. De klokken slaan het uur tussen 08.00 en 22.00 uur en luiden bij speciale gelegenheden (huwelijk, begrafenis).

Achter de kerk bevindt zich de pastorie die, net als de omheining, geklasseerd werd als monument.

Voor en rond de kerk is er parkeermogelijkheid: sinds de herinrichting van de hele dorpskom een twintigtal parkeerplaatsen.

Wat het openbaar vervoer betreft, rijden er enkele bussen van De Lijn door Mollem en het treinstation bevindt zich op 1 km van de kerk.

In de omgeving bevindt zich de kleuterschool (op 40 m), feestzaal “Kloosterhof” (eigendom van de gemeente Asse) op 30 m, de pastorie net achter het kerkgebouw en de gemeentelijke basisschool op 250 m. Het kerkhof ligt op 300 m, een kleine kapel op 350 m.

De leerlingen van de lagere school maken regelmatig gebruik van de kerk. Tevens worden er jaarlijks concerten georganiseerd door de cultuurraad van Asse. Dit laatste zou na de restauratie van het waardevolle orgel nog frequenter kunnen gebeuren.

Het is de bedoeling om de kerk in de nabije toekomst nog meer toegankelijk te maken voor de inwoners van Mollem door o.a. tentoonstellingen te organiseren, openstellen voor studenten tijdens de examenperiode...

2.11.4 Beschrijving van het actueel gebruik

Samen met de nieuwe kerkraad is een nieuwe parochieploeg samengesteld om een nieuwe dynamiek te geven aan het pastoraat in Mollem.

Activiteiten die reeds gebeuren in de kerk

1. Misvieringen, 3 maal per maand, afwisselend met Bollebeek.
2. Doopsels, huwelijken en uitvaartplechtigheden.
3. Op feestdagen zijn er vieringen voor de gelovigen uit de hele zone (bijv. Kerstmis en in de Goede Week).
4. Voorbereidingen van de Eerste Communie en het Vormsel uit de pastorale zone De Bron (Merchtem-Mollem-Bollebeek).
5. Jaarlijks ontvangen we het vredeslicht: een internationaal initiatief van interreligieuze verbondenheid.
6. Wekelijkse oefenstunden van het Stefanimo-koor (en mogelijke optredens);
7. Het gebruik van zendmasten van Orange in de toren (met de bijhorende onderhoudswerken).
8. Jaarlijkse concerten via CC Asse.

Daarnaast biedt het gebouw nog heel wat mogelijkheden

1. Aangezien de kerk over vloerverwarming beschikt, is ze uitermate geschikt voor het organiseren van meerdere concerten (waarbij het gerestaureerde orgel een belangrijke rol kan spelen). We spreken hier van een ideale temperatuur voor instrumenten en het orgel, prachtige akoestiek e.d.
2. Het organiseren van tentoonstellingen, zowel op historisch als sociaal vlak. Daarbij wordt gedacht aan verenigingen zoals de parochieploeg, Femma, Samana en zelfs Ascania. Hierbij wordt reeds hardop gedacht aan een permanente tentoonstelling van onze kerkschatten, prachtige kazuifels, oude documenten en boeken. Daarvoor dient er wel een beveiligde ruimte/kasten te worden voorzien.
3. Organiseren van lezingen en panel-discussies.
4. Gebruik als sociale ontmoetingsplaats.
5. Deelname aan de open-kerkendagen (rondleidingen, info-blaadjes e.d.).
6. Eventueel (gedeeltelijk) gebruik als studeerruimte en/of bibliotheek, mits aangepast meubilair.

Aandachtspunten

1. Komende restauratie van het orgel en de schilderwerken.
2. Behoud van respect voor de katholieke activiteiten en gebruiken.
3. De vooropgestelde bestemmingen impliceren uiteraard, afhankelijk van de mogelijkheden, aangepast materialen e.d. en de daarbij horende financiële inspanningen.
4. De bijhorende inspanningen van de vrijwilligers (die dikwijls schromelijk onderschat worden).

Wij beseffen ten volle dat deze (mogelijke) bestemmingswijzigingen een niet te miskennen impact zullen hebben op het traditionele denken i.v.m. het kerkgebruik. Maar voor ons als kerkbestuur gaat

het in de eerste plaats om het behoud en de bescherming van ons prachtig kerkelijk patrimonium. En om dit te kunnen instandhouden, zullen er nieuwe paden moeten worden bewandeld. We hopen met hogervermelde ideeën een kleine bijdrage te kunnen leveren om dat doel te bereiken.

3 Naar een toekomstvisie

3.1 Onderbouwde visie op het toekomstig gebruik en de toekomstige functie

De pastorale overheid wenst de weg van de geleidelijkheid te bewandelen. Dit wil zeggen dat we opteren om de bestaande plaatsen van de eredienst te behouden zolang dit haalbaar is qua personeelssterkte en aanwezigheid van gelovigen tijdens de vieringen. Daarnaast zullen we ons inzetten om de bestaande infrastructuur maximaal te laten renderen in zijn huidige functie van gebouw van de eredienst maar ook trachten om bijkomend gebruik van de infrastructuur te stimuleren voor zover in overeenstemming met het specifiek karakter van een gebouw van de eredienst.

	Asse	Deelgem.	PZ	Toekomstig gebruik
1	St-Antonius	Bollebeek	Merchtem	Nevenbestemming op termijn mogelijk
2	St-Bavo	Zellik	Gr-Bijg-Zellik	Eredienst, valorisatie (zonaal)
3	St-Gaugericus	Kobbegem	Asse	Eredienst, valorisatie, nevenbestemming.
4	St-Godardus	Bekkerzeel	Gr-Bijg-Zellik	Eredienst, valorisatie, herbestemming op termijn mogelijk
5	St-Hubertus	Terheide	Asse	Eredienst, valorisatie, herbestemming mogelijk
6	St-Jan-Baptist	Relegem	Wemmel	Eredienst (zone), valorisatie
7	St-Martinus	Asse	Asse	Eredienst, valorisatie, lokaal, zonaal, dekenaal
8	St-Stefaan	Mollem	Merchtem	Valorisatie, nevenbestemming
9	H. Familie (kap)	Asbeek	Asse	Herbestemming
10	OLV H. Hart (kap)	Walfergem	Asse	Erediensten, valorisatie, herbestemming op termijn mogelijk.
11	Onb Hart Maria (kap)	Krokegem	Asse	Eredienst, valorisatie, herbestemming op termijn mogelijk.
12	H-Familie	Zellik	Asse	Eredienst, valorisatie, medegebruik

3.2 Plan van aanpak hoe de toekomstige invullingen zullen worden onderzocht.

Het overgrote deel van onze kerken zijn beschermde monumenten. Dat vereist een overleg met het Agentschap voor Onroerend Erfgoed om te zien welke wijzigingen er aan het interieur kunnen gebeuren.

In onze contacten met de gemeente Asse, zowel schepencollege als gemeenteraad, werd afgesproken om een gemengde werkgroep samen te stellen, centraal kerkbestuur en gemeente, om de mogelijke invullingen te bespreken. Op het lokale niveau zullen we met de parochiale ploegen, de kerkraad en de verenigingen rond de tafel moeten zitten om de mogelijkheden en noden af te toetsen. Daarna kunnen voorstellen voorgelegd worden aan de geestelijke en burgerlijke overheid.

Voor alle kerken is aan de brandweer gevraagd om een controle uit te voeren in verband met de brandveiligheid. Dit zou door de brandweer gelijktijdig gebeuren voor alle kerken.